

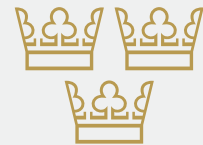
Riksgäldens årsredovisning 2019

Riksgäldens årsredovisning

Riksgäldskontoret (Riksgälden) är en myndighet under Finansdepartementet och ska årligen ta fram och lämna en årsredovisning till regeringen. Årsredovisningen ska utgöra underlag för regeringens uppföljning av myndighetens verksamhet. Årsredovisningen ska också bidra till ökad kunskap om Riksgäldens verksamhet.

Rapporten inleds med att beskriva Riksgäldens roll på finansmarknaden och i samhälls-ekonomi. Sedan följer resultatredovisningen som behandlar verksamheten under året inom respektive uppdragsområde. Även verksamhetens riskhantering, säkerhetsarbete, organisation och medarbetarfrågor samt kostnader och anslag behandlas i denna del. Den finansiella redovisningen omfattar myndighetens resultat- och balansräkning, finansieringsanalys, anslagsredovisning och noter.

Innehåll

Riksgäldens roll på finansmarknaden och i samhällsekonomin	4
Året i korthet	6
Riksgäldsdirektören har ordet	7
Organisation och styrning	10
Statens internbank	14
Skuldförvaltning	21
Garantier och utlåning	31
Finansiering av kärnavfall	39
Finansiell stabilitet	44
Riskhantering	52
Säkerhet	56
Medarbetare och kompetens	59
Kostnader och anslag	64
Finansiell redovisning	74
Resultaträkning	76
Balansräkning	77
Finansieringsanalys	79
Anslagsredovisning (not 62)	82
Noter	84
Sammanställning av garanti- och utlåningsverksamheten	114
Sammanställning av väsentliga uppgifter	120
Ersättningar och andra förmåner	121
Ordlista	125

Riksgäldens roll på finansmarknaden och i samhällsekonomin

Riksgälden ansvarar för att statens finanser hanteras effektivt och bidrar till att värna om att det finansiella systemet är stabilt. Riksgälden spelar en viktig roll – både på finansmarknaden och i samhällsekonomin – och tryggar Sveriges ekonomi.

Riksgälden tryggar Sveriges ekonomi

Riksgälden har en central roll i det finansiella systemet och i samhällsekonomin. Myndighetens olika uppdrag bidrar bland annat till att statens kostnader och risker blir så låga som möjligt och att det finansiella systemet hålls stabilt. Riksgälden stödjer därmed förutsättningarna för en varaktig god och stabil utveckling av svensk samhällsekonomi.

Effektiv förvaltning av statens finanser

Riksgälden är statens finansförvaltning. I myndighetens uppdrag ingår att sköta statens upplåning och förvalta statskulden. Riksgälden lånar pengar genom att sälja statspapper. Målet är att låna pengar för statens räkning till så låg kostnad som möjligt utan att risken blir för hög. Hur mycket Riksgälden lånar beror framför allt på hur statsbudgeten utvecklas. När det är underskott lånar staten

pengar och då ökar statsskulden. Om det är överskott i budgeten betalar Riksgälden tillbaka på lånen och statsskulden minskar. Riksgälden gör prognoser för statens lånebehov för att kunna planera behoven effektivt och därmed minska räntekostnaden och risken för staten.

Riksgälden är också statens internbank och ansvarar för den statliga betalningsmodellen där stora summor betalas ut och in varje dag via myndigheter och banker. Inbetalningarna är främst skatter medan utbetalningarna kan vara till exempel pensioner, bidrag eller studiemedel. Målet med betalningsmodellen är att statens betalningar ska utföras effektivt, säkert och till lägsta möjliga kostnad.

Robust krishantering för att värna finansiell stabilitet

En förutsättning för att samhällsekonomin ska fungera är att det finansiella systemet är stabilt. Finansiella kriser är bland det mest kostsamma ett samhälle kan drabbas av. Problem i en bank kan orsaka stora kostnader för samhällsekonomin. Vid en finanskris ansvarar Riksgälden för att upprätthålla stabiliteten genom att kunna ta kontroll över en krisande bank. Staten kan på detta sätt agera snabbt och kraftfullt för att hantera en finansiell kris utan att skattemedel sätts på spel. I stället ska bankens aktie- och fordringsägare stå för kostnaderna för att återskapa stabilitet i banken. Syftet med detta regelverk, som kallas resolution, är att mer effektivt upprätthålla finansiell stabilitet och att på olika sätt minimera kostnaderna för en framtida finanskris.

Vid hot om en allvarlig störning i det finansiella systemet kan staten, genom Riksgälden, i vissa fall också ge förebyggande statligt stöd till livskraftiga banker och institut. Riksgälden ansvarar även för insättningsgarantin och investerarskyddet. Insättningsgarantin innebär att insättaren får ersättning av staten om banken eller institutet går i konkurs. Skyddet gäller upp till 950 000 kronor per person och institut. Med ett starkt konsumentskydd kan insättare känna sig trygga även i tider av finansiell oro, vilket också bidrar till stabilitet i det finansiella systemet.

Statliga garantier möjliggör samhällsviktiga investeringar och projekt

Riksgälden tillhandahåller garantier och utlåning till olika projekt utanför staten. Det största åtagandet är garantin till byggandet av Öresundsbron. Ett statligt garantiåtagande innebär att staten går i borgen för någon annans betalningsåtaganden, vilket leder till en ekonomisk risk för staten. Ett skäl till att staten ger garantier och lån är att vissa projekt har risker som privata finansiärer har svårt att värdera. Riksgälden bedömer riskerna och bestämmer avgifter och villkor för de garantier som ställs ut för att säkerställa en kostnadseffektiv och ansvarsfull hantering. Årligen publicerar myndigheten en rapport med bedömningar om riskerna i statens garanti- och utlåningsportfölj.

Riksgälden har också ansvaret för att säkra en trygg finansiering av kärnavfallet. Myndigheten ansvarar för att säkerställa att kärnkraftsindustrin kan finansiera hanteringen och slutförvaringen av kärnavfall och använt kärnbränsle, avvecklingen och rivningen av anläggningarna samt den forskning som krävs för att möjliggöra detta. Syftet med finansieringen är att den som förorenar står för kostnaderna som uppstår och att staten och därmed skattebetalarna inte ska behöva betala.

Året i korthet

- Statsbudgeten visade ett överskott på 112 miljarder kronor, jämfört med 80 miljarder kronor 2018. Ökningen beror framför allt på att Riksbanken betalade tillbaka en del av de lån som Riksgälden tagit upp i syfte att förstärka valutareserven. Därmed minskade Riksgäldens nettoutlåning samtidigt som budgetsaldot ökade i motsvarande grad.
- Statens totala upplåningsbehov minskade för fjärde året i rad till följd av budgetöverskott. Utbudet av statspapper i kronor låg därför kvar på en historiskt låg nivå under hela 2019.
- Statsskulden hamnade på 1 113 miljarder kronor i slutet av 2019. Det var 149 miljarder lägre än året före. Mätt som andel av BNP minskade statsskulden från 26 procent till 22 procent under 2019. Det är den lägsta nivån sedan 1976.
- En översyn av processen för att ta fram statens nettolånebehov startade under året.
- Vid slutet av året hade Riksgälden utestående garantier på totalt 26,7 miljarder kronor, jämfört med 30,1 miljarder kronor 2018.
- Riksgälden inledde en översyn för att framtidssäkra den statliga betalningsmodellen. Bakgrunden är förändringar i omvärlden som ett förändrat säkerhetspolitiskt läge och teknikutvecklingen inom branschen.
- Riksgälden fortsatte arbetet med att stärka beredskapen för att hantera finansiella kriser. Ett viktigt steg var att fortsätta utveckla analysen i resolutionsplaneringen. Myndigheten deltog också i en stor internationell krisövning där Riksgäldens beredskap sattes på prov och utvärderades.
- För första gången publicerade Riksgälden en rapport över hur svenska banker uppfyller sina krav på nedskrivningsbara skulder, så kallade MREL-krav.
- Riksgälden fick ett uppdrag att genomföra en emission av gröna obligationer. Ett arbete med att ta fram ett ramverk för detta startade tillsammans med andra berörda delar av staten.
- Riksgälden har fastställt kärnavfallsavgifternas nivåer och finansieringsbeloppen för de tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare. Myndigheten har också fortsatt att utveckla modellen för en samlad riskanalys för finansieringen av kärnavfall.
- Riksgälden publicerade två Fokusrapporter som berörde bostadsprisernas utveckling samt värdet av en implicit statlig garanti för storbanker.
- Arbetet med att förstärka myndighetens riskhantering och säkerhetsarbete fortsatte. Säkerhetskydd, informationssäkerhet och cybersäkerhet har varit fortsatt prioriterade områden. Under året har Riksgälden också arbetat med totalförsvarsövningen TFÖ 2020.
- Riksgälden lanserade en ny webbplats som lever upp till nya krav på tillgänglighet och är bättre anpassad till målgruppernas behov.
- Riksgälden arbetade proaktivt med det ökade rekryteringsbehovet. Antalet anställda ökade under året till 213 medarbetare jämfört med 184 under 2018. Personalomsättningen var cirka 18 procent, vilket var på ungefär samma nivå som 2018.

Riksgäldsdirektören har ordet

Fortsatt sjunkande statsskuld och en stark svensk ekonomi har präglat 2019. Växande hot från omvärlden har ställt fortsatta krav på Riksgäldens arbete med säkerheten runt vår verksamhet. Vi har också fokuserat på att utveckla analysarbetet samt stärka förutsättningar för att ytterligare samverka inom och utanför myndigheten.

En omvärld i förändring

Riksgälden påverkas av utvecklingen runt oss. Det handlar inte bara om den ekonomiska utvecklingen utan också om säkerhet, trygghet, cyberfrågor, penningtvätt med mera. Delar av vårt arbete under året har präglats av dessa frågor. Finanssektorn har en utsatt roll och Riksgälden som bevakningsansvarig myndighet har ett särskilt ansvar och en skyldighet att beakta totalförsvarets krav. Vi ska klara myndighetens uppgifter också vid höjd beredskap. Riksgälden är en av 400 aktörer som deltar i totalförsvarsövningen TFÖ 2020 för att stärka försvarsförmågan.

Den tekniska utvecklingen går fort fram och tillvägagångssätten när det gäller cyberangrepp blir allt mer avancerade. Finanssektorn pekas ofta ut som en av de mest utsatta samhällssektorerna. Det är glädjande att dessa frågor under 2019 fick ökat fokus i det Finansiella stabilitetsrådet där Riksgälden är en av deltagarna. Vi välkomnar också att regeringen avser att inrätta ett nationellt cybersäkerhetscenter.

Statens betalningar ska kunna genomföras säkert, effektivt och med motparter som lever upp till lagar och förordningar, även vid omvärldsförändringar och nya hot. Hur framtidens betalningsmodell ska se ut är ett omfattande arbete som startade under 2019. Totalt görs betalningar till och från staten på över 7 000 miljarder kronor under ett år. Stora summor som har en viktig betydelse för samhället och för människor. Statliga betalningar måste därför präglas av säkerhet och robusthet.

I debatten tog frågan om penningtvätt stor plats, en fråga som Riksgälden följer. En bank är central i det finansiella systemet som utgör själva blodomloppet i ekonomin. Grundkulturen i bankerna måste vara ansvarsfull och långsiktig. För att Riksgäldens hantering av banker i kris ska fungera effektivt krävs en sund inre kultur i bankerna.

Statsfinanserna fortsatte att utvecklas starkt

Även om tillväxten i ekonomin mattades av fortsatte de svenska statsfinanserna att utvecklas starkt. Statsskulden minskade för fjärde året i rad och var vid slutet av året på den lägsta nivån som andel av BNP sedan mitten av 1970-talet. Det minskade lånebehovet gjorde att Riksgäldens utbud av statspapper låg kvar på en historiskt låg nivå. Vi har fortsatt att främja likviditeten och funktionaliteten på marknaden för att leva upp till målet om att minimera kostnaden för statsskulden på sikt.

Vi har också startat uppdraget att emittera en grön obligation, ett uppdrag vi fick av regeringen under sommaren. De pengar som lånas upp ska kopplas till utvalda budgetutgifter för gröna investeringar och projekt. Det här blir något helt nytt för Riksgälden och innebär också en annan typ av kontakt med investerarna. Att vi kan bidra till att synliggöra statens miljö- och klimatsatsningar, och framför allt dess effekter, känns viktigt och blir ett spännande och roligt arbete.

De historiskt låga räntorna har aktualiserat frågan om svenska staten även borde ge ut en obligation med mycket lång löptid, en så kallad ultralång obligation, i syfte att utnyttja det låga ränteläget. Vi analyserar frågan men på kort sikt bedömer vi att det inte finns utrymme för detta eftersom lånebehovet fortfarande är begränsat och det finns ett fortsatt behov av att värna likviditeten i statspappersmarknaden.

Öppenhet och förtroende för Riksgäldens uppdrag

I slutet av året publicerade Riksgälden för första gången en rapport över hur svenska banker lever upp till sina så kallade MREL-krav. Det är krav som Riksgälden ställer på nedskrivningsbara skulder som kan användas för att hantera en bank som hamnar i kris. Rapporten publiceras varje kvartal. Det här är en unik publicering och vi hoppas att fler länder tar efter oss och offentliggör liknande uppgifter om bankers krisberedskap. Transparens stärker enligt vår mening stabiliteten genom bland annat ökat förtroende.

Liksom tidigare år kommunicerade vi prognoser vid tre tillfällen för den ekonomiska utvecklingen, där vi beskriver hur mycket och på vilket sätt Riksgälden avser att låna för statens räkning de kommande två åren. Genom transparens om läget i statens finanser och våra låneplaner når vi trovärdighet, vilket stödjer målet att minimera de långsiktiga kostnaderna och samtidigt begränsa riskerna. Öppenhet är också centralt när det gäller det nya uppdraget om gröna obligationer. Investerare och andra intresserade ska enkelt och tydligt kunna följa vad som finansieras med gröna obligationer och kunna utvärdera miljöeffekterna.

Som en del i att ytterligare stärka transparensen har Riksgälden också sjösatt en ny webbplats. Den lever upp till nya tillgänglighetskrav och är bättre anpassad till våra målgruppers behov. Vi har under året också arbetat med att möjliggöra fler publiceringar av analysmaterial inom våra uppdragsområden. Vår nya serie Riksgäldskommentar som kommer att publiceras för första gången efter årsskiftet är ett exempel där vi bidrar till att informera i relevanta och aktuella frågor och förhoppningsvis få synpunkter utifrån som utvecklar oss.

Medarbetarna är vår främsta tillgång

Riksgäldens medarbetare är nyckeln till att vi klarar våra uppdrag och når våra mål. Att delegera ansvaret tar bättre tillvara medarbetarnas kompetens, potential och egna drivkrafter. Riksgälden är en av de myndigheter som deltagit i Tillitsdelegationens arbete och vi har under hösten presenterat vårt arbete för ansvarig minister. Tillitsbaserad styrning är en angelägen fråga som vi kommer att jobba vidare med.

Samverkan och analys har varit ett temaområde som vi har lagt extra fokus på under 2019. Att få in fler kompetenser och perspektiv på olika frågor gynnar oss på alla sätt och verksamheten utvecklas. Vi går in i 2020 med viljan att fortsätta göra vårt yttersta för att trygga Sveriges ekonomi. Det är ”viktigt på riktigt” – ett uttryck många medarbetare använder när de beskriver sitt jobb på Riksgälden.

Hans Lindblad
Riksgäldsdirektör

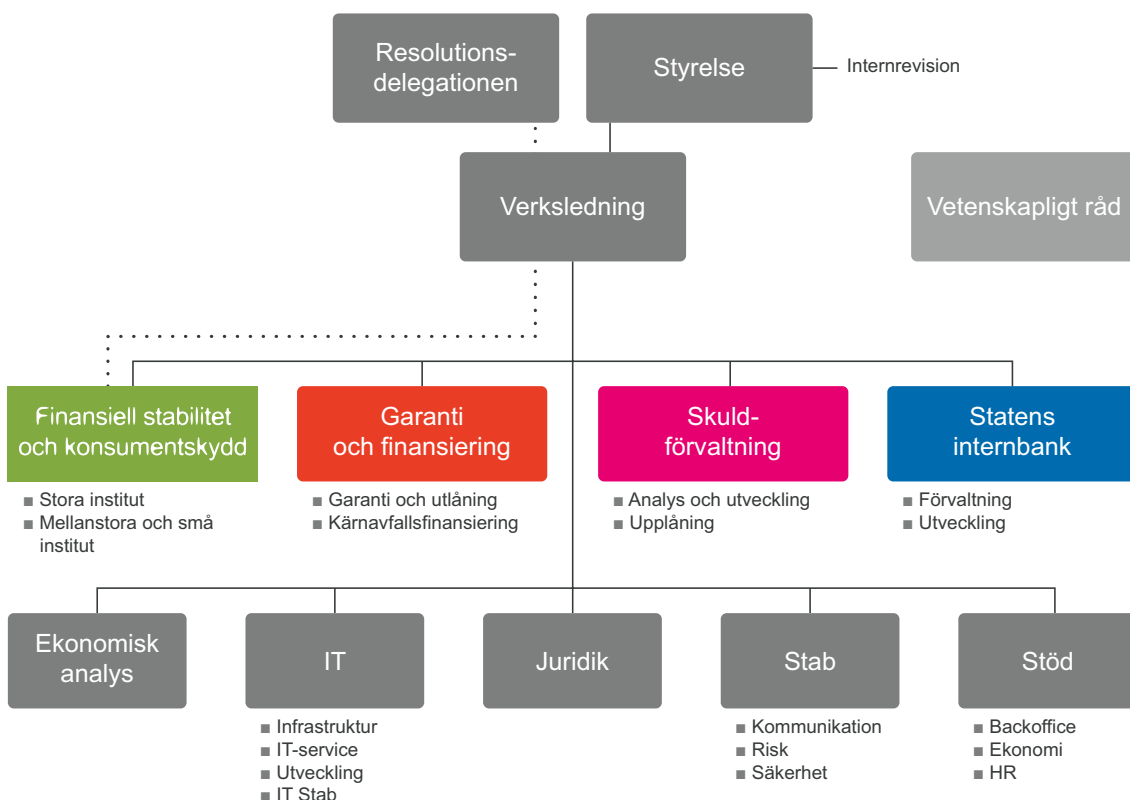
Organisation och styrning

Två nya enheter bildades på Statens internbank för att kunna möta ett förändrat säkerhetsläge och de förändringar som verksamheten står inför inom betalningsområdet. Även en ny säkerhetsenhet byggdes upp med anledning av att myndighetens säkerhetsarbete har utvecklats och vuxit kraftigt under de senaste åren.

Organisationsförändringar under 2019

Riksgäldens uppdragsverksamhet är indelad i fyra avdelningar utifrån regeringens uppdrag till myndigheten: Finansiell stabilitet och konsumentskydd, Garanti och finansiering, Skuldförvaltning och Statens internbank. Därutöver finns avdelningarna Ekonomisk analys, IT, Juridik, Stab och Stöd. Avdelningschefer leder verksamheten inom avdelningarna. På de avdelningar som är indelade i enheter finns även enhetschefer.

Statens internbank delades upp i två enheter: Enhet Förvaltning och Enhet Utveckling. Syftet var att säkerställa att den operativa verksamheten bedrivs med kontinuitet och god kvalitet samtidigt som utvecklingsarbete görs i hög takt. Ett av Riksgäldens prioriterade projekt är att framtidssäkra statens betalningsmodell och omorganiseringen har skapat förutsättningar för ett effektivare arbetssätt på avdelningen.

Myndighetens säkerhetsarbete har under de senaste åren vuxit kraftigt för att hantera risker med cyberhot och nya krav från regeringen när det gäller till exempel totalförsvaret. Under våren 2019 bildades en ny säkerhetsenhet under ledning av en säkerhetschef. Enheten placerades på stabsavdelningen.

Under hösten utsåg riksgäldsdirektören en biträdande riksgäldsdirektör.

Ledning och styrning

Riksdagen beslutar om de lagar som är grunden för Riksgäldens verksamhet. Regeringen beslutar om förordningar och ett regleringsbrev som styr Riksgäldens verksamhet, myndighetens mål och hur resultaten ska rapporteras. Regeringen utser Riksgäldens styrelse. Regeringen utser också resolutionsdelegationen som är ett beslutsorgan i frågor kring finansiell krishantering.

Riksgäldens styrelse

Riksgäldens styrelse ansvarar för verksamheten och ska se till att den bedrivs författningsenligt och effektivt. Styrelsen beslutar bland annat om arbetsordning, verksamhetsplan, årsredovisning, förslag till riktlinjer för statsskuldens förvaltning och andra frågor som är av större betydelse eller principiell karaktär. Styrelsen ska också säkerställa att det finns en betryggande intern styrning och kontroll. Inom Riksgälden finns en internrevisor som rapporterar direkt till styrelsen. Styrelsen har vidare ett revisionsutskott bestående av styrelsens ordförande, vice ordförande och riksgäldsdirektören. Vid styrelsens möten närvarar två arbetstagarrepresentanter från Saco-S och ST.

Styrelse från och med den 1 januari 2020

Bakre raden: Rikard Forslid, Inga-Lill Askersjö, Ylva Hedén Westerdahl, Ann-Christine Lindeblad, Nils Öberg.
Främre raden: Helena Thunander Holmstedt, Hans Lindblad, Gunilla Nordlöf, Jan Landahl

Under 2019 bestod styrelsen av: Yvonne Gustafsson (ordförande), Lars O Grönstedt (vice ordförande), Rikard Forslid, Marika Rindborg Holmgren, Helena Thunander Holmstedt, Hans Lindblad, Ann-Christine Lindeblad, Ylva Hedén Westerdahl och Nils Öberg.

Regeringen beslutade om nya styrelseledamöter som tillträdde den 1 januari 2020. Gunilla Nordlöf är ny ordförande och Jan Landahl ny vice ordförande. Ny ledamot är Inga-Lill Askersjö. Tre styrelsemedlemmar lämnar styrelsen då deras förordnanden gick ut: Yvonne Gustafsson, Lars O Grönstedt och Marika Rindborg Holmgren.

Riksgäldsdirektören

Riksgäldsdirektören är utsedd av regeringen för att leda verksamheten mot uppsatta mål enligt styrelsens direktiv och riktlinjer. Hans Lindblad är riksgäldsdirektör sedan den 1 februari 2013. Förordnandet gäller till och med 31 januari 2022. Riksgäldsdirektören utgör Riksgäldens verksamhetsledning tillsammans med biträdande riksgäldsdirektör.

Ledningsgrupp

Ledningsgruppen ska stötta riksgäldsdirektören i styrningen av myndigheten. Gruppen har bland annat till uppgift att bereda och diskutera strategiska frågeställningar och övergripande beslut som fattas av riksgäldsdirektören. Gruppen leds av riksgäldsdirektören och i den ingår biträdande riksgäldsdirektör och avdelningscheferna.

Resolutionsdelegationen

Resolutionsdelegationen är ett särskilt beslutande organ för frågor som Riksgälden ska pröva enligt lagen om resolution, lagen om förebyggande statligt stöd, lagen om insättningsgaranti och lagen om investerarskydd (se avsnittet Finansiell stabilitet). Beslut fattas i frågor som är av principiell karaktär eller av större betydelse eller avser föreskrifter. Resolutionsdelegationen fastställer en arbetsordning inom sitt ansvarsområde. Riksgäldens styrelse ansvarar för att resolutionsdelegationen tilldelas medel och resurser i övrigt för sin verksamhet, att den verksamheten bedrivs författningenligt och effektivt och att den redovisas på ett tillförlitligt sätt.

Resolutionsdelegationen bestod under 2019 av riksgäldsdirektören Hans Lindblad (ordförande), Ann-Christine Lindeblad, justitieråd i Högsta domstolen, Göran Lind, tidigare rådgivare till Riksbankens direktion, Lars O Grönstedt, tidigare verkställande direktör för Handelsbanken, Helena Thunander Holmstedt (vice ordförande), ekonomidirektör på Försvarmakten samt Kerstin Calissendorff, justitieråd i Högsta domstolen. Göran Lind och Ann-Christine Lindeblad har förordnande till och med den 31 januari 2021. Övriga ledamöter har förordnande till och med den 31 januari 2022.

Vetenskapligt råd

Riksgälden har även ett vetenskapligt råd med externa deltagare som bidrar med särskild vetenskaplig kompetens inom Riksgäldens ansvarsområden. Rådets möten leds av riksgäldsdirektören.

Riksgäldens mål

Utifrån riksdagens och regeringens mål och uppdrag har Riksgälden formulerat följande strategiska mål för verksamheten:

- Nå lägsta möjliga kostnad för statens finansiella förvaltning med beaktande av risk.
- Aktivt bidra till en stabil och hållbar finansiell sektor.
- Leda utvecklingen inom sina uppdragsområden och därigenom proaktivt bidra till utvecklingen av samhällsekonomin där relevant.
- Präglas av öppenhet, hög intern effektivitet, kvalitet och säkerhet.
- Vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med engagerade medarbetare och ledare.

De strategiska målen sätter ramarna för avdelningarnas och enheternas verksamhetsplanering. Målen integreras även i övrig planering och aktiviteter.

Riksgäldens vision

Riksgäldens vision är att medarbetarna tillsammans ska göra Riksgälden till en förebild, både i Sverige och internationellt. Genom att vara en förebild i alla delar av verksamheten bidrar Riksgälden till att säkra en effektiv förvaltning av statens finanser och upprätthålla den finansiella stabiliteten.

Riksgäldens miljöarbete

Riksgäldens miljöarbete är certifierat enligt ISO 14001:2015. Under året genomfördes en ny miljöutredning där verksamhetens miljöaspekter har kartlagts som en del av myndighetens miljöledningssystem. Brandskydd, elförbrukning och hållbar upphandling pekades ut som betydande miljöaspekter. Mer information om miljöarbetet finns i Riksgäldens årliga miljöledningsrapport som tas fram i februari varje år.

Statens internbank

Riksgälden inledde under 2019 en analys om framtidens betalningsmodell. Analysen syftar till att framtidssäkra den statliga betalningsmodellen på kort och lång sikt för att möta förändringar inom betalningsområdet och ett förändrat säkerhetspolitiskt läge. Fyra nya myndigheter anslöts till koncernkontostrukturen i utländsk valuta. Modellen med valutakoncernkonton effektiviserar statens valutahantering. Riksgälden förlängde samtliga ramavtal för betaltjänster till och med 2021.

Uppgift och mål

Riksgälden ansvarar för statens betalningsmodell inklusive statens centralkonto i Riksbanken. Betalningsmodellen är en samlad benämning på de föreskrifter, avtal, kontostrukturer och tekniska system som hanterar statens betalningar. Målet är en effektiv, centraliserad likviditetshantering för staten som helhet. Statens betalningar ska hanteras på ett säkert sätt och så effektivt som möjligt. Riksgälden ser dessutom till att statliga myndigheter och affärsverk får förvaltningsanslag och lån enligt regleringsbrev. I uppdraget ingår också att erbjuda myndigheter, affärsverk och vissa statliga bolag möjlighet att låna och placera medel.

Statens framtida betalningsmodell

Under 2019 inledde Riksgälden en analys kallad "Framtidens betalningsmodell". Arbetet är en fortsättning på den förstudie som genomfördes under 2018. Syftet med analysen är att identifiera hur statens betalningsmodell kan utformas för att anpassas till förändringar i omvärlden och för att vara säker och effektiv även i framtiden. Behovet av att jobba mer fokuserat med dessa frågor har aktualiserats bland annat av ett förändrat säkerhetspolitiskt läge, nya krav inom civilförsvarsarbetet, ökat cyberhot och en snabb teknisk utveckling på betalningsmarknaden.

Riksgälden beslutade i oktober att dela upp arbetet med betalningsmodellen i två spår. Säkerheten och effektiviteten i betalningsmodellen under de närmaste åren hanteras inom ramen för kommande upphandling av betalningstjänster, se stycket "Förlängt ramavtal för betalningstjänster". Projektet Framtidens betalningsmodell fokuserar på att utveckla en framtida betalningsmodell som är säker och effektiv även på lång sikt.

Riksgälden följer de förändringar som sker inom betalningsinfrastrukturen, främst i Sverige men även internationellt. Det är viktigt att förstå hur ändrade möjligheter att göra och ta emot omedelbara betalningar samt Riksbankens arbete med en eventuell e-krona kan komma att påverka både bankerna och allmänheten. Dessa förändringar påverkar den svenska betalningsmarknaden i grunden och då

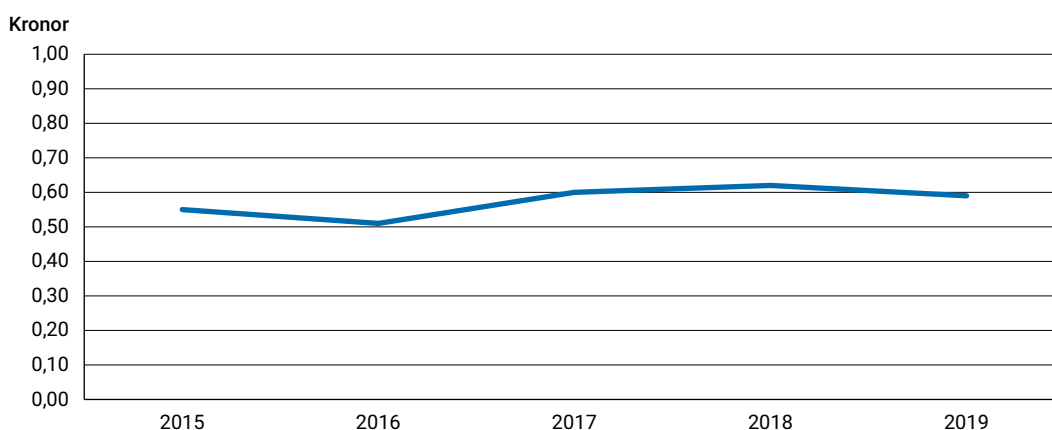
även förutsättningarna för de statliga betalningarna. Inom ramen för arbetet sker även en samverkan med utredningen "Samordning av statliga utbetalningar från välfärdssystemen".

Lägre kostnader för statens betalningar

Under 2019 var den genomsnittliga kostnaden för en statlig betalning 59 öre. Kostnaden minskade med 3 öre under 2019 jämfört med året innan. Minskningen beror framför allt på lägre användning av pappersbaserade tjänster. Bland annat halverades myndigheternas utskick av pappersavier, varav en myndighet minskade sin användning till en fjärdedel av den tidigare nivån. Kostnadsminskningen dämpades av att portot samtidigt ökade med 2 kronor per pappersförsändelse. Utan portohöjningen skulle genomsnittskostnaden ha blivit ytterligare 3 öre lägre.

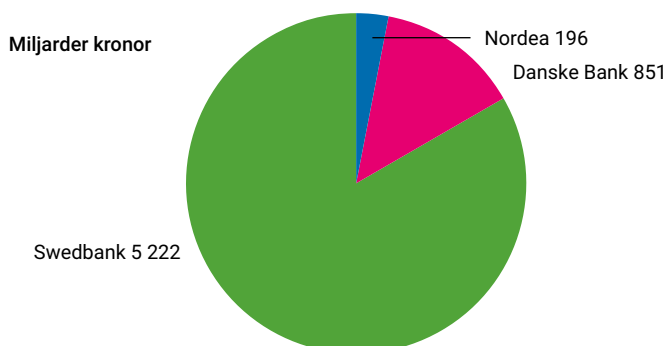
I diagram 1 visas genomsnittskostnaden under en femårsperiod. Notera att kostnaden för valutaväxlingar inte räknas in i genomsnittskostnaden. Anledningen är att växelkurseffekter inte klassificeras som transaktionskostnader.

Diagram 1: Snittkostnad för en statlig betalning 2015–2019

Not till diagrammet: Genomsnittskostnaden för 2018 har reviderats från 59 öre till 62 öre jämfört med vad som angavs i årsredovisningen för 2018. Revideringen beror på en portohöjning för ett antal pappersbaserade tjänster som inte hade tagits med i beräkningen.

Under 2019 uppgick den totala betalningsvolymen i staten till 7 886 miljarder kronor. Av det beloppet var 3 962 miljarder kronor inbetalningar och 3 924 miljarder kronor utbetalningar. Ramavtalsbankerna stod för 79 procent av den förmedlade volymen. Resterande del genomfördes som direktbetalningar på statens centralkonto i Riksbanken (ett tiotal myndigheter har denna möjlighet). Diagram 2 visar fördelningen av betalningsvolymen mellan ramavtalsbankerna.

Diagram 2: Betalningsvolym per ramavtalsbank

Effektivare valutahantering

Myndigheters betalningar i utländsk valuta hanteras av Danske Bank som är upphandlad som valuta-bank i ramavtalet för betalningstjänster.

Lägre kostnader för valutaväxlingar

Betalningarna i de sju huvudvalutor som myndigheterna använder mest växlas till fastställda valutakurser från det finansiella informationsföretaget Bloomberg med en marginal per valuta som regleras i ramavtalet. Marginalen är betydligt lägre än i tidigare ramavtal, vilket innebär lägre kostnader för staten vid valutaväxlingar. För 2018 beräknas att staten som helhet sparade cirka 75 miljoner kronor på de växlingar som gjordes till villkoren i ramavtalet, jämfört med om de hade gjorts till bankens växelkurser. Det motsvarar en besparing på 1,3 miljoner kronor för varje miljard SEK som växlas. Beräkningarna är gjorda på data för 2018, men Riksgälden bedömer att besparingen under 2019 ligger i linje med 2018.

Betydande besparingspotential genom användning av valutakoncernkonton

Förutom fördelaktigare växelkurser innehåller ramavtalet för betalningstjänster en koncernkontostruktur för myndighetsbetalningar i utländsk valuta. Modellen innebär att Riksgälden har koncernkonton i de sju huvudvalutorna där det är Riksgälden och inte banken som sätter växelkursen och hanterar växlingarna.

På valutakoncernkontona justeras myndigheternas likviditet i utländsk valuta mot motstående positioner i samma valuta. På så sätt effektiviseras statens valutahantering genom att det blir färre växlingar totalt sett. Det totala beloppet som behöver växlas minskar väsentligt, vilket ger en ytterligare betydande besparingspotential.

Hittills har sex myndigheter anslutits till valutakoncernkontomodellen. När samtliga anslutningar är genomförda kommer ett 50-tal myndigheter att omfattas av statens valutakoncernkontomodell. I analysen gjord på data för 2018 har Riksgälden kommit fram till att den växlade volymen under ett år då skulle minska från 80 till 13 miljarder kronor. Exakt volym och besparingsnivå beror på hur stor volym utlandsbetalningar myndigheterna har under det aktuella året.

Det finns också en besparingspotential på cirka 27 miljoner kronor per år kopplad till att Riksgälden kan tillämpa lägre växelkurser på betalningar som görs via valutakoncernkontona. Utöver kostnadsbesparingarna bidrar modellen även till en lägre valutaexponeringsrisk för staten som helhet.

Nya myndigheter anslöts till koncernkonton i utländsk valuta

Under hösten 2019 anslöts Regeringskansliet, Kammarkollegiet, Rymdstyrelsen och Vetenskapsrådet till koncernkontostrukturen för betalningar i utländsk valuta. Pensionsmyndighetens valutaflöden har varit anslutna sedan 2017 och Exportkreditnämndens sedan 2018. Anledningen till att bara dessa myndigheter är anslutna är att Riksgälden först under hösten 2019 fick de tekniska förutsättningarna på plats i affärssystemet SIBS för att ansluta myndigheter i större skala.

Fyra olika ramavtal för statliga betalningar

- **Ramavtal för betalningstjänster.** Myndigheterna utför merparten av sina betalningar via de ramavtal som Riksgälden har tecknat med Danske Bank, Nordea och Swedbank. Det gäller till exempel löne- och fakturabetalningar, utbetalning av bidrag, inbetalning av skatt till staten samt betalningar i utländsk valuta.
- **Ramavtal för korttjänster.** Statliga myndigheter som använder betalkort i sin verksamhet avropar dessa från SEB Kort som Riksgälden har ramavtal med.
- **Ramavtal för resekonto.** Riksgälden har även ramavtal med SEB Kort för betalningar kopplade till statliga myndigheters tjänsteresor.
- **Ramavtal för laddningsbara kort.** Laddningsbara kort används för betalningar till personer som saknar personnummer och/eller bankkonto i Sverige. Myndigheterna avropar denna tjänst från ICA Banken.

Myndigheterna måste avropa betaltjänster via ramavtalen, men utför och ansvarar själva för sina betalningar. Genom upphandling av ramavtal för alla statliga betalningstjänster pressas priserna och en centraliserad likviditetsstyrning leder till effektivare likviditetsförvaltning.

Förlängt ramavtal för betalningstjänster

I juni beslutade Riksgälden att förlänga ramavtalet för betalningstjänster med Danske Bank, Nordea och Swedbank till och med den sista juli 2021. Avtalet skulle annars ha löpt ut i juli 2020. En option i avtalet gör det möjligt att förlänga det med ett år i taget, som längst till och med den sista juli 2022.

Betalningsmarknaden står inför stora förändringar, både gällande infrastrukturen och vilka tjänster som bankerna kan komma att erbjuda. Riksgälden måste också möta ökade krav på säkerhet och beredskap kopplat till ett förändrat säkerhetsläge i Sverige och vår närhet. Genom att skjuta fram nästa upphandling med ett eller två år ökar möjligheten för Riksgälden att ta hänsyn till en del av de nya förutsättningarna redan i nästa upphandling. Hur Riksgälden ska ta hänsyn till nya förutsättningar på längre sikt analyseras mer ingående i arbetet med framtidens betalningsmodell.

Förlängda ramavtal för betalkort, resekonto och laddningsbara kort

I december beslutade Riksgälden att förlänga ramavtalet för kort- och resekontotjänster med ett år till och med den 31 augusti 2021. Samtidigt förlängdes ramavtalet för laddningsbara kort med ett år till och med den 30 juni 2021. Båda ramavtalen skulle annars ha löpt ut 2020, men innehöll en option för Riksgälden att förlänga med ett år.

Myndigheterna är nöjda med tjänsterna och de fungerar tekniskt och operationellt sett bra. De nackdelar som finns i de nuvarande avtalen kommer Riksgälden försöka åtgärda i upphandlingen som inleds under 2020. Med förlängda ramavtal blir det också möjligt att i större utsträckning ta hänsyn till de förändringar som pågår på betalningsmarknaden, kopplat bland annat till EU:s andra betaltjänstdirektiv (PSD2).

Fortsatt gott betyg för servicenivån

Riksgälden fick betyget 4,6 på en femgradig skala i den årliga kundundersökningen där myndigheterna får svara på frågor om hur Statens internbank upplevs. Betyget är oförändrat jämfört med 2018. Kunderna är mest nöjda med kvaliteten och kunskapsnivån hos Statens internbank.

Problem i affärssystemet SIBS påverkade vissa myndigheter under året. Bland annat uppstod avstämningsproblem vid årsskiftet för de myndigheter som är anslutna till valutakoncernkontot. För myndigheterna innebar det att de fick otillräcklig och sen information från systemet, vilket kunde åtgärdas i samband med motpartsavstämningen.

Finansdag med fokus på säkerhet och framtid

Den 11 april anordnade Riksgälden Finansdagen med över 200 deltagare. Finansdagen hålls vartannat år och riktar sig till personer som arbetar med ekonomi och finans i staten. Fokus ligger på statsfinanserna, statsförvaltningen och det rådande finansiella läget. Årets tema var "Säkerhet och Framtid", med föreläsningar om bland annat finansiell stabilitet, makroekonomi, cyberhot och utveckling av den statliga betalningsmodellen.

Myndigheterna placerade mer och lånade mindre

Den totala inlåningen, det vill säga myndigheternas placeringar på konto hos Riksgälden, ökade med 8 miljarder kronor under 2019 (se tabell 1). Ökningen beror bland annat på större inlåning från resolutionsreserven, Exportkreditnämnden och Centrala studiestödsnämnden.

Tabell 1: Riksgäldens inlåning från myndigheter affärsverk och vissa statliga bolag, miljoner kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Myndigheter ¹	156 964	163 243	176 934	197 320	205 012
Affärsverk	246	530	922	582	577
Statliga bolag	548	386	360	23	23
EU-kommissionen ²	-	-	-	3 775	4 091
Summa inlåning	157 759	164 159	178 216	201 701	209 703

¹ Inklusive inlåning i utländsk valuta från och med 2017.

² EU-kommissionens konto hos Riksgälden ingår i inlåningen från och med mars 2018.

Nettoutlåningen till myndigheterna minskade med 58 miljarder kronor under året. Minskningen beror på att Riksgäldens vidareutlåning till Riksbanken minskade med 66 miljarder kronor. Övrig utlåning ökade med drygt 8 miljarder kronor bland annat till följd av ökad utlåning till CSN.

Tabell 2: Riksgäldens utlåning till myndigheter och affärsverk, miljoner kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Myndigheter	307 983	315 092	322 570	334 389	343 799
Affärsverk	5 327	5 158	4 362	3 735	2 481
Riksbanken	240 656	256 527	238 132	258 511	192 560
Summa utlåning	553 965	576 776	565 065	596 635	538 840

Tabellen visar endast utlåning utan kreditrisk, det vill säga inom staten. Övrig utlåning redovisas i avsnittet Garantier och utlåning.

Intäkterna för utsläppsrätter något lägre

Riksgälden tar emot intäkter från auktioner av utsläppsrätter för den svenska statens räkning enligt förordningen (2004:1205) om handel med utsläppsrätter. Auktionerna hanteras gemensamt på EU-nivå och intäkterna fördelas sedan mellan medlemsstaterna.

Under 2019 tog Sverige emot 1,3 miljarder kronor i auktioner av utsläppsrätter för anläggningstillgångar (industrier med mera) och 47 miljoner kronor i auktioner för flygsektorn. Det är något mindre än 2018. Priserna för utsläppsrätter ökade kraftigt under 2018, men låg relativt stilla under 2019. Snittpriset i auktionerna var cirka 25 euro per utsläppsrätt för både anläggningar och flygsektorn.

Skuldförvaltning

Med överskott i statens budget för fjärde året i rad fortsatte statsskulden att minska. Vid slutet av 2019 var skulden som andel av BNP på den lägsta nivån sedan mitten av 1970-talet. Det minskade lånebehovet gjorde att Riksgäldens utbud av statspapper låg kvar på en historiskt låg nivå. Trots att staten lånade till fortsatt låga räntor ökade statens räntebetalningar eftersom Riksgälden betalade kompensation för inflationen när realobligationer köptes tillbaka.

Uppgift och mål

Riksgälden tar upp och förvaltar lån till staten enligt regler i budgetlagen och riktlinjer från regeringen. Målet är att långsiktigt minimera kostnaden för statsskulden samtidigt som risken beaktas. De lån som tagits upp genom åren utgör Sveriges statsskuld. Underskott i statens budget finansieras med nya lån och statsskulden ökar. Om budgeten i stället visar överskott behöver Riksgälden inte ersätta alla lån som förfaller och statsskulden minskar.

I Riksgäldens uppdrag ingår också att ansvara för statens likviditetsförvaltning, det vill säga att hantera statens kassa. Likviditetsförvaltningen ska hanteras effektivt och på ett sådant sätt att staten alltid kan fullgöra sina betalningar.

Riksgälden lämnar varje år i samband med årsredovisningen även rapporten Statsskuldens förvaltning – underlag för utvärdering, där denna verksamhet följs upp mer djupgående.

Stort budgetöverskott gav fortsatt minskande statsskuld

Den svenska ekonomin mattades av under årets första hälft, efter flera år med högre tillväxt. Det var framför allt svag inhemsk efterfrågan som bidrog till utvecklingen där både investeringarna och hushållens konsumtion dämpades. Även arbetsmarknaden mattades av och arbetslösheten steg. Som en följd ökade statens utgifter mer än förväntat samtidigt som skatteinkomsterna blev lägre än beräknat. Trots detta utvecklades de svenska statsfinanserna starkt under 2019.

Statens budget visade ett överskott på 112 miljarder kronor, jämfört med 80 miljarder kronor 2018 (se tabell 3). Ökningen mellan åren beror på att Riksbanken betalade tillbaka en del av de lån som Riksgälden tagit upp i syfte att förstärka valutaservisen. Därmed minskade Riksgäldens nettoutlåning samtidigt som budgetsaldot ökade i motsvarande grad. Överskottet i budgeten ledde till att statsskulden fortsatte att minska under 2019 (se diagram 3).

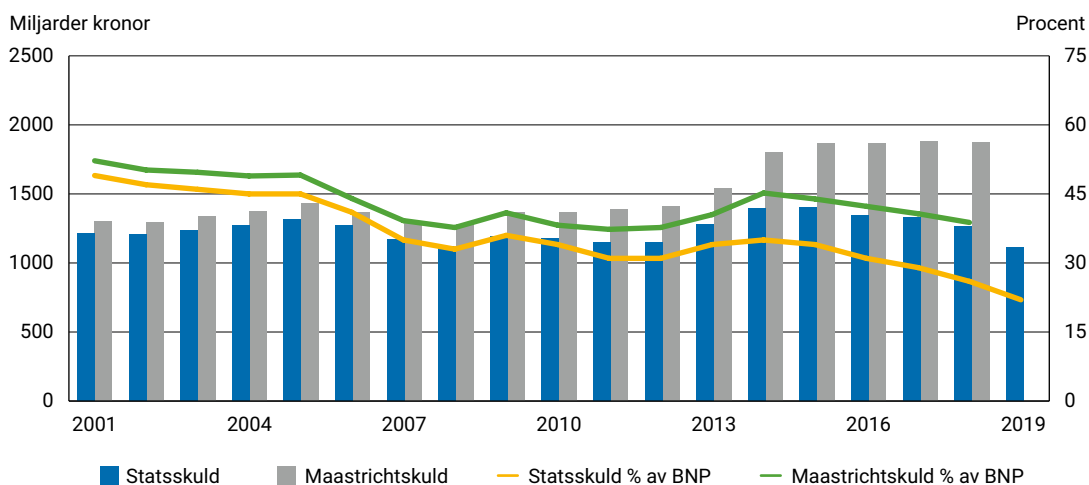
Tabell 3: Statens budgetsaldo

Miljarder kronor	2015	2016	2017	2018	2019
Primärsaldo ¹	0	101	69	98	65
Nettoutlåning ²	-11	-14	3	-4	69
Räntebetalningar	-22	-1	-10	-13	-22
Budgetsaldo	-33	85	62	80	112

Anmärkning: Poster med positivt tecken motsvarar inkomster för staten medan negativa poster är utgifter. Primärsaldo är nettot av statens inkomster och utgifter före nettoutlåning och räntebetalningar. Nettoutlåningen är nettot av myndigheters lån och inlåning i statens internbank med mera.

Vid utgången av året uppgick statsskulden till 1 113 miljarder kronor, vilket var 149 miljarder kronor mindre än ett år tidigare. Att skuldminskningen var större än budgetöverskottet beror på att det fanns ett kassaöverskott från tidigare år som Riksgälden använde för att betala tillbaka lån som förföll. Kassaöverskottet i likviditetsförvaltningen byggdes upp 2017 då skatteinkomsterna blev större än prognostiserat. Överskottsmedlen har varit placerade i tillgångar på penningmarknaden i väntan på att användas till utgifter eller återbetalning av lån.

Diagram 3. Statsskuldens utveckling

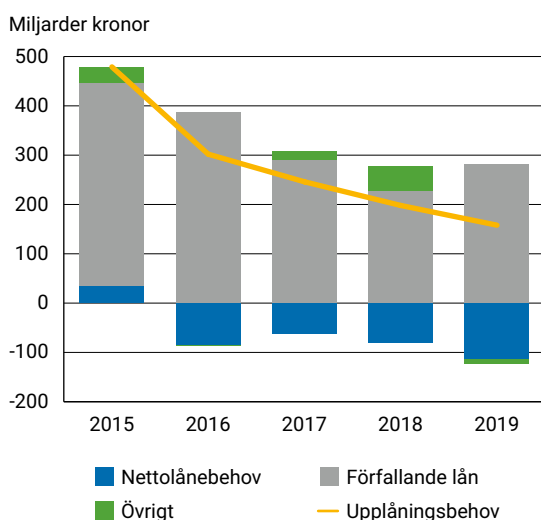
Mätt som andel av BNP minskade statsskulden från 26 procent till 22 procent under 2019¹. Det är den lägsta nivån sedan 1976. I internationella jämförelser används ofta ett mått som baseras på villkor i Maastrichtfördraget. Där ingår hela den offentliga sektorn, det vill säga staten, kommuner, landsting och pensionssystemet. Enligt det senaste utfallet 2018 var den offentliga sektorns konso- liderade bruttoskuld (Maastrichtskulden) 39 procent av BNP. Det är en låg nivå internationellt sett; i exempelvis euroområdet var den genomsnittliga skulden 85 procent av BNP 2018.

¹ Andelen baseras på Riksgäldens BNP-prognos eftersom utfallet ännu inte offentliggjorts när årsredovisningen publicerades.

Utbudet av statspapper kvar på historiskt låg nivå

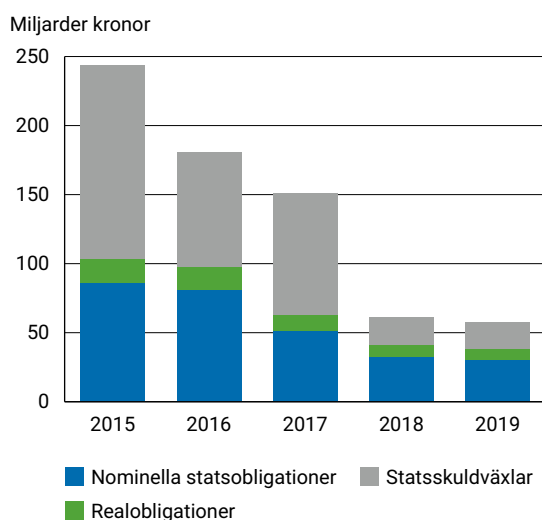
Riksgälden lånar åt staten dels för att täcka underskott i statsbudgeten, dels för att refinansiera tidigare tagna lån som förfaller. Trots att volymen förfallande lån ökade under 2019 minskade det totala upplåningsbehovet för fjärde året i rad till följd av budgetöverskottet (se diagram 4). Utbudet av statspapper i kronor låg därför kvar på en historiskt låg nivå under hela 2019 (se diagram 5).

Diagram 4. Statens upplåningsbehov

Anmärkning: Nettolånebehovet är budgetsaldot med omvänt tecken. I övrigt ingår bland annat en justering för att nettolånebehovet avser likviddag och upplåning avser affärsdag.

Diagram 5. Utbud av statspapper

Anmärkning: Beloppet för statsskuldväxlar avser utestående stock vid utgången av året.

Nominella statsobligationer fortsatt prioriterade

Nominella statsobligationer är Riksgäldens viktigaste lånekälla. Därför prioriteras emissioner i den marknaden framför annan upplåning när lånebehovet är litet. Trots det har upplåningen i nominella statsobligationer minskat markant de senaste åren på grund av budgetöverskotten. Under 2019 var emissionsvolymen endast 30 miljarder kronor, att jämföra med en årsvolym på 86 miljarder kronor fyra år tidigare.

I statsskuldväxlar har neddragningen varit ännu större. I slutet av 2019 var den utestående volymen av statsskuldväxlar 20 miljarder kronor, vilket kan jämföras med nivån 2015 som var 141 miljarder kronor. Upplåningen i realobligationer var redan betydligt mindre än i övriga statspapper och det har därför inte funnits så mycket att dra ned på. Under 2019 sålde Riksgälden realobligationer för knappt 8 miljarder kronor.

Olika typer av statspapper

Riksgälden lånar framför allt genom att sälja statspapper på räntemarknaden. Det finns olika typer av statspapper i svenska kronor:

- **Nominella statsobligationer** är skuldebrev med en fast, årlig kupongränta. När obligationerna ges ut är löptiden minst ett år, vanligen mellan fem och tio år.
- **Realobligationer** har i stället en fast real ränta. Därutöver betalar staten en ersättning för inflationen.
- **Statsskuldväxlar** är korta värdepapper med löptid på upp till tolv månader.

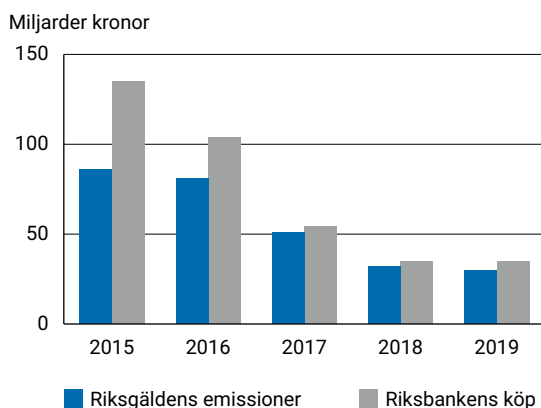
Vid behov lånar Riksgälden även på den internationella marknaden, bland annat genom att ge ut obligationer i utländsk valuta. Valutalånen kan utgöra ett komplement till statspapper i kronor när lånebehovet är stort. De senaste åren har Riksgälden enbart emitterat obligationer i utländsk valuta för att finansiera utlåningen till Riksbanken.

Under 2020 ska Riksgälden också ge ut en grön obligation. De pengar som lånas upp med den gröna obligationen ska knytas till utgifter för miljö- och klimatsatsningar i statsbudgeten.

Fortsatt ansträngd likviditet på statspappersmarknaden

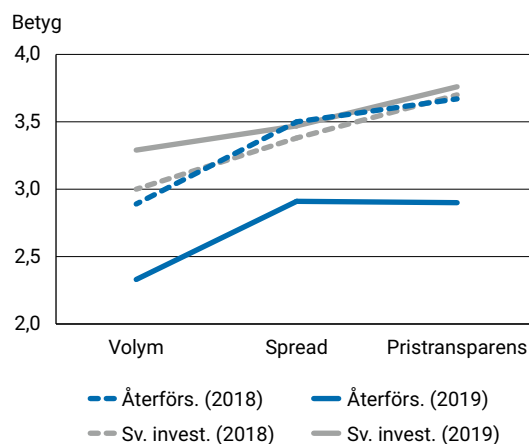
Riksgäldens minskade utbud har tillsammans med marknadsregleringar och Riksbankens köp av statspapper bidragit till att likviditeten på marknaden har försämrats de senaste åren. Riksbanken har köpt statsobligationer sedan 2015 för att sänka ränteläget och på så sätt bidra till högre inflation (se diagram 6). I april 2019 meddelade Riksbanken att obligationsköpen skulle fortsätta. Det innebär att Riksbanken köpte något mer i nominella statsobligationer än Riksgälden emitterade i auktionerna även under 2019.

Diagram 6. Riksbankens köp och Riksgäldens emissioner av nominella statsobligationer

Källa: Riksbanken och Riksgälden

Diagram 7. Upplevd likviditet i marknaden för nominella statsobligationer

Källa: Kantar Sifo Prospera

I den årliga enkätundersökning som Riksgälden låter göra får marknadsaktörerna sätta betyg på likviditeten med avseende på volym, spread (skillnad mellan köp- och säljkurs) och pristransparens. Riksgäldens återförsäljare gav likviditeten i statsobligationer tydligt sämre betyg jämfört med föregående år (se diagram 7). På den femgradiga skalan hamnade betyget under 3 i samtliga avseenden, vilket enligt undersökningsföretaget är att betrakta som underkänt. Bland de svenska investerarna var betygen däremot i linje med 2018 års enkät och fortfarande högre än 3.

En väl fungerande marknad är en förutsättning för att köparna av svenska statspapper ska vara villiga att betala ett högt pris (acceptera en låg ränta) på svenska statspapper och därmed erbjuda goda lånevillkor för staten.

Den försämrade likviditeten riskerar därför att leda till högre kostnader för statsskulden på sikt. Riksgälden arbetar aktivt för att bidra till likviditeten på marknaden, bland annat genom att erbjuda återförsäljare att tillfälligt köpa statspapper som Riksgälden sedan köper tillbaka en dag senare till ett i förväg överenskommet pris (repotransaktioner). Erbjudandet syftar till att säkerställa att återförsäljarna kan sälja statspapper till investerare utan att riskera att det uppstår leveransproblem.

Mindre upplåning i utländsk valuta då Riksbanken valde att betala tillbaka lån

De senaste årens budgetöverskott har gjort att det inte funnits behov av att ge ut obligationer i utländsk valuta utom för att finansiera utlåningen till Riksbanken. Sedan 2009 har Riksgälden tagit upp lån i utländsk valuta som sedan lånats vidare till Riksbanken i syfte att förstärka valutareserven.

Under 2019 valde Riksbanken att minska valutareserven med 8 miljarder dollar. Bakgrunden till beslutet var enligt Riksbanken att beredskapsbehovet bedömdes ha minskat, bland annat till följd av förändringar i bankernas balansräkningar och Nordeas byte av hemvist till Finland. Riksbanken

förnyade därmed endast en del av de lån som förföll varför Riksgälden lånade mindre än tidigare planerat i utländsk valuta. Det totala utlånade beloppet till Riksbanken minskade med 66 miljarder kronor jämfört med slutet av 2018, vilket bidrog till att nivån på statsskulden fortsatte att sjunka.

Förberedelser för emission av grön obligation 2020

I juli 2019 fick Riksgälden i uppdrag av regeringen att senast under 2020 genomföra en emission av en grön obligation. Den gröna obligationen ska finansiera utgiftsposter i statens budget som rör hållbara investeringar och projekt och kommer att utgöra ett komplement till de traditionella statsobligationerna. Valet av lämpliga utgifter görs utifrån Sveriges klimatpolitiska ramverk och miljömål.

Under 2019 arbetade Riksgälden tillsammans med Regeringskansliet med att ta fram ett ramverk för de gröna obligationerna. Ramverket anger hur de gröna utgifterna ska definieras, väljas ut, redovisas, rapporteras och granskas. Investerares ska enkelt och tydligt kunna följa vad som finansieras med obligationerna och utvärdera klimat- och miljöeffekterna.

Ingen ultralång obligation under 2019

De historiskt låga räntorna aktualiserade frågan om svenska staten borde ge ut en obligation med mycket lång löptid. Andra stater som Österrike och Italien har emitterat så kallade ultralånga obligationer mot bakgrund av de historiskt låga räntorna.

Även för svensk del kan det vara intressant att låsa in de låga räntorna på lång sikt. Ett sätt att åstadkomma det är att ge ut obligationer med mycket lång löptid. Om efterfrågan på sådana obligationer är stor kan det innebära en kostnadsfördel att låna i mycket långa löptider jämfört med kortare lån.

De senaste åren har utbudet av statsobligationer emellertid varit så litet att Riksgälden behövt fokusera på att emittera i de redan befintliga löptiderna för att värna en fungerande marknad. Under 2019 var det därför inte aktuellt att ge ut någon ultralång obligation men Riksgälden kommer att fortsätta att analysera möjligheten att låsa in de låga räntorna och säkra låga kostnader för statsskulden.

Minskad valutaexponering och löptid inom styrintervallet

Hur statsskulden ska vara sammansatt och vilken genomsnittlig löptid den ska ha styrs i riktlinjer som beslutas av regeringen varje år efter förslag från Riksgälden. Riktlinjerna styr därmed skuldens exponering mot olika typer av risker på en övergripande nivå. Det är sedan Riksgäldens uppgift att uppnå den exponeringen rent operativt på ett kostnadseffektivt sätt.

Enligt regeringens riktlinjer för 2019 skulle valutaexponeringen minska. Liksom föregående år skulle minskningen vara högst 30 miljarder kronor (se tabell 4). Riksgälden köpte därför utländsk valuta för motsvarande 19 miljarder kronor i syfte att minska valutaexponeringen. Utfallet blev dock en

minskning på 31 miljarder kronor (se tabell 5). Anledningen till att minskningen översteg 30 miljarder kronor är att utfallet påverkades av faktorer som ligger utanför förvaltningen av statsskulden. En stor del av Riksgäldens valutatransaktioner görs för att hantera annat, bland annat EU-betalningar, andra myndigheters valutasäkringar samt statens valutakoncernkonto. Dessa faktorer ger ingen bestående effekt på valutaexponeringen men kan påverka utfallet ett enskilt kalenderår.

Tabell 4. Riktlinjer för 2019

Skuldslag	Andel av skulden	Löptid
Skuld i kronor		4–6,5 år
Realskuld i kronor	20 procent	
Valutaskuld	Minskning med högst 30 miljarder kronor per år	0–1 år

Tabell 5. Utfall för 2019

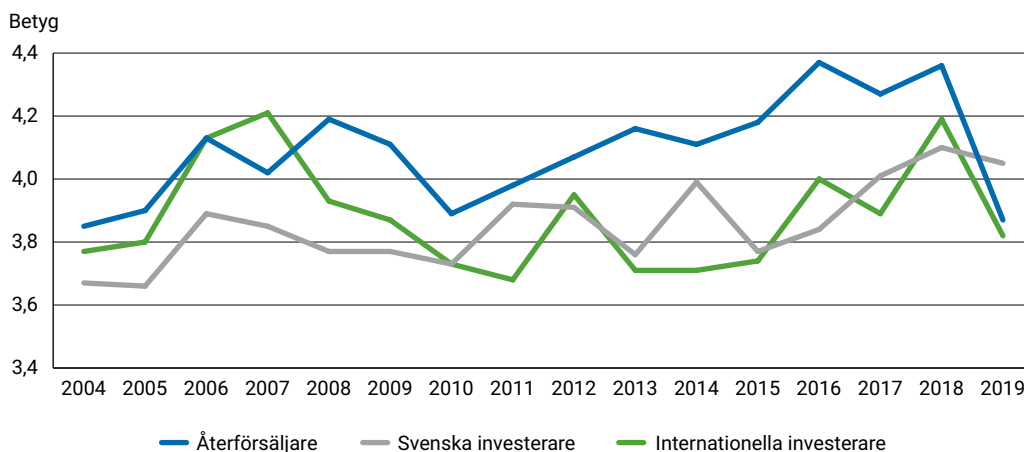
Skuldslag	Andel av skulden	Löptid
Skuld i kronor		5,9 år
Realskuld i kronor	24 procent i genomsnitt	
Valutaskuld	Minskning med 31 miljarder kronor	0,15 år

Löptiden låg inom styrintervallet för såväl kron- som för valutaskulden under 2019. Andelen realskuld var något högre än det långsiktiga riktvärdet på 20 procent av den totala skulden.

Förtroendet för Riksgälden minskade från rekordnivå 2018

Riksgälden arbetar efter flera strategier som syftar till att nå det övergripande målet att minimera den långsiktiga kostnaden för statsskulden med hänsyn till risker. Bland annat verkar Riksgälden för att den svenska statspappersmarknaden ska vara attraktiv för så många investerare som möjligt. En viktig del i den strategin är att skapa förtroende för den svenska staten som låntagare genom att agera förutsägbart och vara öppen och tydlig i kommunikationen mot marknaden. Betydelsen av strategierna och Riksgäldens agerande utvärderas av återförsäljare och investerare i en årlig enkätundersökning.

Utvecklingen av det sammanvägda betyget visas i diagram 8. I 2018 års undersökning uppnåddes det högsta förtroendet sedan mätningen började. I 2019 års mätning sjönk betyget för samtliga kriterier, framförallt bland återförsäljarna. Den största försämringen gäller återförsäljarnas betyg på marknadsvårdande åtgärder trots att Riksgälden inte gjorde några förändringar i det avseendet under 2019. Resultatet kan därför vara ytterligare en indikation på att statspappersmarknaden fungerar allt sämre.

Diagram 8. Sammanvägd bedömning av Riksgäldens strategier och agerande

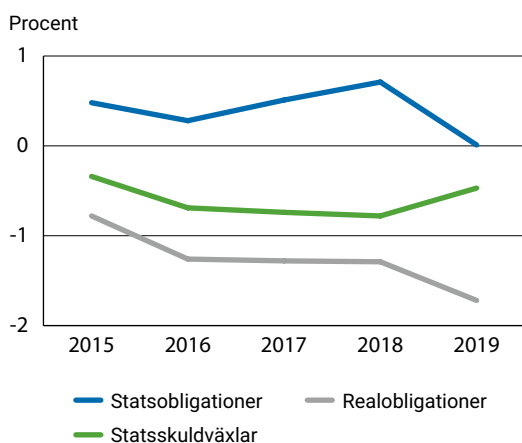
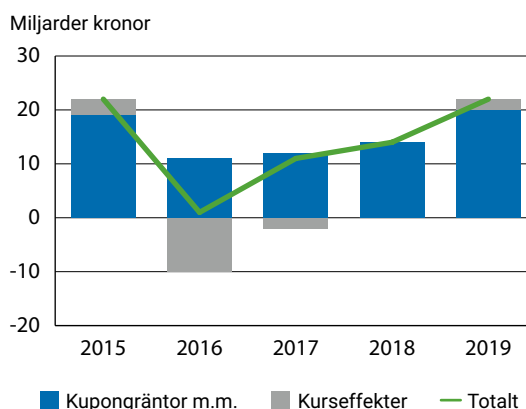
Anmärkning: Betyg från 1 till 5 fördelat på återförsäljare, samt svenska respektive internationella investerare.

Källa: Kantar Sifo Prospera.

Högre räntebetalningar trots låga marknadsräntor

Obligationsräntorna fortsatte att falla under större delen av 2019 och Riksgälden emitterade både nominella och reala statsobligationer till lägre genomsnittlig ränta jämfört med föregående år. De kortfristiga räntorna steg däremot till följd av att Riksbanken höjde reporäntan vid två tillfällen. Snitträntan i auktionerna av statsskuldväxlar var därför något högre än 2018 (se diagram 9).

Trots fortsatt låga marknadsräntor ökade statens räntebetalningar till 22,2 miljarder kronor 2019 från 13,5 miljarder kronor 2018 (se diagram 10). Ökningen beror främst på att Riksgälden betalade inflationskompensation för realobligationer som köptes tillbaka i bytesauktioner mot andra obligationer. När realobligationer förfaller eller köps tillbaka betalar staten kompensation för den inflation som varit sedan obligationerna gavs ut.

Diagram 9. Snittränta i Riksgäldens auktioner**Diagram 10. Räntebetalningar**

Räntebetalningarna kan variera mycket mellan enskilda år på grund av engångseffekter och speglar därför inte alltid den långsiktiga kostnaden för statsskulden. En djupare analys av statsskuldens kostnad redovisas i rapporten Statsskuldens förvaltning – underlag för utvärdering 2019.

Riksgälden utökade positionen för en starkare krona

Riksgälden har mandat att i begränsad utsträckning justera exponeringen i statsskulden av taktiska skäl. Sådana så kallade positioner kan tas både i syfte att sänka den förväntade kostnaden och för att minska riskerna i förvaltningen.

I maj 2018 beslutade Riksgäldens styrelse att ta en position för en starkare krona mot euron på maximalt 7 miljarder kronor i syfte att sänka den förväntade kostnaden. Bakgrunden var att Riksgälden löpande köpte utländsk valuta för att successivt minska valutaexponeringen i skulden i enlighet med regeringens riktlinjer. Försvagningen av kronan hade gjort dessa valutaväxlingar dyrare och positionen innebar att Riksgälden drog ned på växlingstakten.

Under 2019 utökades den positionen från 3,9 miljarder kronor till 6,5 miljarder kronor. Vid utgången av året var det realiserade resultatet 93 miljoner kronor (se tabell 6). Det slutliga resultatet kommer att kunna beräknas först när positionen är avslutad.

Tabell 6. Resultat för positionstagningen, miljoner kronor

	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt	Genomsnitt
Egen löpande positionstagning	-47	-1	13	11	14	-10	-2
Extern positionstagning	19	28	-115	-26	0	-94	-19
Totalt löpande positionstagning	-27	27	-102	-16	14	-105	-21
Särskild kronposition 2018				73	20	93	

Anmärkning: Resultatet för den externa positionstagningen redovisas inklusive förvaltningsavgifter.

Riksgäldens interna löpande positionstagning visade ett positivt resultat på 14 miljoner kronor 2019, vilket var en ökning jämfört med föregående år (se tabell 6). Till och med 2018 anlätade Riksgälden även externa förvaltare för positionsverksamheten. Det samarbetet avslutades under förra året och numera bedrivs positionstagningen enbart internt.

Resultatet för Riksgäldens positionstagning varierar mellan åren och utvärderas därför i femårsperioder. Under åren 2015–2019 var det genomsnittliga resultatet för den samlade positionstagningen -21 miljoner kronor per år, inklusive kostnader för den externa förvaltningen (se tabell 6).

Fortsatt merkostnad för upplåningen på privatmarknaden

Upplåningen på privatmarknaden är under avveckling och vid utgången av 2019 återstod endast 3 miljarder kronor i lån, vilket motsvarar 0,3 procent av den totala statsskulden. Kostnaden för de utestående lånen fortsatte att vara högre jämfört med motsvarande upplåning på den institutionella marknaden. Under 2019 var merkostnaden 9 miljoner kronor vilket betyder att besparingen var negativ (se tabell 7). För perioden 2015–2019 uppgick merkostnaden till totalt 78 miljoner kronor. Det är första gången upplåningen på privatmarknaden inneburit en merkostnad sett över en hel femårsperiod.

Utvecklingen beror framför allt på att Riksgälden har fasta kostnader för systemstöd och tjänster som krävs för att upprätthålla verksamheten tills dess att den sista premieobligationen förfaller år 2021. Det gör att kostnaden för de få lån som återstår blir relativt sett hög.

Tabell 7. Besparing genom privatmarknadsupplåning, miljoner kronor

	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Premieobligationer	33	-23	-21	-3	-4	-18
Riksgäldsspar	-40	-10	-4	-3	-5	-61
Summa besparing	-7	-33	-24	-6	-9	-78

Anmärkning: Ett negativt belopp motsvarar en merkostnad relativt motsvarande upplåning på den institutionella marknaden

Översyn av beräkningen av nettolånebehovet

Riksgälden har startat ett myndighetsövergripande projekt för att se över beräkningen av statens nettolånebehov. Syftet med projektet är att informationen ska hämtas direkt från affärssystemen i stället för som idag via Riksgäldens redovisningssystem. Ett annat uppdrag är att utveckla en tydligare process för arbetet. Statens internbank ansvarar för den del av informationen som rör myndigheternas betalningar och Skuldförvaltning för statsskuldsräntor och annat som är kopplat till statsskuldförvaltningen. Historiska utfall är också en viktig variabel i de prognoser över statens nettolånebehov som avdelningen Ekonomisk analys tar fram.

Garantier och utlåning

Vid slutet av 2019 hade Riksgälden utestående garantier på totalt 26,7 miljarder kronor, jämfört med 30,1 miljarder kronor ett år tidigare. Riksgäldens utlåning till låntagare utanför staten (inklusive lån med villkorad återbetalning) ökade något till 6,2 miljarder kronor. Garantitagarna och låntagarna är dock desamma som under föregående år. De olika utfallen berodde på beloppsförändringar i de befintliga garantierna och lånen. De ekonomiska risker som garantierna medför för staten minskade och ligger alltså på en låg nivå.

Uppgift och mål

Riksgälden ställer ut och förvaltar statliga garantier och lån med kreditrisk på uppdrag av regeringen och efter beslut av riksdagen. Uppdraget omfattar att värdera de ekonomiska riskerna, sätta avgifter och bestämma villkor. I uppdraget ingår också att hantera de reservtillgångar som är kopplade till garanti- och utlåningsverksamheten (se rutan Reservtillgångar ska täcka förväntade förluster). Riksgälden ska bidra till att statens risk begränsas och att statens rätt tryggas. Riksgälden ska också arbeta aktivt för att andra myndigheters garanti- och utlåningsverksamhet bedrivs på ett effektivt sätt och för att utveckla hanteringen i samverkan med de andra myndigheterna.

Minskade garantiåtaganden vid finansiering av infrastrukturprojekt

Vid slutet av 2019 hade Riksgälden utestående garantier på totalt 26,7 miljarder kronor, jämfört med 30,1 miljarder kronor ett år tidigare. I diagram 11 redovisas garantiåtagandena fördelade områdesvis. Minskningen beror främst på att garantiåtagandet minskade mot det dansk-svenska, statligt ägda konsortium som finansierade Öresundsbron (Öresundsbro Konsortiet, ÖSK).

Garantiåtagandena minskade dessutom för Nordiska investeringsbankens enskilda kreditgarantier avseende projektinvesteringsslån och miljöinvesteringsslån samt i pensionsgarantier för vissa tidigare statliga verk som bolagiserats. Inga nya garantier tillkom under 2019.

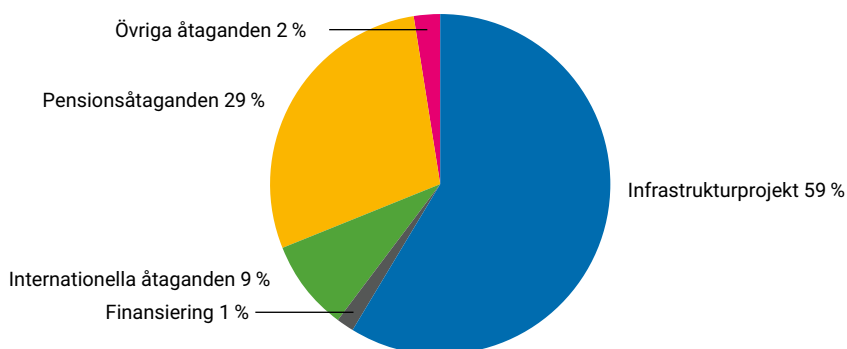
Mindre åtagande för Öresundsbro Konsortiet (ÖSK)

Garantiåtagandet för ÖSK, som är Riksgäldens största enskilda åtagande, minskade med cirka 2,6 miljarder kronor till 15,7 miljarder kronor på grund av att obligationer förfallit.

I granskningen av om garantiåtagandena för ÖSK är förenliga med EU:s statsstödsregler eller inte beslutade EU-kommissionen i oktober 2014 att garantierna utgjorde ett godtagbart statligt stöd. Tribunalen, som är en fristående förstainstans till EU-domstolen, upphävde dock beslutet i en dom i september 2018. Ärendet återförvisades till EU-kommissionen för kompletteringar. Riksgälden har fortsatt att bistå regeringen och EU-kommissionen med information och handlingar i ärendet. Tribunalens besked påverkade inte Riksgäldens hantering av garantiåtagandet.

Diagram 11. Garantiåtagandena för 26,7 miljarder kronor per den 31 december 2019, procentuell fördelning

ÖSK ingår i kategorin Infrastrukturprojekt, ESS ingår i kategorin Övriga åtaganden, Eurofima ingår i kategorin Internationella åtaganden och PostNord ingår i kategorin Pensionsåtaganden.

Reservtillgångar ska täcka förväntade förluster

I resultatredovisningen jämförs reservtillgångar med förväntade förluster för att visa om det finns ett över- eller underskott i verksamheten.

Reservtillgångarna består av (se tabell 8 och 9):

- räntebärande konton i Riksgälden dit avgifter motsvarande framtida förväntade kreditförluster förs (reservkonton)
- värdet på de tillgångar, i form av panter eller liknande, som Riksgälden tagit över till följd av att en låntagare eller garantigäldenär inte kunnat fullgöra sina åtaganden (värdering fordringar)
- det beräknade nuvärdet av avtalade avgifter som ska betalas till respektive reservkonto i framtiden (förväntade framtida avgifter för förväntad förlust).

Förväntad förlust är ett kostnadsmått och motsvarar ett statistiskt väntevärde. Den förväntade förlusten uppstår på grund av att en garantigäldenär eller låntagare med en viss sannolikhet inte kommer att fullgöra sitt åtagande, vilket vanligtvis medför en kreditförlust för staten. Skattningen av den förväntade förlusten uppdateras löpande under garantins eller lånets löptid. För mer information om förväntad förlust, se rutan Den statliga garanti- och utlåningsmodellen.

Reservtillgångar och förväntade förluster för garantier och lån redovisas var för sig. Riksgälden hanterar också ett antal lån med villkorad återbetalning. Dessa omfattas inte av samma regelverk som den övriga utlåningen och redovisas därför separat. Eventuella förluster för dessa lån finansieras inte av reservtillgångarna.

Ökat överskott i garantiverksamheten

Under 2019 uppvisade Riksgäldens garantiverksamhet ett något större överskott jämfört med föregående år (se tabell 8). Det beror på att den förväntade förlusten minskade mer än reservtillgångarna. De totala förväntade förlusterna minskade framför allt till följd av att den förväntade förlusten minskade i Riksgälden största garantiåtagande till ÖSK. Tabell 8 sammanställer tillgångarna och förväntade förluster i Riksgäldens garantiverksamhet.

Lägre förväntad förlust och överlag stabil risknivå i garantiverksamheten

Nuvärdet av de framtida förväntade förlusterna i garantiverksamheten minskade under 2019 (se tabell 8). Minskningen förklaras framför allt av att den förväntade förlusten minskade för Riksgäldens garantiåtagande till ÖSK. Nominellt minskade de förväntade förlusterna i garantiverksamheten till följd av minskad exponering, kortare återstående löptid och en överlag, fortsatt stabil kreditrisknivå i Riksgäldens garantiåtaganden.

Riksgälden garanterar vissa framtida pensioner för ett antal statliga bolag, vilka bolagiserades på 1990-talet. Garantierna uppgår till cirka 7,7 miljarder kronor (se Pensionsåtaganden i diagram 11), där PostNord står för den största delen. Den negativa utvecklingen i PostNord till följd av fallande

brevvolymen påverkade under året risken i garantin negativt. Effekten på den förväntade förlusten för garantin mildras dock av att cirka 80 procent av pensionsåtagandena i PostNord antingen har säkerhet i en pensionsstiftelse eller är återförsäkrade hos PRI Pensionsgaranti (PRI). Riksgälden tar ut årliga avgifter för garantierna, vilket kompenserar för eventuella riskförändringar i åtagandet.

Delvis återbetalning av garantiavgift för Eurofima

Riksgälden garanterar utlåning tillsammans med ett antal andra europeiska länder som liksom Sverige äger andelar i järnvägsbolaget Eurofima. Syftet med utlåningen är att underlätta medlemsländernas finansiering av järnvägsfordon. I oktober 2018 trädde en regelförändring i kraft i Eurofimas stadgar. Riksgäldens garanti begränsades i och med detta till att endast omfatta lån som Eurofima utfärdat innan 2018. Garantins omfattning har därför minskat och den förväntade förlusten har minskat avsevärt jämfört med innan regelförändringen och uppgick till 20 000 kronor vid slutet av 2019. Under 2019 återbetalades en del av avgiften för garantin från reservkontot till följd av den lägre förväntade förlusten. Garantin till Eurofima ingår i kategorin Internationella åtaganden i diagram 11.

Tabell 8. Utestående garantier, reservtillgångar och förväntade förluster per den 31 december 2019, miljoner kronor

	2017	2018	2019
Utestående garantier	29 655	30 050	26 713
Reservtillgångar	1 395	1 165	1 157
Reservkonto	443	532	472
Värdering fordringar	914	597	608
Förväntade framtida avgifter för förväntad förlust	38	69	77
Justering, kreditreserv	0	-33	0
Förväntade förluster	867	1 096	1 058
Skillnad mellan tillgångar och förväntade förluster	528	70	99

Reservtillgångarna minskade något under året

Reservtillgångarna i garantiverksamheten minskade med 8 miljoner kronor och uppgick till cirka 1,16 miljarder kronor vid årets slut (se tabell 8). Det beror främst på en delvis återbetalning av garantiavgiften för Eurofima.

Värderingen av de tillgångar som uppkom i samband med infriandet av den statliga garantin för Saab Automobile AB:s (Saab) lån i Europeiska investeringsbanken värderades till totalt 593 miljoner kronor per den 31 december 2019, en ökning med 9 miljoner kronor jämfört med året före. Riksgälden betalade ut 2,1 miljarder kronor när garantin infriades 2011.

Tillgångarna kopplade till Saab består av dels en fordran på Saab i konkurs, dels en inomstatlig fordran avseende aktierna i Orio AB (tidigare Saab Automobile Parts AB). Fordran avseende Saab i konkurs har värderats till 163 miljoner kronor, jämfört med 131 miljoner kronor året innan. Förändringen beror bland annat på att prognosen över utdelning i konkursen har ökat något. I samband med årsredovisningen för 2018 skrev Riksgälden, som en försiktighetsåtgärd, ner värdet på statens fordran i Saab mot bakgrund av att det föreligger oklarheter kring säkerheterna i Saab Automobile Tools. Riksgälden påbörjade därefter en utredning av frågan med hjälp av en extern advokatbyrå. Utredningen har fortsatt under 2019. För närvarande, och som en försiktighetsåtgärd, kvarstår nedskrivningen.

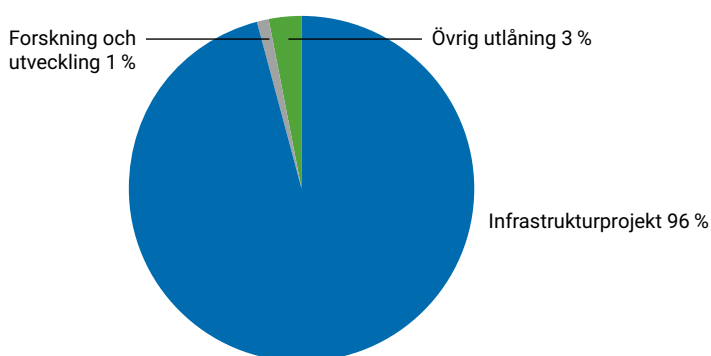
Den externa värderingen av den inomstatliga fordran avseende aktierna i Orio AB uppgår till 430 miljoner kronor under 2019, jämfört med 453 miljoner kronor året innan. Den inomstatliga fordran avseende aktierna i Orio AB uppkom i samband med att Riksgälden pantrealiserade aktierna i Orio AB. Ägandet av aktierna överfördes till Kammarkollegiet, medan enheten för statlig bolagsförvaltning inom Näringsdepartementet sköter förvaltningen av bolaget. Riksgäldens roll är sedan 2013 att redovisa värdet på den inomstatliga fordran som baseras på beräkningar av en extern, oberoende part. All utdelning från Orio AB, liksom köpeskillingen från en eventuell försäljning av bolaget, ska tillfalla Riksgäldens reservkonto för garantiverksamheten. Under 2019 var utdelningen från Orio AB till reservkontot 25 miljoner kronor, jämfört med 50 miljoner kronor föregående år. Riksgälden har fått utdelningar om totalt 355 miljoner kronor från Orio AB.

Riksgälden återbetalade en del av den garantiavgift som tagits ut för den förväntade förlusten i garantin för Eurofima, vilket innebär att garantireserven minskade med cirka 56 miljoner kronor. Detta på grund av den lägre förväntade förlusten i garantiåtagandet till följd av regelförändringen i Eurofimas statuter (se avsnittet ovan).

Utlåning till låntagare utanför staten

Riksgäldens utlåning till låntagare utanför staten (inklusive lån med villkorad återbetalning) uppgick till 6,2 miljarder kronor i slutet av 2019, jämfört med 6,1 miljarder kronor ett år tidigare. Förändringen beror främst på att utlåningen till det svensk-danska företaget för Öresundsbroförbindelsen Svedab ökade något. Fördelningen av utlåningen framgår av diagram 12.

Diagram 12. Utlåning till låntagare utanför staten inklusive lån med villkorad återbetalning om 6,2 miljarder kronor per den 31 december 2019, procentuell fördelning

Kungliga Dramatiska Teatern, Nordiska Museet och Kungliga Operan ingår i kategorin Övrig utlåning, Svedab och A-Train AB ingår i kategorin Infrastrukturprojekt och lån till flygindustrin ingår i kategorin Forskning och utveckling.

Fortsatt överskott i utlåningsverksamheten

Riksgäldens överskott i utlåningsverksamheten utgörs av skillnaden mellan reservtillgångar och förväntade förluster. Under 2019 visade verksamheten fortsatt överskott (se tabell 9). Utlåningsverksamhetens reservtillgångar var i stort sett oförändrade under året.

Tabell 9. Utestående lån till låntagare utanför staten, reservtillgångar och förväntade förluster, miljoner kronor per 31 december 2019 (exklusive lån med villkorad återbetalning)

	2017	2018	2019
Utestående lån	5 643	5 118	5 207
Reservtillgångar	606	604	604
Reservkonto	606	570	604
Förväntade framtida avgifter för förväntad förlust	0	0	0
Justering, garantireserv	0	33	0
Förväntade förluster	0	0	0
Skillnad mellan tillgångar och förväntade förluster	606	604	604

Lån med villkorad återbetalning

Riksgälden hanterar ett antal lån med villkorad återbetalning. Dessa så kallade royaltylån har inte någon amorteringsplan utan återbetalningen av lånen bestäms av hur verksamheten som lånen finansierar utvecklas. Återbetalningen till staten kan alltså bli antingen större eller mindre än det ursprungliga lånet.

Eftersom royaltylånen inte omfattas av förordningen (2011:211) om utlåning och garantier redovisar Riksgälden inte någon förväntad förlust för dem. Däremot redovisas eventuella nedskrivningsbehov. Vid slutet av 2019 fanns, liksom tidigare år, inget sådant behov.

Riksgäldens royaltylån till flygindustrin (se kategorin Forskning och utveckling i diagram 12) uppgick i slutet av 2019 till 83 miljoner kronor, jämfört med 95 miljoner kronor ett år tidigare. Minskningen beror på inbetald royalty och subventioner från anslag.

Högre förväntad royalty från A-Train

Utlåningen med villkorad återbetalning inkluderar i kategorin Infrastrukturprojekt (se diagram 12) ett lån på ursprungligen 1 miljard kronor till A-Train AB, som byggt och driver trafiken på Arlandabanan. A-Train AB betalar sedan 2017 årliga royaltybetalningar för lånet. Betalningen under 2019 var på drygt 45 miljoner kronor och totalt sett har bolaget betalat nästan 135 miljoner kronor i royalty. Storleken på de årliga betalningarna bestäms utifrån vissa finansiella villkor i låneavtalet. Under 2019 enades A-Train AB och Arlandabanan Infrastructure AB som äger Arlandabanan, om att förlänga koncessionen för Arlandabanan från 2040 till 2050. Förlängningen medför bland annat att A-Train AB kommer att betala utifrån en högre royaltynivå från och med 2040.

Outnyttjad låneutfästelse till AB Svensk Exportkredit

AB Svensk Exportkredit (SEK) utnyttjade inte sin låneram om 125 miljarder kronor i Riksgälden under året. Efter beslut i riksdagen fick Riksgälden i uppdrag av regeringen att tillhandahålla en låneram med oförändrat belopp till SEK även under 2020.

Samordningsansvar för att förbättra statens hantering av lån och garantier

Samverkan med Sida kring garantier

Inom ramen för Riksgäldens uppdrag att utveckla och samordna hanteringen av statens garantier och lån fortsatte arbetet med att stödja Sida i garantifrågor under 2019. Riksgälden bistod bland annat med rådgivning, prissättning och värdering av garantier som används i det svenska utvecklingssamarbetet. Omfattningen på Riksgäldens samverkan med Sida fortsatte att växa under 2019, då bland annat nio nya garantier prissattes och ytterligare tre garantier omprissattes till följd av ändringar i garantikonstruktionen.

Riksgälden har i samband med Sidas bokslut dessutom bistått med värdering av 39 befintliga garantier. Riksgälden har vidare, i samband med internationella besök hos Sida, bistått med föredragningar om den svenska garantimodellen.

Utvärdering av risken för stora förluster i statens samlade garanti- och utlåningsportfölj

Riksgälden ansvarar för att analysera risken för stora förluster i statens samlade garanti- och utlåningsportfölj, av vilken myndighetens ordinarie garantier och utlåning med kreditrisk endast utgör en mindre del. Analysen omfattar bland annat insättningsgarantin, studielån, bostadskrediter och exportkrediter. Rapporten Statens garantier och utlåning – en riskanalys, som tas fram i samverkan med övriga garanti- och utlåningsmyndigheter, lämnas till regeringen i mars varje år. I 2019 års rapport konstaterades att riskerna som Riksgälden identifierat i portföljen är fortsatt låga till måttliga. Rapporten följdes upp med ett externt seminarium om hur kreditrisker analyseras och värderas i staten samt ett mindre metodseminarium där mer specifika frågeställningar diskuterades. Syftet var att utbyta erfarenheter och stärka samarbetet med de andra myndigheterna samt bidra till ökad kunskap hos ansvariga departement.

Internationellt intresse för den svenska garanti- och utlåningsmodellen

Riksgälden har under 2019 haft internationella besök från Storbritanniens finansdepartement och Danmarks finans- och utrikesdepartement, där Riksgälden presenterat den svenska garanti- och utlåningsmodellen och beskrivit myndighetens uppdrag och roll inom denna.

Den statliga garanti- och utlåningsmodellen

Det övergripande ramverket för statliga garantier och lån med kreditrisk framgår av budgetlagen (2011:203). Det är riksdagen som beslutar om ändamål och belopp för lån eller garantier.

En central princip för staten är att en ränta eller avgift ska tas ut motsvarande statens förväntade kostnad för garantin eller lånet. Det förutsätter att kreditrisken kan identifieras, hanteras och mätas. Den förväntade kostnaden omfattar dels denna förväntade kreditförlust (vanligtvis förkortad förväntad förlust), dels de administrationskostnader som är förknippade med engagemanget.

Förväntad förlust – ett kostnadsmått

Den förväntade förlusten uppstår på grund av att en garantigäldenär eller låntagare med en viss sannolikhet inte kommer att fullgöra sitt åtagande, vilket vanligtvis medför en kreditförlust för staten. En sådan situation kallas för fallissemang.

Förväntad förlust är ett kostnadsmått som uttrycker ett statistiskt väntevärde. Att det beräknas en förväntad förlust för varje garanti- och låneengagemang ska dock inte tolkas som att det i de enskilda fallen förväntas uppstå en förlust. Det troligaste utfallet för merparten av alla engagemang är att det inte uppstår någon kreditförlust. Detta förklaras av att sannolikheten för fallissemang för de flesta engagemang är låg.

Beräkningen av den framtida (nominella) förväntade förlusten består av dessa delar:

Förväntad förlust = sannolikheten för fallissemang i procent × förväntad förlust givet ett fallissemang i procent × utestående garanti- eller lånebelopp vid tidpunkten för fallissemang

En bestämd diskonteringsränta används för att ta fram nuvärdet av de förväntade förlusterna. Det är detta värde som används i årsredovisningen.

Avgifter ger förutbestämd inkomst

För att täcka den förväntade kostnaden tar staten ut en avgift. Den på förhand förväntade utgiften för staten motsvaras därmed av en på förhand fastställd inkomst. Statens finansiella ställning är på så vis i teorin opåverkad vid tidpunkten för beslutet om en garanti eller ett lån. Den statliga garanti- och utlåningsmodellen liknar därmed en konventionell försäkringsverksamhet, där avgifter från ett större antal skadefria engagemang förväntas täcka de kostnader som ett mindre antal skadefall (kreditförluster) ger upphov till.

Finansiering av kärnavfall

Riksgälden har fortsatt att utveckla modellen för en samlad riskanalys för finansieringen av kärnavfall och har upphandlat ett bolag som ska bygga modellen. Under året har myndigheten också fastställt kärnavfallsavgifternas nivåer och finansieringsbeloppen för de tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare för perioden 2020–2022. Myndigheten har under 2019 även beslutat om utbetalningar av medel ur Kärnavfallsfonden och inlett en granskning av hur de utbetalda fondmedlen för 2018 användes.

Uppgift och mål

Den 1 september 2018 övertog Riksgälden ansvaret för hantering av kärnavfallsfinansiering som Strålsäkerhetsmyndigheten tidigare hade enligt finansieringslagen och finansieringsförordningen. Finansieringen följer principen att det är den som förorenar som ska betala och inte skattebetalarna. Den med skyldighet att hantera och slutförvara restprodukter, avveckla och riva kärntekniska anläggningar samt vidta den forsknings- och utvecklingsverksamhet som behövs, ska avsätta tillräckligt med ekonomiska resurser för att kunna fullgöra sina skyldigheter. Riksgäldens roll som tillsynsmyndighet är att säkerställa att detta sker. Riksgälden beslutar även om utbetalningar från Kärnavfallsfonden till olika mottagare och reviderar användningen av fondmedel. Myndigheten lämnar liksom tidigare yttranden till regeringen kring de säkerheter som industrin ska ställa för de beslutade finansierings- och kompletteringsbeloppen.

Reaktorinnehavares finansiering av kärntekniska restprodukter

En reaktorinnehavare har tillstånd att inneha eller driva en eller flera kärnkraftsreaktorer. Tillståndet innebär även en skyldighet att betala kärnavfallsavgift samt ställa säkerhet för finansierings- och kompletteringsbeloppet.

Regeringens beslut om kärnavfallsavgifter och säkerhetsnivåer

Regeringen beslutade i december 2017 om kärnavfallsavgifter för perioden 2018–2020 och i februari 2019 om säkerheter avseende finansierings- och kompletteringsbelopp för reaktorinnehavarna (se tabell 10). Finansieringsbeloppet täcker kreditrisken i beslutade men ännu inte inbetalade kärnavfallsavgifter. Kompletteringsbeloppet är en riskmarginal som kompletterar finansieringsbeloppet med hänsyn till att det kan visa sig otillräckligt. Hur kärnavfallsavgifter och säkerheter beräknas och beslutas står beskrivet i rutan Rollfördelning vid finansieringen av kärntekniska restprodukter.

Under 2020 ska regeringen besluta om kärnavfallsavgifter, finansierings- och kompletteringsbelopp för reaktorinnehavarna för perioden 2021–2023 utifrån förslag från Riksgälden. Därefter kommer regeringen, efter Riksgälden yttrat sig, att besluta om säkerheter.

Tabell 10. Kärnavfallsavgifter för 2018--2020, finansierings- och kompletteringsbelopp samt ställda säkerheter

Reaktorinnehavare	Kärnavfallsavgift	Finansieringsbelopp (miljoner kronor)	Kompletterings- belopp (miljoner kronor)	Ställda säkerheter (miljoner kronor) ¹
Forsmarks Kraftgrupp AB	3,3 öre/kWh	8 528	4 729	13 257
OKG AB (Oskarshamn)	6,4 öre/kWh	8 771	3 448	12 219
Ringhals AB	5,2 öre/kWh	10 264	4 922	15 186
Barsebäck Kraft AB (BKAB)	543 miljoner kronor per år	1 591	2 019	3 610

¹ Befintliga ställda säkerheter avser både finansierings- och kompletteringsbelopp.

Utveckling av modell för beräkning av kompletteringsbelopp

Riksgälden har under året fortsatt att utveckla en modell för en samlad riskanalys för hur finansieringen av kärntekniska restprodukter ska se ut och upphandlat ett bolag som ska bygga modellen. Den modell som utvecklas är tänkt att modellera och beräkna osäkerheterna på tillgångs- och skuldsidan i finansieringssystemet tillsammans så att alla relevanta risker i systemet kan fångas upp. Modellen ska kunna beräkna ett kompletteringsbelopp som, tillsammans med finansieringsbeloppet och reaktorinnehavarens andel i kärnavfallsfonden, gör att reaktorinnehavare med hög sannolikhet kan fullgöra sina skyldigheter även om inga ytterligare kärnavfallsavgifter betalas och inga ytterligare säkerheter ställs. En viktig förändring i den nya finansieringslagstiftningen är att Riksgäldens förslag om kompletteringsbelopp, som lämnas till regeringen i september 2020, även ska beakta osäkerheter på tillgångssidan i reaktorinnehavarnas balansräkningar.

Finansiering från tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare

Betalningsskyldighet för tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare

I augusti 2018 fastställde Strålsäkerhetsmyndigheten kärnavfallsavgifternas nivåer för 2018 och 2019 och finansieringsbeloppen för de tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare. Regeringen tog under 2019 beslut om säkerheter för finansieringsbeloppet (se tabell 11).

I december 2019 fastställde Riksgälden kärnavfallsavgifternas nivåer för perioden 2020-2022 och finansieringsbeloppen för de tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare (se tabell 11). Ställda säkerheter i tabell 11 motsvarar finansieringsbeloppet för perioden 2018-2019. Under 2020 ska tillståndshavare föreslå nya säkerheter som regeringen beslutar om efter att Riksgälden yttrat sig. Beslut om säkerheter ska tas av regeringen efter att Riksgälden yttrat sig om föreslagna säkerheter är godtagbara.

Tabell 11. Kärnavfallsavgifter och finansieringsbelopp samt ställda säkerheter

Tillståndshavare	Kärnavfallsavgift 2020–2022 per år (tusen kronor)	Finansieringsbelopp (tusen kronor)	Ställda säkerheter ¹ (tusen kronor)
AB Svafo	204 034	603 034	0
Chalmers tekniska högskola AB	71	1 857	2 599
Cyclife Sweden AB	2 896	67 789	59 550
Vattenfall AB (Ågesta kraftvärmeverk)	0	0	111 967 ²
Ranstad Industricentrum AB	0	0	0
Ranstad Mineral AB	0	0	0
Studsvik Nuclear AB ¹	8 557	171 577	27 562
Westinghouse Electric Sweden AB	3 957	94 623	79 493
Totalt	219 515	938 880	281 171

¹ Studsviks befintliga säkerheter avser finansieringsbeloppet för avgiftsperioden 2017. Regeringen har inte godkänt Studsviks förslag avseende avgiftsperioden 2018-2019.

² Riksgälden har i början av 2020 återsänt säkerheten.

Beslut om utbetalningar från Kärnavfallsfonden

Under september 2019 begärde Riksgälden att Kammarkollegiet skulle betala ut de sista ansökta medlen ur Kärnavfallsfonden för 2019 till de tillståndshavare och andra aktörer som hade rätt till ersättning (se tabell 12). Under hösten 2019 tog Riksgälden också emot nya ansökningar om medel ur fonden för 2020 (se tabell 12). Dessa utgör underlag till de utbetalningar som sker under 2020.

Tabell 12. Utbetalt 2019 och ansökt belopp om utbetalningar från Kärnavfallsfonden till tillståndshavare och andra aktörer 2020, miljoner kronor

Tillståndshavare	Ansökt 2019	Utbetalt 2019	Ansökt 2020
Svensk Kärnbränslehantering Aktiebolag ¹	1 660,9	1 307,5	1 677,2
OKG Aktiebolag	407,5	366,5	496,9
Barsebäck Kraft AB	263,4	264,0	457,5
AB Svafo	131,6	124,3	179,5
Ringhals AB	85,0	58,1	141,0
Vattenfall AB (Ågesta)	98,7	32,9	92,0
Studsvik Nuclear AB	8,6	8,6	9,4
Östhammars kommun	7,0	2,8	6,5
Oskarshamns kommun	2,4	0,9	1,9
Cyclife Sweden AB	2,1	1,1	1,1
Uppsala Universitet	0,8	0,7	0,0
Regionförbundet i Kalmar län	0,5	0,1	0,5
Ranstad Industricentrum AB	3,2	0,0	4,9
Länsstyrelsen Västra Götaland	0,0	0,0	0,2
Totalt	2 671,7	2 244,5	3 069

¹ Reaktorbolagens samkostnader

Förslag till föreskrifter om uppgiftslämning

Riksgälden har under 2019 föreslagit nya föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas i kostnadsberäkningar, ansökningar och redovisning av använda fondmedel vid finansiering av kärnavfall. Föreskrifterna syftar till att skapa bättre förutsättningar för Riksgälden att pröva ansökningar om utbetalning och revidera hur utbetalade fondmedel har använts genom att tydliggöra tillståndshavarnas och kommunernas skyldigheter att lämna in viss information. Syftet är att förslaget ska leda till ökad transparens och förutsägbarhet, samtidigt som det ger bättre förutsättningar att planera för och leva upp till de krav som Riksgälden ställer. Förslaget har varit ute på remiss och Riksgälden ska under 2020 besluta om myndigheten avser meddela föreskrifterna.

Revision av hur utbetalade fondmedel har använts

Under 2019 har Riksgälden fortsatt revisionen av hur utbetalda fondmedel för 2017 användes. Under hösten 2019 inledde Riksgälden även en revision av hur utbetalda fondmedel för 2018 användes. Resultatet av denna revision kommer att redovisas till regeringen i särskild ordning.

Rollfördelningen vid finansieringen av kärntekniska restprodukter

Riksgälden har flera olika uppgifter

Vart tredje år granskar Riksgälden de olika kostnadsberäkningar och osäkerhetsanalyser som reaktorinnehavarna lämnar. Även tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare lämnar sina kostnadsberäkningar till Riksgälden för granskning. Baserat på inkomna underlag lämnar sedan Riksgälden förslag till regeringen på hur stora kärnavfallsavgifterna till Kärnavfallsfonden och säkerheterna bör vara för reaktorinnehavarna. Regeringen beslutar om dessa kärnavfallsavgifter i treårscykler. Innevarande period omfattar åren 2018–2020. För de tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare är det Riksgälden som beslutar om nivåer på kärnavfallsavgifter och finansieringsbelopp. Riksgäldens uppgifter omfattar även att granska värdebeständigheten i ställda säkerheter, besluta om utbetalningar från fonden och revidera användningen av fondmedel.

Tillståndshavarna är betalningsskyldiga

Den som har ett kärntekniskt tillstånd är skyldig att genomföra och finansiera de åtgärder som behövs för en säker hantering och slutförvaring av verksamhetens restprodukter. Tillståndshavaren ska också genomföra och finansiera en säker avveckling och rivning av anläggningarna när verksamheten inte längre ska bedrivas. Det är respektive reaktorinnehavare och andra avgiftsskyldiga tillståndshavare som har det fulla ansvaret för alla sina kostnader. Dessa tillståndshavare ska därför betala en kärnavfallsavgift till Kärnavfallsfonden.

Kärnavfallsavgiften fastställs vart tredje år för kommande treårsperiod. Avgiftsnivån beräknas individuellt för varje tillståndshavare så att de beräknade totala framtida avgifterna tillsammans med de fonderade medlen motsvarar de beräknade totala framtida kostnaderna. Avgiften tas ut med ett visst belopp per kWh levererad el från varje reaktorinnehavare. Avgiften bestäms som ett fast årligt belopp för avgiftsskyldiga som inte längre producerar el, eller en tillståndshavare som inte är reaktorinnehavare.

De som är skyldiga att betala kärnavfallsavgift ska också ställa säkerheter till staten för de kostnader som avgiften ska täcka, men som inte täcks av de inbetalade och fonderade avgiftsmedlen. För reaktorinnehavarna ska dessutom ytterligare en säkerhet ställas för ett kompletteringsbelopp som innefattar kostnader som kan uppstå till följd av oplanerade händelser. De inbetalda avgifterna förvaltas av Kärnavfallsfonden.

Inbetalda medel får användas för vissa ändamål

Fonderade avgiftsmedel får användas av inbetalaren för att finansiera kostnader som ingått i avgiftsberäkningen och som även regleras i lagstiftningen på området. Avgiftsmedlen får också användas för att täcka vissa kostnader för forskning och utveckling, statliga myndigheters tillsyn, prövning av frågor, medelsförvaltning, stöd till kommuner, med mera.

Finansiell stabilitet

Riksgälden fortsatte arbetet med att stärka beredskapen för att hantera finansiella kriser under 2019. Viktiga steg var att fortsätta utveckla analysen i resolutionsplaneringen och att testa myndighetens beredskap i en finansiell krisövning. I samband med årets beslut om resolutionsplaner och minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL) fastställdes också för första gången krav för utländska dotterföretag till systemviktiga svenska institut samt för svenska dotterföretag till utländska systemviktiga institut. Som en del i Riksgäldens strävan efter öppenhet började myndigheten att publicera en kvartalsrapport över hur svenska banker lever upp till sina MREL-krav.

Uppgift och mål

Riksgälden ska tillsammans med Finansdepartementet, Finansinspektionen och Riksbanken verka för att det finansiella systemet är stabilt. Det är ett viktigt ansvar eftersom en allvarlig störning i systemet kan orsaka stora kostnader för samhällsekonomin bland annat i form av svag tillväxt och ökad arbetslöshet. Riksgälden ansvarar som resolutions- och stödmyndighet för statens bankkrishantering och förebyggande stöd. Det innebär att hantera systemviktiga banker i kris genom resolution, ansvara för insättningsgarantin och ha möjlighet att ge förebyggande stöd till problemdrabbade banker som fortfarande är livskraftiga. Målet är att motverka risker för allvarliga störningar i det finansiella systemet och att en uppkommen kris ska hanteras på ett kostnadseffektivt sätt för samhället. Riksgälden har i sin roll som garantimyndighet enligt lagen om insättningsgaranti och lagen om investerarskydd som mål att bidra till ett stärkt konsumentskydd för allmänhetens insättningar och finansiella instrument. Insättningsgarantin motverkar också risken för allvarliga störningar i det finansiella systemet genom att den skapar trygghet för insättarna och minskar risken för uttagsanstormningar.

Resolutionsplaneringen utvecklades inom flera områden

Noggrann planering och förberedelser är viktiga förutsättningar för en effektiv hantering av finansiella kriser (se rutan Resolutionsplanering för effektiv krishantering). Centrala delar i detta arbete är att utarbeta planer för hur banker och andra institut ska hanteras i kris och besluta om minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL). Riksgälden genomför krisplanering för alla banker och andra institut – oavsett om de är systemviktiga eller inte. En bank är systemviktig om den bedöms avgörande för att det finansiella systemet ska fungera, eller om det finns risk för spridningseffekter till andra delar av marknaden om banken skulle gå omkull.

Syftet med MREL är att säkerställa att det finns skulder i tillräcklig utsträckning som går att skriva ner och, vid behov, omvandla till kapital om ett institut hamnar i kris. På så sätt säkerställs att kostnaderna för en kris bärs av aktie- och fordringsägarna. Skattebetalarna ska inte stå för notan.

Fortsatt policyarbete och analysarbete

Under året fortsatte Riksgälden policyutvecklingen och analysarbetet inom ramen för resolutionsuppdraget. Det innebar dels arbete med att kartlägga och analysera övergripande frågor av principiell karaktär kopplat till resolutionsuppdraget, dels utveckling av den institutspecifika analysen i resolutionsplaneringen.

Ett fokusområde i resolutionsplaneringen 2019 var att kartlägga hur tillgång till den finansiella infrastrukturen kan upprätthållas i händelse av resolution. I detta arbete har Riksgälden genom enkäter och möten samlat in information från de systemviktiga bankerna och instituten samt de största aktörerna som ingår i den finansiella infrastrukturen i Sverige. Informationen har sammanställts och förts in i årets resolutionsplaner.

Två ytterligare tillägg i årets resolutionsplaner är en uppdaterad processkartläggning och plan för kommunikation i resolution samt kartläggning av den beslutsprocess och koordinering som ska ske inom resolutionskollegiet för en bank som försatts i resolution. I detta arbete har Riksgälden bland annat dragit lärdom av den finansiella krisövning som hölls i januari 2019 och som finns beskriven i stycket "Finansiell krisövning testade myndigheters beredskap".

Ett projekt som Riksgälden arbetat med under en längre tid, och fortsätter att utveckla löpande, handlar om värdering av ett institut i resolution. Utöver den analys som görs internt, har Riksgälden deltagit i en arbetsgrupp inom Europeiska bankmyndigheten (Eba) som tagit fram en handbok som beskriver hur processen bör gå till och vilka överväganden som måste göras.

Årliga beslut om bankkrishantering fattade i december

I december 2019 fattade Riksgäldens resolutionsdelegation beslut om resolutionsplaner och minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL). Den gjorde bedömningen att nio institut behöver hanteras genom resolution vid en allvarlig finansiell kris. Förutom de tre storbankerna Handelsbanken, SEB och Swedbank, gäller detta Landshypotek, Länsförsäkringar, SBAB, Skandiabanken, Sparbanken Skåne och AB Svensk Exportkredit (SEK). Merparten av de institut som omfattas av Riksgäldens resolutionsplanering bedöms inte vara systemviktiga. Dessa institut kan försättas i konkurs i händelse av kris eftersom deras verksamhet inte är kritisk för det finansiella systemet och eftersom det finns liten risk för att deras problem sprider sig till andra delar av det finansiella systemet. För de icke-systemviktiga instituten fattas beslut om resolutionsplaner och MREL varannat år. Beslut för denna kategori av institut fattades senast i december 2018.

Vid samma tidpunkt beslutade Riksgälden även om MREL för svenska dotterföretag. Dotterföretag som ingår i koncerner ska hanteras sammanhållet i resolution och särskilda principer gäller för hur företagen ska uppfylla kravet. De skulder som används ska dels vara efterställda, dels utgivna till det institut inom koncernen som ska försättas i resolution (i regel moderföretaget). Att skulderna har sådan utformning är en förutsättning för att Riksgälden ska kunna genomföra krisåtgärder på ett effektivt sätt och utan att dotterföretagen genom resolution byter ägare.

Kraven på de svenska dotterföretagen till de svenska instituten gäller från och med den 1 januari 2020. Riksgälden fattade även beslut om motsvarande krav på svenska dotterföretag till Danske Bank och Nordea som bedriver verksamhet i Sverige men som har sin hemvist i utlandet. Kraven på de svenska dotterföretagen till de utländska instituten gäller från och med den 1 januari 2020 (Danske Bank) respektive 1 april 2020 (Nordea). För de utländska dotterföretagen till de svenska instituten, fattar de lokala resolutionsmyndigheterna i dessa länder beslut om MREL. De besluten ingår i de internationella överenskommelser som beskrivs i stycket nedan.

Resolutionskollegier för institut med verksamhet i flera länder

För institut som har dotterföretag eller en så kallad betydande filial i ett annat EU-land ska resolutionsmyndigheterna för moder- och dotterföretag anta resolutionsplaner och minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL) genom internationella överenskommelser. För att möjliggöra detta har resolutionskollegier upprättats. De som deltar i ett resolutionskollegium är representanter från resolutionsmyndigheter, tillsynsmyndigheter, centralbanker och finansdepartement i de länder där ett institut har sitt moderföretag, ett dotterföretag eller en betydande filial. Resolutionsmyndigheten i det land där institutet har sin hemvist är ordförande i resolutionskollegiet.

Resolutionskollegier finns för de tre svenska storbankerna Handelsbanken, SEB och Swedbank och under 2019 anordnade Riksgälden två kollegiemöten för respektive banks kollegium. Riksgälden ansvarar för att upprätta förslag till resolutionsplaner och MREL. Förslagen antogs i december i samråd med kollegierna.

I Riksgäldens ansvar ingår även att delta som representant i resolutionskollegier för utländska institut som har ett dotterföretag eller betydande filial i Sverige. Under 2019 deltog Riksgälden i denna egenskap i kollegierna för Danske Bank, DNB och Nordea. Den danska resolutionsmyndigheten leder

Danske Banks kollegium, den norska resolutionsmyndigheten leder DNB:s kollegium och Nordeas kollegium leds av EU-myndigheten Single Resolution Board eftersom Nordea har sin hemvist i Finland som är medlem i bankunionen. Kollegierna för de utländska instituten fattade beslut om koncernresolutionsplan och MREL i november (Nordea) respektive december (Danske Bank, DNB).

Öppenhet och tydlighet kring bankernas MREL-uppfyllnad

I slutet av november publicerade Riksgälden för första gången rapporten "Svenska bankers krisberedskap" som återger hur de systemviktiga bankerna och instituten uppfyller de MREL-krav som Riksgälden ställer på dem. Denna rapport kommer framöver att uppdateras och publiceras en gång i kvartalet, för att det ska vara möjligt att löpande följa utvecklingen i institutens krav och uppfyllnad på gruppnivå. Den kvartalsvisa publiceringen skapar även drivkrafter för bankerna och instituten att anpassa sig till gällande regelverk inom resolutionsområdet.

Rapporten från november visade att de systemviktiga svenska bankerna uppfyller de krav Riksgälden ställer på uppbyggnaden av nedräkningsbara skulder. I rapporten konstateras att från och med den 1 januari 2022 ska dessa skulder bestå av en särskild fordringsklass, så kallade efterställda skulder. Rapporten visar att de systemviktiga instituten har börjat emittera efterställda skulder.

Resolutionsplaneringsarbetet får effekt

Arbetet med att planera för resolution inleddes 2016 och sedan dess har Riksgälden sett stora förändringar på finansmarknaden. De svenska instituten har kunskap om, och förståelse för, hur regelverket fungerar och marknadens förväntan på hur nästa finanskris kommer hanteras är i linje med Riksgäldens planering. De systemviktiga instituten har dessutom börjat emittera efterställd skuld vilket ökar tydligheten gällande vilka skulder som kan komma att skrivas ner eller konverteras i händelse av resolution.

Riksgälden har successivt ökat sin beredskap att kunna genomföra en krishantering på ett effektivt sätt genom att fördjupa analysen, inte minst inom de områden som nämns i stycket "Arbetet inom ramen för resolutionsuppdraget utvecklades vidare". Därutöver har myndighetens deltagande i nationella och internationella krisövningar lett till en större förståelse för hur krishantering genomförs i praktiken och hur ansvarsfördelningen bör se ut mellan de olika stabilitetsvårdande myndigheterna.

Det sker ständigt en utveckling av befintliga regelverk på internationell nivå. Riksgäldens deltagande i det arbetet är av stor vikt eftersom de förändringar som sker på internationell nivå så småningom får följd effekter i Sverige.

Anpassning av reglerna för bankkrishantering

I juni 2019 antogs inom EU det så kallade bankpaketet som bland annat innehåller ändringar av krishanteringsdirektivet. Till exempel omfattar bankpaketet förslag på flera modifikationer i fråga om minimikravet på nedskrivningsbara skulder (MREL). En utredning har pågått under året, med uppdrag att lämna förslag till de författningsändringar som krävs för att anpassa svensk rätt till ändringarna av regelverken. Experter från de stabilitetsvårdande myndigheterna, däribland Riksgälden, har bistått i denna utredning. Ändringarna i krishanteringsdirektivet ska vara genomförda i svensk rätt 28 december 2020.

Arbete för att öka kännedomen om finansiell krishantering

Under 2019 har Riksgälden deltagit i ett flertal konferenser och andra sammanhang, både i Sverige och internationellt, med syfte att öka kännedomen hos prioriterade målgrupper om det ansvar som Riksgälden har för resolution, förebyggande statligt stöd och insättningsgarantin.

Centrala målgrupper för Riksgälden är de systemviktiga instituten och finansmarknaden. Under året har Riksgälden därför fortsatt att löpande publicera förtydliganden gällande regler och ställningstaganden som rör minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL) och resolutionsplanering.

Resolutionsplanering för effektiv krishantering

En viktig del i den finansiella krishanteringen är noggrann planering och förberedelser. För Riksgäldens del omfattar detta arbete bland annat att ta fram resolutionsplaner för banker och andra institut och besluta hur mycket nedskrivningsbara skulder de ska ha. Syftet är att kunna hantera kriser på ett effektivt sätt om de inträffar. Hur ett krisdrabbat institut ska hanteras styrs av dess betydelse för det finansiella systemet. Resolution ska som huvudregel tillämpas för institut vars verksamhet bedöms vara kritisk för det finansiella systemets funktionssätt. Övriga institut ska som huvudregel hanteras via konkurs eller likvidation.

Skuldnedskrivning ett viktigt verktyg i resolutionsplaneringen

För att resolution ska kunna genomföras måste instituten ha en viss mängd eget kapital och skulder som kan användas för att täcka förluster och återställa kapitalet. Därför beslutar Riksgälden om ett minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL) för varje institut. Institutet skulle uppfylla 2019 års krav, som fastställdes i december 2019, från och med den 1 januari 2020. Detta innebär att skulder i ett institut ska kunna skrivas ned för att täcka förluster eller omvandlas till aktier för att återställa kapitalet i en kris. Utöver beslutet om kravets storlek utvärderar myndigheten också hur det uppfylls. MREL är därmed ett viktigt verktyg i resolutionsplaneringen som gör att staten kan driva vidare institutets samhällsviktiga verksamhet utan att staten behöver tillskjuta medel.

Principen om efterställda skulder gäller för alla de nio svenska banker och institut som Riksgälden bedömer är systemviktiga, det vill säga som är viktiga för att det finansiella systemet ska fungera. Principen innebär att alla skulder som instituten använder för att uppfylla minimikrav på nedskrivningsbara skulder (MREL) ska vara efterställda och därmed ska kunna skrivas ned före andra skulder och omvandlas till kapital vid en finansiell kris.

Högt förtroende för insättningsgarantin

Insättningsgarantin träder in när en bank eller ett institut går i konkurs eller efter ett beslut av Finansinspektionen. Insättningsgarantin gäller också om staten hanterar ett institut genom så kallad resolution. Investerarskyddet träder in när ett institut går i konkurs och det visar sig att kunderna inte längre har tillgång till sina värdepapper eller pengar. Riksgälden arbetar löpande med att säkerställa att ersättningsfall inom insättningsgarantin kan hanteras så effektivt som möjligt om det skulle bli aktuellt.

Allmänhetens kännedom om insättningsgarantin

En förutsättning för att insättningsgarantin ska bidra till finansiell stabilitet är att allmänheten vet att skyddet finns och har förtroende för det. Riksgälden låter därför göra en årlig undersökning av allmänhetens kännedom, kunskap och förtroende kring garantin.

Inför 2018 års undersökning bytte Riksgälden leverantör av undersökningen. Den nya leverantören använde en annan metod för datainsamling, vilket gör att resultaten från 2018 och framåt inte går att jämföra med resultaten under perioden 2013–2017. Resultatet av undersökningen 2019 visade att 71 procent av de tillfrågade känner till att det finns ett skydd för insättningar. Av de tillfrågade som kände till skyddet, svarade 79 procent att de har ganska mycket eller mycket stort förtroende för insättningsgarantin. När det gäller förtroendet för Riksgälden svarade 57 procent av samtliga tillfrågade att de har ganska eller mycket stort förtroende.

Beredskap för förebyggande statligt stöd

Lagen om förebyggande statligt stöd gäller sedan februari 2016. Utifrån lagen kan Riksgälden ge förebyggande stöd till livskraftiga kreditinstitut för att motverka en allvarlig störning i det finansiella systemet. Förutsättningarna att ge statligt stöd är idag mer begränsade jämfört med under finanskrisen 2008–2009.

Under 2019 såg Riksgälden över sin beredskap och handlingsplan för att lämna förebyggande statligt stöd till kreditinstitut.

Finansiering av åtgärder säkras med avgifter

Ramverket för krishantering syftar till att reglera planering inför och genomförande av krishantering av banker och andra institut. Ramverket ska säkerställa att den finansiella sektorn står för de direkta kostnaderna av finansiella kriser. Primärt ska det ske genom att aktie- och fordringsägarna i det krisdrabbade institutet bär kostnaderna. Om institutets egna resurser inte räcker till finns det medel avsatta i förväg som staten kan använda om den finansiella stabiliteten är hotad. Medlen har finansierats genom avgifter och är i Sverige uppdelade på tre finansieringsformer: resolutionsreserven, insättningsgarantifonden och stabilitetsfonden.

Resolutionsreserven närmar sig målnivån

Enligt lagen om resolution ska resolutionsavgift betalas av banker och andra institut som omfattas av lagen. Avgiften fastställs årligen och inbetalning sker till resolutionsreserven. Resolutionsavgiften togs ut för första gången 2016. Tidigare betalade instituten i stället en stabilitetsavgift. Ingen sådan avgift tas ut längre, men stabilitetsfonden finns kvar och kan i vissa fall användas för att finansiera förebyggande stödåtgärder.

Resolutionsavgifter ska betalas så länge behållningen i resolutionsreserven, vid utgången av det år avgiften avser, är lägre än tre procent av institutens sammanlagda garanterade insättningar. Resolutionsreserven uppgick till 43,5 miljarder kronor i slutet av 2019. Det motsvarar cirka 2,7 procent av de sammanlagda garanterade insättningarna.

Mindre institut får sina resolutionsavgifter fastställda i enlighet med en schablonmodell medan större institut betalar en riskjusterad avgift. För 2019 betalade 179 institut resolutionsavgift. De flesta av dem, 124 institut, betalade en schablonavgift. För resterande 55 institut var avgiften riskjusterad.

Riksgälden debiterade totalt cirka 5,8 miljarder kronor i resolutionsavgifter för 2019. De större instituten som betalade den riskjusterade avgiften stod för nästan hela avgiftsuttaget. De samlade schablonavgifterna för mindre institut utgjorde cirka 5 miljoner kronor.

Insättningsgarantifonden ökade

Alla institut som omfattas av insättningsgarantin betalar en årlig avgift till Riksgälden. De medel som betalas in förs till en fond som förvaltas av Kammarkollegiet på uppdrag av Riksgälden. Medel från fonden ska användas för att betala ut ersättning när insättningsgarantin träder in.

Den 31 december 2019 uppgick insättningsgarantifondens marknadsvärde till 44,3 miljarder kronor. Det motsvarade 2,7 procent av de garanterade insättningarna per den 31 december 2018 om totalt 1 631 miljarder kronor. Sverige uppfyllde därmed minimikravet på fondens storlek i EU-direktivet om insättningsgarantisystem (0,8 procent av garanterade insättningar).

Samverkan är en förutsättning för att främja finansiell stabilitet

En viktig del i Riksgäldens arbete med att värna den finansiella stabiliteten är samverkan med andra myndigheter, både i Sverige och internationellt.

Finansiella stabilitetsrådet ska motverka finansiella obalanser

I Sverige sker en stor del av det gemensamma arbetet i Finansiella stabilitetsrådet. I rådet möts företrädare från Finansdepartementet, Finansinspektionen, Riksbanken och Riksgälden för att effektivt

samverka kring att hålla det finansiella systemet stabilt. Under årets två möten i Rådet konstaterade medlemmarna att hushållens skuldsättning fortsätter att utgöra en stor risk för svensk ekonomi. Riskerna kopplade till de låga och negativa räntorna diskuterades också. I detta sammanhang lyfte Riksgälden att förväntningar om fortsatt låga räntor och investerares jakt på avkastning riskerar att försämra likviditeten på statspappersmarknaden. Riksgälden lyfte också att penningtvätt och cyberangrepp kan påverka den finansiella stabiliteten. Vidare framhöll Riksgälden vikten av att fortsätta att ställa ändamålsenliga MREL-krav på systemviktiga banker när det reviderade krishanteringsdirektivet ska implementeras i Sverige.

Effektivare insamling av uppgifter

Under året fortsatte Riksgälden att samverka med Finansinspektionen kring ett nytt systemstöd för att gemensamt hantera de uppgifter som bankerna och instituten rapporterar in. På så sätt undviker Riksgälden kostnader för ett eget system och det blir mer effektivt eftersom bankerna och instituten inte behöver rapportera informationen till olika myndigheter. Under 2020 kommer dessutom en ny lagstiftning på plats som möjliggör att Riksgälden kommer kunna hämta in ännu mer uppgifter via Finansinspektionen.

Internationell samverkan viktigt för utveckling av regler och policyer

Utöver arbetet i resolutionskollegierna har Riksgälden liksom tidigare år varit aktiv i andra internationella forum, till exempel Financial Stability Board (FSB), Europeiska bankmyndigheten (Eba), Nordic Baltic Stability Group (NBSG) samt i olika samarbetsorganisationer för insättningsgarantisystem. Syftet är framför allt att bidra till utvecklingen av internationella regler, policyer och riktlinjer för krishantering och insättningsgarantin, men också att utbyta kunskaper och erfarenheter. Riksgälden arbetade aktivt under året för att vara mer delaktig i detta internationella arbete. I egenskap av resolutionsmyndighet deltog Riksgälden vid fem möten i styrgruppen för resolution inom Financial Stability Board (FSB) och sju möten i den Europeiska bankmyndighetens (Eba) kommitté för resolution. Därtill bedrivs ett löpande arbete inom en rad olika undergrupper inom FSB, Eba och NBSG, där Riksgälden deltar.

Riksgälden fortsatte också sitt samarbete med internationella företrädare för insättningsgarantisystem, bland annat inom European Forum of Deposit Insurers (EFDI) och International Association of Deposit Insurers (IADI).

Finansiell krisövning testade myndigheters beredskap

Organisationen Nordic Baltic Stability Group (NBSG) består av resolutionsmyndigheter, tillsynsmyndigheter, centralbanker och finansdepartement i de nordiska och baltiska länderna. I januari 2019 arrangerade NBSG en omfattande finansiell krisövning i vilken 31 myndigheter i Europa deltog. I huvudsak medverkade resolutionsmyndigheter, tillsynsmyndigheter, centralbanker och finansdepartement från Danmark, Estland, Finland, Island, Lettland, Litauen, Norge och Sverige samt berörda myndigheter från den europeiska unionen. En representant från Internationella Valutafonden (IMF) deltog som observatör. Riksgälden deltog i egenskap av svensk resolutionsmyndighet.

Övningen utgick från ett hypotetiskt krisscenario som involverade fiktiva finansinstitut i de nordiska och baltiska länderna och testade de olika myndigheternas krishanteringsförmåga och regionala samarbete. Deltagarna har under året noga studerat det detaljerade utfallet av krisövningen och drar lärdom av erfarenheterna för att stärka de deltagande myndigheternas finansiella krisberedskap. De nordiska och baltiska länderna har enats om att genomföra regelbundna finansiella krisövningar inom ramen för NBSG.

Riskhantering

Under 2019 fortsatte Riksgälden arbetet med att förstärka myndighetens riskhantering. Regeringen beslutade att styrningen av kronskuldens löptid för såväl nominell som real kronskuld skulle ändras till ett gemensamt styrmått, samtidigt som löptidsintervallen vidgades. I enlighet med regeringens riktlinjer för 2019 minskade statsskuldens exponering i utländsk valuta. Kreditriskerna begränsades då placeringarna skedde med motparter med god kreditvärdighet. Riksgäldens styrelse bedömde den operativa risknivån som godtagbar.

Uppgift och mål

Riksgälden ska i riskhanteringen, utöver vad som anges i regeringens riktlinjer, sträva efter att uppnå marknadspraxis. Myndigheten ska se till att hanteringen av finansiella och operativa risker uppfyller de för verksamheten relevanta krav som ställs i lagstiftning gällande finansiella företag och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

Statsskuldens marknadsrisker

Marknadsrisker i statsskulden uppkommer främst genom ofördelaktiga prisförändringar på ränte- och valutamarknaden. Risken på räntemarknaden uppstår när ändring av räntenivån bidrar till ogynnsamma prisförändringar, medan valutarisk uppstår i samband med ogynnsamma växelkursnivåer. Riksgäldens hantering av dessa risker styrs i huvudsak av regeringens riktlinjer för statsskuldens förvaltning och av Riksgäldens beslut om risklimiter och riskaptit i Finans- och riskpolicyn. Syftet med styrningen är att begränsa risktagandet, men samtidigt ge de mandat som krävs för att hålla finansieringskostnaden som uppstår i samband med förvaltningen av statsskulden på en lämplig nivå.

Riksgälden exponeras mot olika typer av risker

Kreditrisk är risken för att förlust uppstår om en motpart inte fullgör sina förpliktelser och risken för att värdeförluster uppstår på grund av försämrad kreditkvalitet. Avvecklingsrisk, motpartsrisk, landrisk och systemrisk ingår i begreppet kreditrisk.

Avvecklingsrisk är risken för att den ena parten inte fullföljer sina åtaganden vid avvecklings-tillfället, det vill säga inte levererar valuta eller värdepapper, efter det att den andra parten redan uppfyllt sina åtaganden.

Marknadsrisk är risken för förlust till följd av att priserna på marknaden rör sig på ett ofördelaktigt sätt. Ränte-, valuta- och inflationsrisk ingår i begreppet marknadsrisk.

Ränte- och valutarisk är risken för att värdet på tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt sätt när räntor respektive växelkurser förändras.

Operativ risk är risken för förlust till följd av bristfälliga interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Risken kan både vara internt eller externt orsakad.

Ändrad styrning av kronskuldens löptid

Inför år 2019 beslöt regeringen, på inrådan av Riksgälden, att ändra löptidsstyrningen för real och nominell skuld i svenska kronor. Styrningen av båda skuldslagen fick ett gemensamt styrmått och gavs samtidigt ett vidgat löptidsintervall. Motivet till ändringen var främst att det inte ansågs finnas någon skillnad mellan de två skuldslagen och att det därför inte fanns skäl att styra löptiden för de två skuldslagen separat. Riksgälden ansåg även att ett gemensamt styrmått ger en bättre överblick.

Med statsskuldens sammansättning i beaktande, avgränsat för svenska kronor, medförde ändringen av löptidsstyrningen att Riksgäldens riskprofil ändrades. En längre löptid för emitterad skuld till fast kostnad bidrar till lägre variation i löpande upplåningskostnader, vilket förklaras av att ränteförändringar inte slår igenom lika snabbt.

Hantering av växelkursnivåer

Statsskuldens exponering i utländsk valuta ska enligt regeringens riktlinjer för 2019 minska. Minskningen ska högst motsvara 30 miljarder svenska kronor per år. Exponeringen ska beräknas så att förändringar i kronans valutakurs exkluderas.

En jämn växlingsbana för Riksgäldens växlingar mellan kronor och utländsk valuta syftar till att ge förutsägbarhet och tydlighet kring Riksgäldens närvaro i den svenska kronvalutamarknaden. Genom att sprida transaktionerna till flera tillfällen minskar dessutom beroendet av valutakursen vid enskilda tillfällen.

Riskmandat i positionstagningen

Enligt regeringens riktlinjer får Riksgälden ta positioner i utländsk valuta. Positionerna får endast tas med derivat och begränsas till 300 miljoner svenska kronor, mätt som daglig Value-at-Risk (VaR). Riksgälden begränsar riskmandatet till 200 miljoner kronor. För positionstagningen 2019 utnyttjade Riksgälden i genomsnitt en låg nivå av det riskmandat som regeringen tilldelade.

VaR är ett kvantitativt riskmått som i det här sammanhanget skattar risknivån i Riksgäldens positionstagning med en dags framförhållning, baserad på historiska förluster och en konfidensnivå på 95 procent. Detta innebär att förluster som överstiger begränsningen förväntas uppstå i genomsnitt var tjugonde dag. Den kvantitativa metoden för beräkning av VaR utvärderas tre gånger per år. Testerna under 2019 visar att modellen i allt väsentligt fungerar väl.

Operativa risker hanteras löpande i verksamheten

Riksgälden genomför riskanalyser i samband med verksamhetsplaneringen, inför projekt och inför större verksamhetsförändringar. Resultatet av analyserna skapar en bild av de operativa riskerna och ger ett underlag för att prioritera bland åtgärder som reducerar riskerna (i rutorna Riskhantering respektive Intern styrning och kontroll beskrivs Riksgäldens övergripande arbete på dessa områden).

Baserat på de riskanalyser som genomfördes i samband med projekt och verksamhetsplaneringen under 2019 bedömde Riksgäldens styrelse att den operativa risknivån var godtagbar. Under året genomfördes riskreducerande åtgärder från verksamhetsplanen och i den löpande riskhanteringen. Exempel på åtgärder var aktiviteter kopplade till resursförsörjning, statistikproduktion och säkerhetsområdet. Riksgälden genomförde också riskreducerande insatser kopplat till Statens internbanks system (SIBS).

Kreditrisk i statsskuldsvärdningen

Under 2019 inträffade inga nya väsentliga avvikelser från de kreditrisklimiter styrelsen har fastställt i Riksgäldens Finans- och riskpolicy.

För att begränsa motpartsrisken har Riksgälden en undre gräns på A- för en motparts sammanvägda långfristiga kreditbetyg. Det sammanvägda kreditbetyget baseras på kreditbetyg från tre olika kreditvärderingsinstitut. Under året skedde endast ett fåtal ändringar, uteslutande till det bättre, i de sammanvägda kreditbetygen för de motparter Riksgälden använder.

Riksgäldens placeringsbehov i likviditetsförvaltningen har under året varit betydligt lägre än 2018. Dock har det förekommit perioder med stora placeringsbehov. Placeringarna skedde med motparter med god kreditvärdighet.

GDPR-projekt avslutat

Riksgälden har fortsatt att anpassa verksamheten i enlighet med den nya dataskyddsförordningen. Det har bland annat genomförts en granskning av verksamheternas behandlingsunderlag, som en kvalitetshöjande åtgärd. Myndigheten har även genomfört obligatoriska utbildningar i dataskyddsförordningen för medarbetarna. Det fortsatta dataskyddsarbetet kommer drivas vidare i ordinarie verksamhet.

Intern styrning och kontroll samt riskhantering

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att myndigheten med rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller de krav som framgår av 3§ myndighetsförordningen (2007:515). Kraven innebär att myndighetens ledning ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU. Myndighetens ledning ska också se till att verksamheten redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel. Processen för intern styrning och kontroll ska även förebygga att verksamheten utsätts för olika typer av oegentligheter. Styrelsen får ett underlag med bedömningen av den interna styrningen och kontrollen inför undertecknandet av årsredovisningen. Bedömningen utgår bland annat ifrån genomförda riskanalyser, inträffade incidenter, inventering av styrande dokument kopplade till intern styrning och kontroll samt intern- och externrevisionens granskningar.

Baserat på vedertagna metoder och modeller arbetar Riksgälden systematiskt med att kartlägga, åtgärda och följa upp risker. Riskhanteringen är därför en central del av Riksgäldens interna styrning och kontroll tillsammans med exempelvis verksamhets- och ekonomistyrning samt regelefterlevnad.

I enlighet med relevant marknadspraxis utgår Riksgäldens riskhantering från en tydlig ansvarsfördelning. Styrelsen är ytterst ansvarig för att styra och följa upp verksamhetens risker. Riksgäldsdirektören ansvarar för att förvaltningen sker inom de ramar styrelsen satt upp. Avdelningscheferna ansvarar i sin tur för den löpande riskhanteringen inom den egna verksamheten. Riskenheten ansvarar för den, gentemot övrig verksamhet, oberoende riskkontrollen genom identifiering, övervakning och analys av risker samt riskrapportering till riksgäldsdirektören. Internrevisionen, som är direkt underställd styrelsen, ansvarar för att utvärdera den samlade riskhanteringen utifrån en riskbaserad ansats.

Säkerhet

Hotbilden och det säkerhetspolitiska läget mot Sverige har förändrats. Säkerhetsfrågor har varit ett fortsatt prioriterat område på myndigheten. Totalförsvaret, informations-säkerhet och höjd beredskap är exempel på frågor som varit i fokus. Myndighetens verksamhet ska kunna fortsätta även i höjd beredskap och ytterst i krig.

Uppgift och mål

Myndighetens säkerhetsarbete ska vara drivande, stödjande samt kravställande för att säkra att Riksgälden har ett effektivt och ändamålsenligt verksamhetskydd samt förmåga att uppfylla beslutade krav på verksamheten vid kris och krig. Riksgälden verkar för en god säkerhetskultur som genomsyrar hela verksamheten.

Riksgälden en del av totalförsvaret

Riksgälden är bevakningsansvarig myndighet och har därför ett särskilt ansvar och en skyldighet att beakta totalförsvarets krav. Den finansiella sektorn är ett av regeringen sju prioriterade områden i planeringen av totalförsvaret.

Riksgälden ska kunna anpassa verksamheten till en förändrad säkerhetspolitisk situation för att klara myndighetens uppgifter också vid höjd beredskap. Myndigheten ska ansvara för den statliga betalningsmodellen, ställa ut och förvalta statliga lån och garantier, handlägga Sveriges lån till andra stater, upplåning och förvaltning av statens skuld. Riksgälden ska också bidra i arbetet med att, även under en kris eller höjd beredskap, trygga stabiliteten i det finansiella systemet.

I arbetet med totalförsvaret har en inriktningsplan, en beredskapsplan samt en handlingsplan tagits fram för det fortsatta arbetet inom myndigheten. Riksgälden deltar i det nationella planeringsarbetet för totalförsvaret. I arbetet har ingått att ta fram en gemensam plan för finansiell sektor tillsammans med sju andra aktörer i sektorn. Riksgälden deltar vidare på bland annat totalförsvarkonferenser för att arbeta med den nationella planeringen av totalförsvaret.

I arbetet med att stärka försvarsförmågan agerar Riksgälden tillsammans med andra delar av staten och samhället. Myndigheten är en av 400 aktörer som deltar i totalförsvarsövning 2020 (TFÖ 2020). Förberedelser inför TFÖ 2020 har pågått under hela 2019 både internt men också i samarbete med andra aktörer, till exempel Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Riksgälden har under året gett stöd åt utredningen Totalförsvarets försörjningstrygghet. Vidare har ett flertal föredrag om totalförsvaret, påverkansarbete, TFÖ 2020 och cybersäkerhet genomförts internt. Delar av Riksgäldens personal har utbildats i totalförsvarfsfrågor vid Försvarshögskolan.

Att möta cyberhotet mot finanssektorn

Säkerhetspolisen har pekat ut finanssektorn som en av de mest utsatta samhällssektorerna när det handlar om cyberangrepp. Den tekniska utvecklingen går snabbt och tillvägagångssätten blir allt mer avancerade. Det kräver nya lösningar och gemensamma åtgärder för att stärka samhällets krisberedskapsförmåga. Skadeverkningarna vid en cyberattack som skapar eller förstärker till exempel en finansiell kris kan bli överväldigande stora. Att utveckla förmågan att möta avancerade cyberhot är en central fråga i arbetet med att värna stabiliteten i det finansiella systemet. Riksgälden ingår tillsammans med Finansdepartementet, Riksbanken och Finansinspektionen i Finansiella stabilitetsrådet. Rådet har under året arbetat med cybersäkerhet och riskerna för finansiella systemet. Information intar en central roll i Riksgäldens arbete och är en strategisk resurs som måste skyddas från obehöriga. Under 2019 tog Riksgälden fram en ny instruktion för hantering av myndighetens information. Instruktionen syftar till att ge vägledning och stöd i hantering av information i vardagen för alla medarbetare och konsulter. Riksgälden har stärkt upp arbetet med informationssäkerhet med ytterligare resurs.

Riksgäldens kommunikationsenhet har genomgått utbildningar i påverkansarbete som anordnats av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Utbildningarna syftade till att identifiera hur informationspåverkan kan se ut och vilka verktyg som kan användas för att skydda myndigheten.

Anpassningar till ny säkerhetsskyddslag

I april 2019 började en ny säkerhetsskyddslag att gälla. Det har pågått ett aktivt arbete med att ta fram en intern handlingsplan för det fortsatta arbetet inom området samt påbörja arbetet med ett urval åtgärder. Riksgälden har även stärkt upp arbetet med ytterligare resurs.

Riksgäldens medarbetare har genomgått en obligatorisk webbutbildning om säkerhetsskyddets olika delar som till exempel personalsäkerhet, informationssäkerhet och fysisk säkerhet.

Samverkan i externa forum

Under året antog Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkansgrupp (FSPOS) fullmäktige en ny strategisk plan för perioden 2020–2023. Riksgälden deltar i FSPOS styrelse, vilken hade fem möten under året. Ett flertal seminarium och utbildningar har ordnats i FSPOS regi kring säkerhetsskydd och civilt försvar. Riksgälden har deltagit i förberedelserna till FSPOS sektorsövning 2019 där ett 60-tal aktörer deltog. Utöver detta har fortsatt arbete skett, bland annat med att ta fram stödmaterial för test av kontinuitetsplaner. En arbetsgrupp har även arbetat med strategiska avvägningar i samband med it-investeringar.

Medarbetare och kompetens

Under 2019 arbetade Riksgälden proaktivt med ett ökat rekryteringsbehov. Myndigheten etablerade också flera möjligheter för den enskilde medarbetaren att fördjupa och bredda sina kunskaper inom relevanta områden. Riksgälden inledde även ett långsiktigt arbete för att utveckla ett tillitsbaserat ledarskap och styrning i verksamheten.

Uppgift och mål

Riksgälden ska säkerställa att kompetens finns för att fullgöra myndighetens uppdrag och leva upp till de krav som ställs på verksamheten. Arbetet ska präglas av öppenhet, hög intern effektivitet och kvalitet. Riksgälden ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med engagerade medarbetare och ledare.

Riksgälden har vuxit

Sedan 2018 har antalet medarbetare ökat från 184 till 213. Denna växande trend startade redan 2016 när Riksgälden fick det helt nya uppdraget om att vara resolutionsmyndighet och ta hand om banker i kris. Det innebar att en ny verksamhet byggdes upp inom den avdelning som tidigare hanterade till exempel insättningsgarantin. En ny avdelning för ekonomisk analys för att stärka analyskapaciteten har också byggts upp under de senaste åren. I slutet av 2018 växte myndigheten ytterligare när delar av Strålsäkerhetsmyndighetens arbete kring finansiering av kärnavfall fördes över till Riksgälden. Under 2019 handlade rekryteringsarna till stor del om ersättningsrekryteringar. Myndigheten har även stärkt upp delar av verksamheten för att kunna möta nya behov och krav, till exempel nya utmaningar inom säkerhetsområdet. Vissa avdelningar har därför vuxit.

Den genomsnittliga anställningstiden på Riksgälden var i princip oförändrad under 2019, 7,1 år. Medelåldern ökade marginellt 2019 till 45,4 år från 45,3 år 2018.

Tabell 13. Åldersfördelning 2019

	< 30 år	30–39 år	40–49 år	> 50 år
Antal personer	9	49	78	77
Kvinnor	2	23	39	46
Män	7	26	39	31

Attrahera, behålla och utveckla

Riksgälden delar utmaningen med hög personalomsättning med övriga aktörer inom finansbranschen. Den har varit fortsatt hög på 18 procent under året men ligger på i stort sett samma nivå som föregående år, 17 procent. Utmaningar i att rekrytera och behålla kompetens finns framför allt inom IT-området. I Riksgäldens strävan att ständigt vara en attraktiv arbetsgivare med rätt kompetens är det centralt att utveckla och behålla befintliga medarbetare. För att bättre utnyttja nyanställdas kompetens och snabbare få in dem i arbetet har Riksgälden sjösatt ett nytt introduktionsprogram.

En karriärväg för myndighetens erfarna specialister har också tagits fram och ett antal aktiviteter för att stärka Riksgäldens arbetsgivarvarumärke startade under året.

Att utveckla chefs- och medarbetarskapet i syfte att stärka Riksgäldens förmåga att utveckla verksamhet och medarbetare har fortsatt. Ett exempel är att samtliga chefer har deltagit i interna ledarforum för att öka kunskapen kring tillitsbaserat ledarskap och styrning, arbetsgivarvarumärke, digitalisering och förutsättningar för en lärande organisation. Ett nytt gemensamt ramverk för utveckling av ledarskap och medarbetarskap har tagits fram och ska genomföras under 2020–2022.

En lärande organisation

För att utvecklas som organisation ska det finnas möjligheter för medarbetarna att utvecklas och utmanas. Riksgälden har därför etablerat en rad olika möjligheter för den enskilde medarbetaren att fördjupa och bredda sina kunskaper inom relevanta områden. Under året startade till exempel ett mötesforum, Riksgäldsforum, där kollegor från olika avdelningar presenterar och diskuterar olika analysfrågor med varandra.

Liksom tidigare år genomförde myndigheten också ett flertal gemensamma seminarier för hela myndigheten, så kallad Riksgäldskunskap, för att utveckla medarbetarnas kompetens. Dessa handlade om allt från aktuella projekt på myndigheten till externa föreläsningar om relevanta frågor inom den finansiella sektorn. Det genomfördes också seminarier med hälsofrämjande teman.

Varje år deltar Riksgälden i externa utvecklingsinsatser i form av program, kurser och seminarier. Kostnaden för den externa kompetensutvecklingen var i genomsnitt 10 300 kronor per medarbetare under 2019, vilket var drygt 40 procent högre än 2018. Fördelningen mellan män och kvinnor var cirka 9 000 kronor för män respektive cirka 12 000 kronor för kvinnor. Det visar en utveckling att ett antal kvinnor gått mer omfattande externa utbildningar, framför allt inom ledarutveckling. Kostnaden för extern kompetensutveckling speglar en begränsad del av de kompetensutvecklingsåtgärder som Riksgälden genomförde. En stor andel av lärandet sker i form av det dagliga arbetet i form av till exempel deltagande i projekt, kunskapsöverföring mellan kollegor samt deltagande i olika nätverk internt och externt.

Medarbetarna har också givits möjlighet att i Fokusrapporter publicera sig i eget namn inom myndighetens aktuella och relevanta policyfrågor. Flera medarbetare har även deltagit som experter i utredningar, externa seminarier och konferenser inom finanssektorn, både i Sverige och internationellt.

Styra och leda med tillit

Arbetet med resultatet från medarbetarundersökningen 2017 har fortsatt. Utgångspunkt har varit de fyra områden som identifierades: fördjupat arbete med framtida riktning, utveckling av arbetsformer och processer, utveckling av ledarskap och medarbetarskap samt värdegrundsarbete. Myndighetens inriktning var att arbeta med tillitsbaserad styrning och ledning. Genom att effektivisera administration och inte detaljstyra tas medarbetarnas kunskaper och egna drivkraft bättre tillvara. Ledarskap påverkar inte bara resultat och produktivitet utan även stämningen på arbetsplatsen. För att stärka ledarskapet ytterligare har Riksgälden låtit ett externt företag se över frågeområdet inom myndigheten.

Riksgälden har varit en av de deltagande myndigheterna i Tillitsdelegationen med målsättningen att göra myndighetens verksamhetsplanering mer tillitsbaserad. Ett av målen var att få bättre förutsättningar för en helhetssyn på myndigheten och ge avdelningscheferna bättre förutsättningar att arbeta på mer strategisk nivå och få medarbetarna att känna ett tydligt ägarskap till sina arbetsuppgifter. Arbetet fortsätter under 2020 med exempelvis översyn av vissa arbetsformer och processer.

Riksgälden strävar efter en jämn könsfördelning

Myndigheten strävar efter en jämn könsfördelning och att alla medarbetare ska ha lika möjligheter, rättigheter och skyldigheter. Vid slutet av året var 52 procent kvinnor och 48 procent män. På chefsnivå var fördelningen 63 procent kvinnor och 37 procent män. Löneanalysen för 2019 visar att:

- inga signifikanta löneskillnader förekommer mellan män och kvinnor
- generellt leder högre utbildning och arbetslivserfarenhet till en högre lön
- lönesättningen utgår från givna lönekriterier där resultaten är kopplade till individuella mål.

Satsningar på medarbetarnas hälsa

Medarbetarna är Riksgäldens största tillgång. Att stödja deras välmående och produktivitet är en självklarhet. Under våren 2019 genomfördes aktiviteter som tittade på den psykosociala och den fysiska arbetsmiljön. Ett av de prioriterade områden som pekades ut var bristen på återhämtning, vilket myndigheten har påbörjat att hantera genom att bland annat fylla vakanser och se till att nya medarbetare snabbt kommer in i arbetet. Det har även anordnats seminarier på temat stress och återhämtning.

Riksgäldens hälso- och friskvårdsarbete fokuserar på förebyggande åtgärder i verksamheten, exempelvis genom att erbjuda personal ergonomiska hjälpmedel, tillgång till träning i lokalerna och subventionerad massage. Friskvårdsbidraget som innefattar både bidrag för träning och massage (max 6 000 kronor totalt per medarbetare) utnyttjades av 76 procent av medarbetarna 2019. I och med flytt till nya lokaler i december 2017, finns nu också fri tillgång till gym i lokalerna som många medarbetare nyttjar.

Riksgäldens idrotts- och trivselförening har under året anordnat ett antal friskvårdsaktiviteter, bland annat utökad möjlighet till träning med personlig tränare och olika gemensamma sociala aktiviteter för personalen.

Tabell 14. Sjukfrånvaro, i jämförelse med två senaste åren, procent

Personalgrupp	2017 ¹	2018 ¹	2019 ¹
Kvinnor	5,5	5,7	4,3
Män	1,9	2,2	2,4
Anställda yngre än 30 år	0,4	2,9	1,4
Anställda 30-49 år	3,6	4,2	3,1
Anställda 50 år och äldre	4,1	3,6	3,9
Totalt alla anställda	3,6	3,9	3,4

¹Sjukfrånvarotid/total ordinarie tid för respektive grupp

Av den totala sjukfrånvaron 2017 utgjorde 56,5 procent långtidssjukskrivningar på 60 dagar mot 52,4 för 2016.

Av den totala sjukfrånvaron 2018 utgjorde 49,2 procent långtidssjukskrivningar på 60 dagar mot 56,5 för 2017.

Av den totala sjukfrånvaron 2019 utgjorde 46,7 procent långtidssjukskrivningar på 60 dagar mot 49,2 för 2018.

Större lokaler och förbättrad arbetsmiljö

Ökad personalstyrka har föranlett Riksgälden att göra en översyn av Riksgäldens lokaler. Ett antal omflyttningar genomfördes i befintliga lokaler och en dialog inleddes med fastighetsägaren för att titta på möjliga lösningar att utöka lokalytan. Förhandlingar inleddes med fastighetsägaren som resulterade i en utökad lokalyta i anslutning till befintliga lokaler på 823 kvadratmeter. Första etappen av omflyttningar till de nya ytorna genomfördes under hösten 2019. Med den nya lokalytan stärks arbetsmiljön. Med större lokaler har det också skapats fler mötesrum och möjligheter till tysta arbetsplatser, vilket har varit efterfrågat.

Riksgäldens medarbetare efterfrågade som experter

Riksgäldens kompetens efterfrågas i olika utredningar. Under 2019 anlätades en medarbetare för sin expertkompetens i utredningen för totalförsvarets försörjningsenhet. Statens internbank samverkade under året med utredningen om samordning av statliga betalningar från välfärdssystemen. Avdelningen Finansiell stabilitet och konsumentskydd deltog i två utredningar med expertkompetens avseende dels Sveriges eventuella deltagande i den europeiska bankunionen och dels genomförandet av EU:s bankpaket om riskreducerande åtgärder. Riksgäldens chefekonom deltog också i Riksbanksutredningen med sin expertis inom området.

Kostnader och anslag

Statens räntebetalningar ökade med 8,8 miljarder kronor. Riksgäldens förvaltningskostnader ökade med 25,4 miljoner kronor vilket främst beror på att verksamhet för kärnavfallsfinansiering har kostnader för ett helt år jämfört med fyra månader året innan, samt ökade personalkostnader. En principförändring genomfördes gällande provisionskostnader så att kostnaderna ska avse innevarande år. För 2019 innebar det att utfall för både 2018 och 2019 belastade försäljningsprovisionerna.

Riksgäldens kostnader och intäkter

Riksgäldens kostnader för 2019 uppgick totalt till 98,7 miljarder kronor, vilket motsvarade en ökning med 16,9 miljarder jämfört med 2018. Av Riksgäldens kostnader utgör de finansiella kostnaderna merparten av de totala kostnaderna (99,7 procent). Riksgälden förvaltar statens skuld och kostnaderna påverkas exempelvis av valutakursförändringar, som är en förklaring till förändringen mellan åren. Den största skillnaden är kursförändringar som även påverkar intäkterna med nästan samma belopp.

Riksgäldens intäkter för 2019 uppgick till 107,6 miljarder kronor, vilket motsvarade en ökning med 32,1 miljarder kronor jämfört med 2018. Finansiella intäkter utgör cirka 79 procent av Riksgäldens totala intäkter och skillnaden mellan åren beror främst på kursförändringar men även valutakursförändringar och ökade intäkter av anslag.

Räntebetalningarna ökade

Statens räntebetalningar uppgick till 22,2 miljarder kronor 2019. Det var 8,8 miljarder kronor högre än 2018. Ökningen beror delvis på att Riksgälden betalade inflationskompensation för realobligationer som köptes tillbaka i bytesauktioner mot andra obligationer. När realobligationer förfaller eller köps tillbaka betalar staten kompensation för den inflation som varit sedan obligationerna gavs ut. Ökningen beror även på att den svaga svenska kronan gjorde det dyrare att återbetala lån i utländsk valuta (se avsnitt Skuldförvaltning).

Den senaste femårsperioden har statens räntebetalningar varierat mycket vilket framgår av tabell 15. Nivån påverkas bland annat av vilka obligationer Riksgälden emitterar, hur marknadsräntorna rör sig samt av valutakurseffekter på den del av skulden som är exponerad mot utländsk valuta.

Tabell 15. Räntor på statsskulden, miljoner kronor

	2015	2016	2017	2018	2019
Räntor på lån i svenska kronor	22 952	14 326	15 080	15 870	22 023
Räntor på lån i utländsk valuta	-103	-216	-518	-469	-288
Räntor på in- och utlåning	-3 820	-2 779	-2 112	-1 572	-1 412
Summa	19 030	11 331	12 450	13 827	20 322
Över/underkurs vid emission	-18 867	-16 836	-9 520	-4 409	-8 324
Valutaförluster/vinster	10 221	-2 502	-1 945	765	5 666
Kursförluster/vinster	11 413	9 675	9 519	3 353	4 461
Summa	2 767	-9 663	-1 945	-291	1 804
Summa anslag räntor på statsskulden	21 797	1 668	10 505	13 536	22 126
Kassamässig justering	-219	-182	-198	-151	101
Summa räntebetalningar	21 578	1 486	10 306	13 385	22 227

Tabellen ovan sammanfattar anslaget räntor på statsskulden. I statsskulden redovisas endast skulden medan tabellen även redovisar räntor på utlåning, därav har vi intäkter på räntor på lån i utländsk valuta på 288 miljoner kronor. Förutom kostnader för statsskulden i utländsk valuta ingår en räntointäkt på 3,8 miljarder kronor, vilken främst avser utlåning till Riksbanken. Räntor på in- och utlåningen består både av svenska och utländska räntor, valutakursförluster- och valutakursvinster och kursförluster och kursvinster. Det innebär att skärningen i denna tabell skiljer sig mot noter, finansiella intäkter och kostnader.

Principförändring gällande provisionskostnader

En principförändring genomfördes gällande provisionskostnader så att kostnaderna avser innevarande år. För 2019 innebär det att kostnader för både 2018 och 2019 belastar provisionskostnaderna, vilket innebär en ökning med 46,6 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Förvaltningskostnaderna

Förvaltningskostnader är samlingsnamnet för bland annat personal-, lokal- och it-kostnader, det vill säga kostnader för driften av Riksgälden. Dessa kostnader finansieras via anslag, avgifter, fonder och bidrag.

Förvaltningskostnaderna ökade med 25,4 miljoner kronor till 330,8 miljoner kronor jämfört med 305,4 miljoner kronor föregående år. Riksgälden övertog verksamhet från Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) i september 2018 gällande kärnavfallsfinansiering som är bidragsfinansierad. Kostnaderna för 2019 (helt år) uppgår till 25,3 miljoner kronor jämfört med 9,1 miljoner kronor för 2018 (september–december), en ökning med 16,2 miljoner kronor.

Anslagsfinansierade förvaltningskostnader ökade med 9,7 miljoner kronor, vilket främst förklaras av att antalet anställda har ökat under året.

Tabell 16. Förvaltningskostnader, miljoner kronor

	2017	2018	2019
Anslagsfinansierat	262,2	276,1	285,8
Bidragsfinansierad verksamhet, finansieras via kärnavfallsfonden	–	9,1	25,3
Avgiftsfinansierad verksamhet, garantier och lån	25,1	15,2	14,0
Fondfinansierad verksamhet, bankstöd	3,2	5,0	5,7
Summa förvaltningskostnader	290,6	305,4	330,8

Riksgälden övertog verksamhet från SSM den 1 september 2018 avseende finansiering av kärnavfall och redovisas som bidragsfinansierad verksamhet enligt samma redovisningsprinciper som hos SSM. Viss verksamhet, som nu ingår i den bidragsfinansierade verksamheten, redovisades tidigare år som avgiftsfinansierad verksamhet.

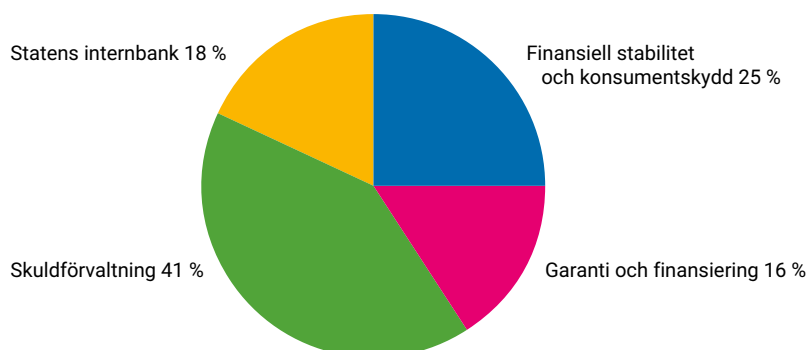
Tabell 17. Förvaltningskostnad per verksamhetsområde, miljoner kronor

	2017	2018	2019
Finansiell stabilitet och konsumentskydd	48,8	70,0	81,8
Garanti och finansiering	33,8	59,3	54,2
Skuldförvaltning	156,9	125,7	136,8
Statens internbank	51,0	50,4	58,0
Totala förvaltningskostnader	290,6	305,4	330,8

I Garanti och finansierings utfall för 2018 finns en retroaktiv engångsbetalning på 23,1 miljoner kronor som påverkar jämförelsen. Exkluderas den har kostnaderna ökat och det beror på att verksamhet för kärnavfallsfinansiering har utfall för tolv månader 2019 jämfört med fyra månader 2018 (verksamhet som övertogs september 2018 från SSM).

På övriga uppdragsavdelningar är den främsta förändringen en ökning av personalkostnader som beror på att Riksgälden har ökat antalet anställda. Exempelvis inom avdelningen Finansiell stabilitet och konsumentskydd för att stärka beredskapen att kunna hantera finansiella kriser och Statens internbank för att stärka upp både förvaltning och utveckling inklusive framtidens betalningsmodell. Skuldförvaltningen har rekryterat för att täcka vakanser samt utökat med en befattning som en direkt följd av det nya uppdraget att emittera en grön obligation under 2020.

Andelen gemensamma kostnader för stödverksamhet har också ökat (13 procent) vilket påverkar omfattningen av fördelade kostnader mot uppdragsavdelningarna. Stödverksamheten har dimensionerats för att möta uppdragsverksamhetens behov, exempelvis inom IT.

Diagram 13. Förvaltningskostnader per verksamhetsområde

Resultat i avgifts- och fondfinansierad verksamhet

Resultatet i den avgiftsfinansierade garanti- och utlåningsverksamheten var 88 miljoner kronor under 2019, jämfört med -517 miljoner kronor året före. Förändringen i resultat beror framför allt på de omvärderingar som gjordes 2018.

Resultatet i den fondfinansierade verksamheten avseende insättningsgarantin och investerarskyddet samt bankstödsverksamheten var 0, vilket var ett oförändrat resultat jämfört med föregående år.

Tabell 18. Resultaträkning per verksamhetsområde, miljoner kronor

	2017	2018	2019
RIKSGÄLDEN TOTALT			
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	10 504	13 536	22 126
Intäkter av anslag, provisioner 26 1:3	64	55	48
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	262	253	286
Intäkter av anslag för garantisubvention	0	0	0
Intäkter av avgifter med mera, förvaltning 2 1:12	1	1	0
Intäkter av avgifter med mera	64	-29	26
Intäkter av bidrag	0	9	25
Ränteintäkter	125	50	25
Summa verksamhetens intäkter	11 020	13 875	22 536

	2017	2018	2019
Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1	-10 504	-13 536	-22 126
Kostnader anslag provisioner 26 1:3	-64	-55	-48
Orealiserade räntor med mera	660	-5 935	8 993
Ej anslagsavräknade provisionskostnader	5	0	-47
Kostnader garantier och lån, avgiftsfinansierade	-68	-537	37
Kostnader finansierade via kärnavfallsfonden	0	-9	-25
Kostnader för bankstöd, fondfinansierade	-3	-5	-6
Kostnader ASJ ¹	55	132	-96
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-263	-253	-286
Summa verksamhetens kostnader	-10 184	-20 199	-13 604
Transfereringar	3	5	6
Årets kapitalförändring	840	-6 320	8 938
<i>¹ Från och med 2019 rapporteras posten Kostnader ASJ på egen rad under Summa verksamhetens kostnader. Posten Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1 har därmed ändrats, så även jämförelsetalen för 2017 och 2018.</i>			
STATENS INTERNBANK			
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	-2 107	-1 583	-1 257
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	51	50	58
Summa verksamhetens intäkter	-2 056	-1 533	-1 199
Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1	2 107	1 583	1 257
Orealiserade räntor med mera	-79	-919	-651
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-51	-50	-58
Summa verksamhetens kostnader	1 977	614	548
Årets kapitalförändring	-79	-919	-651
STATSSKULDSFÖRVALTNING			
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	12 611	15 119	23 384
Intäkter av anslag, provisioner 26 1:3	64	55	48
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	157	126	137
Intäkter av avgifter med mera, förvaltning 2 1:12	1	0	0
Intäkter av avgifter	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	12 833	15 301	23 568

	2017	2018	2019
Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1	-12 611	-15 119	-23 384
Kostnader anslag provisioner 26 1:3	-64	-55	-48
Orealiserade räntor med mera	850	-4 925	9 516
Ej anslagsavräknade provisionskostnader	5	0	-47
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-157	-126	-137
Summa verksamhetens kostnader	-11 979	-20 226	-14 099
Årets kapitalförändring	855	-4 925	9 469

	2017	2018	2019
GARANTI OCH FINANSIERING			
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	9	12	15
Intäkter av anslag för garantisubvention	0	0	0
Intäkter av avgifter	64	-29	26
Intäkter av bidrag	0	9	25
Ränteintäkter	125	50	25
Summa verksamhetens intäkter	197	41	91
Kostnader garantier och utlåning, avgiftsfinansierade	-68	-537	37
Kostnader finansierade via kärnavfallsfonden	0	-9	-25
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-9	-12	-15
Summa verksamhetens kostnader	-77	-558	-3
Transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	120	-517	88
INSÄTTNINGSGARANTI OCH INVESTERARSKYDD			
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	12	16	18
Summa verksamhetens intäkter	12	16	18
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-12	-16	-18
Summa verksamhetens kostnader	-12	-16	-18
Transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	0	0	0

	2017	2018	2019
BANKSTÖD			
Kostnader för bankstöd, fondfinansierade	-3	-5	-6
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	-3	-5	-6
Transfereringar	3	5	6
Årets kapitalförändring	0	0	0
RESOLUTIONSRESERVEN			
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	33	49	57
Summa verksamhetens intäkter	33	49	57
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-33	-49	-57
Summa verksamhetens kostnader	-33	-49	-57
Transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	0	0	0
AFFÄRSVERKET STATENS JÄRNVÄGAR ASJ			
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	0	0	0
Orealiserade räntor med mera	55	132	128
Realiserade räntor med mera	-111	-91	-96
Summa verksamhetens kostnader	-56	40	32
Årets kapitalförändring	-56	40	32

Tabell 19. Prestationer

		2017	2018	2019
Statens internbank				
Statliga betalningar	genomsnittskostnad (kronor)	0,60	0,62	0,59
	antal i miljoner	167	166	167
Förtroende för Riksgälden	betyg från myndigheter	4,6	4,6	4,6
Skuldförvaltning				
	statsskuldens storlek (miljoner kronor)	1 327 927	1 262 091	1 112 796
	räntebetalningar (miljoner kronor)	10 306	13 385	22 227
Förtroende för Riksgälden	betyg från återförsäljare (1-5)	4,3	4,4	3,9
	betyg från svenska investerare (1-5)	4,0	4,1	4,1
	betyg från internationella investerare (1-5)	3,9	4,2	3,8
Vidareutlåning till Riksbanken	total volym (miljoner kronor)	238 132	258 511	192 560
	administrativa kostnader (miljoner kronor)	0,2	0,4	0,1
Styrelsen positionstagning	resultat (miljoner kronor)	0	73	20
Löpande positionstagning	resultat (miljoner kronor)	-91	-16	14
Privatmarknadsupplåning	resultat Riksgäldspar (miljoner kronor)	-3,5	-2,6	-4,7
	resultat premieobligationer (miljoner kronor)	-20,8	-3,0	-3,8
Garantier och utlåning				
Garantier	Total kostnad (miljoner kronor)	303,7	540,3	-29,3
	Total volym (miljoner kronor)	29 655	30 050	26 713
Utlåning med kreditrisk	total kostnad (miljoner kronor)	-226,6	9,0	7,5
	total volym (miljoner kronor)	6 716	6 124	6 155
Insättningsgarantin				
Insättningsgarantin	Kostnad i löpande verksamhet (miljoner kronor)	11,2	15,0	17,1
Investerarskyddet				
Investerarskyddet	Kostnad i löpande verksamhet (miljoner kronor)	1,1	1,1	1,2

Tabell 20. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras¹

Verksamhet	UTFALL							BUDGET		
	+/- t.o.m. 2017	Justering av ack. under- skott 2018	+/- 2018	Intäkter 2019	Kost- nader 2019	+/- 2019	Ack. +/- utgå. 2019	Intäkter 2019	Kost- nader 2019	Ack. +/- utgå. 2019
Garantier										
Garanti- och utlånings- verksamhet, portfölj	1 133 022		-520 879	33 291	51 127	84 418	696 562	3 500	0	615 643
Garanti- och utlånings- verksamhet, administration	- 23 119	23 119	4 314	17 181	-13 841	3 339	7 653	16 500	-19 700	1 281
Summa	1 109 903	23 119	-516 565	50 472	37 286	87 758	704 215	20 000	-19 700	616 924

¹ Intäkter och kostnader kan innehålla stora fluktuationer över tid. I posten kostnader för portföljen ingår bl.a. förändringar i reserveringar för garantiförluster och värderingar av fordringar i garantiverksamheten, vilket innebär att denna även kan ha omvänt tecken.

Riksgäldens avgiftsfinansierade verksamhet, där Riksgälden disponerar intäkterna avser garanti- och utlåningsverksamhet och administration. Tabellen avser ackumulerat saldo för Riksgäldens administrativa kostnader och de avgifter som ska täcka dessa. Avgifter som faktureras i förskott periodiseras över hela den bedömda/avtalade löptiden för respektive garanti/lån. Budgeterade intäkter baseras på prognostiserade framtida avgifter från de engagemang som ingår i den nuvarande utestående portföljen, inga antaganden har gjorts om nya engagemang. Omfattningen på garanti- och kreditobjekten varierar över tid.

Tabell 21. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras

Verksamhet	UTFALL							BUDGET		
	Ink. tit.	+/- t.o.m. 2017	+/- 2018	Intäkter 2019	Kost- nader 2019	+/- 2019	Ack. +/- utgå. 2019	Int. 2019	Kost. 2019	Ack. +/- utgå. 2019
Avgiftsbelagd verksamhet										
Insättnings- garanti och investerar- skydd	2552	-12 346	-3 822	16 168	-18 272	-2 104	-18 272	16 000	-19 000	-18 900
Garanti- och utlånings- verksamhet	2124	0	0	127 628	0	127 628	127 628	58 000	0	58 000
Summa		-12 346	-3 822	143 796	-18 272	125 524	109 356	74 000	-19 000	39 100

Insättningsgaranti- och investerarskyddsverksamheterna avgiftsfinansieras. Kostnaderna belastar förvaltningsanslaget och avgiftsintäkterna som motsvarar föregående års administrativa kostnader levereras mot inkomsttitel 2552 övriga offentliga avgifter.

Banker och andra institut som har tillstånd från Finansinspektionen att tillhandahålla in- och utlåningstjänster omfattas per automatik av insättningsgarantin. Den del av avgiftsintäkterna som inte motsvarar föregående års administrativa kostnader flyttar till insättningsgarantifonden.

När det gäller investerarskyddet levereras samtliga avgiftsintäkter mot inkomsttitel.

I de fall räntan för lånet eller avgiften för garantin överstiger kostnaden för den förväntade förlusten och administrationskostnader ska överskottet levereras mot inkomsttitel 2124.

Finansiell redovisning

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med bestämmelserna i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Räkenskapshandlingarna omfattar resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, finansieringsanalys samt noter för perioden 2019-01-01 till 2019-12-31. Sveriges statsskuld redovisas i allt väsentligt som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt EU:s förordning 479/2009 med senare ändringar. Statsskulden särredovisas i balansräkningen i enlighet med Riksgäldens instruktion.

Resultaträkningen redovisar i sammandrag Riksgäldens kostnader och intäkter. Balansräkningen redovisar i sammandrag tillgångar, skulder och myndighetskapital. Anslagsredovisningen omfattar redovisningen mot statsbudgetens utgiftsanslag och inkomsttitlar. Finansieringsanalysen visar hur verksamheten har finansierats och hur den likvida ställningen har förändrats.

Avrundning av sifferuppgifter

I årsredovisningen avrundas samtliga sifferuppgifter enligt gängse princip. Delsummor i tabeller och uppställningar har inte justerats för att få totalsummorna att stämma. Vid summering av avrundade delsummor i tabeller och uppställningar kan därför i vissa fall totalsumman avvika.

Brytdag

Brytdag, det vill säga när den löpande bokföringen för 2019 avslutades, var den 3 januari 2020.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisningsprinciper

Kostnadsmässig redovisning används i resultaträkningen. Anslagsredovisning sker enligt utgiftsmässiga principer för samtliga anslag utom för anslaget för förvaltningskostnader som avräknas kostnadsmässigt. I och med den utgiftsmässiga anslagsavräkningen uppstår en periodiserings-effekt, där orealiserade valutakurser, upplupna räntekostnader med mera inte avräknas anslaget men förändrar kapitalet. Lånebehovet tas fram enligt kassamässiga principer. Utfallet för anslaget Räntor på statsskulden skiljer sig därför mellan presentationerna av anslagsredovisningen och lånebehovet.

Riksgälden tillämpar avskrivningstiderna tre, fem, sex och tio år vid avskrivning av myndighetens anläggningstillgångar. Anläggningstillgångar som är IT-hårdvara har i de flesta fall en avskrivningstid på tre år. Förbättringsutgift på annans fastighet skrivs av på fem eller sex år. Möbler och övriga inventarier skrivs oftast av på tio år.

Affärsdagsredovisning

Affärsdagsredovisning tillämpas i statsskuldsvärdningen. Det innebär att transaktioner i statsskuldsvärdningen påverkar den redovisade statsskulden på affärsdagen, det vill säga när avtal tecknas och inte när betalning sker.

Valutakurser

Belopp i utländsk valuta är värderade till de valutakurser som gällde vid sista bankdagen 2019-12-30.

Finansieringsanalysen

I Riksgäldens verksamhet ingår in- och utlåning till övriga myndigheter inom staten. Det innebär att Riksgälden är övriga statliga myndigheters bank och därmed hanterar såväl inlåning som utlåning vilket ska särskiljas från Finansiering av låneverksamhet.

Då Riksgälden är statens internbank hanteras finansieringen av all låneverksamhet via statsskuld-förvaltningen vilket därför redovisas under rubriken Finansiering av låneverksamhet.

Derivat utanför statsskuld-förvaltningen

Derivat utanför statsskuld-förvaltningen redovisas uppdelat i lång- och kortfristiga skulder och fordringar baserat på kvarvarande löptid. Valutavärderingen avgör om kontraktet blir en skuld eller fordran.

Redovisning avseende garanterade insättningar

Från och med 2017-12-31 redovisas inte garanterade insättningar som en ansvarsförbindelse inom linjen i balansräkningen. Ändringen är en anpassning till gällande regelverk (förordning [2000:605] om årsredovisning och budgetunderlag). Beloppet avseende garanterade insättningar framgår under rubriken Insättningsgarantifonden ökade samt under rubriken Garantier övriga verksamheter, sammanställning av garantiverksamhet.

Redovisning av provisionskostnader

Under 2019 genomfördes en principförändring gällande provisionskostnader så att de periodiseras till det år som avses. Anslaget är utgiftsbaserat och påverkas därför inte av denna förändring.

Redovisning av subventionerade garantiavgifter

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets allmänna råd till 4 kap. 1§, har redovisningen ändrats av subventionerade garantiavgifter från anslag, till att redovisas både som ett lämnat bidrag till garanti-tagaren och som en utomstatlig garantiavgift. I transfereringsavsnittet påverkas därmed posterna Lämnade bidrag samt Medel som erhållits från statens budget för transferering av bidrag. Jämförelsetalen för 2018 har justerats i resultaträkningen, not 17 samt i finansieringsanalysen.

Ändrade redovisningsregler för garantier och krediter

Riksgälden övertog verksamhet från Strålskyddsmyndigheten (SSM) den 1 september 2018 avseende kärnavfallsfinansiering och redovisas som bidragsfinansierad verksamhet enligt samma redovisningsprinciper som hos SSM. Viss verksamhet, som nu ingår i den bidragsfinansierade verksamheten, redovisades tidigare år som avgiftsfinansierad verksamhet.

Resultaträkning

Tusen kronor	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	22 459 648	13 844 375
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	68 649	-228 697
Intäkter av bidrag	3	25 664	9 590
Finansiella intäkter	4-10, 13	85 076 680	61 885 083
Summa verksamhetens intäkter		107 630 641	75 510 351
Verksamhetens kostnader			
Övriga verksamhetskostnader			
Kostnader för personal	11	-206 389	-177 675
Kostnader för lokaler		-26 747	-24 710
Övriga driftskostnader	12	-26 206	-182 021
Finansiella kostnader	4-10, 13	-98 426 524	-81 436 465
Avskrivningar och nedskrivningar	19, 20	-12 951	-14 890
Summa övriga verksamhetskostnader		-98 698 817	-81 835 760
Verksamhetsutfall		8 931 824	-6 325 410
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten	14	1 505 247	1 466 999
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten		-1 505 247	-1 466 999
Saldo uppbördsverksamhet		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		4 862	9 349
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	15	7 353 494	10 121 714
Finansiella intäkter		1 125 616	849 240
Finansiella kostnader		-331 485	-563 533
Avsättning till fonder med mera för transfereringsändamål	16	-8 141 886	-10 402 407
Lämnade bidrag	17	-4 862	-9 349
Saldo transfereringar		5 738	5 014
Årets kapitalförändring	18	8 937 563	-6 320 396

Balansräkning

Tusen kronor	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbete		21 068	16 076
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		3 165	918
Immateriella anläggningstillgångar	19	24 234	16 994
Förbättringsutgifter på annans fastighet		10 370	11 198
Maskiner, inventarier, installationer med mera		10 027	13 025
Materiella anläggningstillgångar	20	20 397	24 223
Andra långfristiga värdepappersinnehav	21	43 755 637	43 796 793
Långfristiga fordringar hos andra myndigheter		430 000	453 000
Andra långfristiga fordringar	22	177 722	144 324
Finansiella anläggningstillgångar		44 363 360	44 394 116
Utlåning inomstatligt	23	346 279 629	338 073 167
Utlåning övrigt	24	198 715 583	264 635 390
Utlåning		544 995 212	602 708 557
Kundfordringar	25	205	380
Fordringar hos andra myndigheter	26	143 476	109 890
Övriga kortfristiga fordringar	27	72 548 960	94 875 443
Kortfristiga fordringar		72 692 641	94 985 713
Förutbetalda kostnader	28	285 446	644 068
Övriga upplupna intäkter	29	3 905 472	4 983 215
Periodavgränsningsposter		4 190 918	5 627 283
Avräkning med statsverket	30	698 109 712	742 949 036
Avräkning med statsverket		698 109 712	742 949 036
Värdepapper och andelar	31	23 206 741	43 980 934
Kortfristiga placeringar		23 206 741	43 980 934
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		72 578	74 248
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		86 618 260	79 108 578
Kassa och bank		20 936	19 373
Kassa och bank	32	86 711 775	79 202 199
SUMMA TILLGÅNGAR		1 474 314 989	1 613 889 055

Fortsättning Balansräkning

Tusen kronor	Not	2019-12-31	2018-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Statskapital		0	0
Balanserad kapitalförändring	33	-76 816 417	-70 496 021
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	18	8 937 563	-6 320 396
Myndighetskapital	34	-67 878 855	-76 816 417
Fonder	35	127 715 277	119 573 391
Fonder		127 715 277	119 573 391
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	36	0	677
Avsättningar för garantier	37	984 958	1 027 878
Övriga avsättningar	38	4 348	4 073
Avsättningar		989 305	1 032 629
Lån i Riksgäldskontoret	39	43 465	39 108
Övriga lån	40	209 702 911	201 650 053
Långfristiga skulder till andra myndigheter		0	0
Övriga långfristiga skulder	41	1 225 834	1 046 124
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret		0	0
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	42	325 996	846 865
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	43	8 015	6 275
Leverantörsskulder		22 168	9 693
Övriga kortfristiga skulder	44	49 431 366	58 142 947
Skulder m.m.		260 759 757	261 741 065
Lån i svenska kronor		831 793 227	891 504 108
Lån i utländsk valuta		281 002 358	370 587 165
Statsskulden	45	1 112 795 585	1 262 091 274
Upplupna kostnader	46	8 724 257	12 132 501
Oförbrukade bidrag	47	4 750	514
Övriga förutbetalda intäkter	48	31 204 913	34 134 099
Periodavgränsningsposter		39 933 919	46 267 114
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 474 314 989	1 613 889 055
Skuldbevis	49	14 185 345	15 608 360
Ansvarsförbindelser		14 185 345	15 608 360

Finansieringsanalys

Tusen kronor	Not	2019-12-31	2018-12-31
DRIFT			
Kostnader			
Kostnader	50	1 660 779	-5 086 587
Summa kostnader		1 660 779	-5 086 587
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag	51	333 339	308 433
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	52	25 729	-28 779
Intäkter av bidrag		25 664	9 590
Övriga intäkter	53	6 855 941	-1 314 730
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		7 240 673	-1 025 486
Minskning av kortfristiga fordringar och periodavgränsningsposter		23 729 437	-24 007 021
Minskning av kortfristiga skulder	54	-15 030 384	-25 837 756
Ökning av balanserad kapitalförändring	55	0	23 119
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL DRIFT		17 600 506	-55 933 731
INVESTERINGAR			
Investeringar i finansiella tillgångar (exklusive låneverksamhet)	56	651 059	136 957
Investeringar i materiella tillgångar	57	-3 292	-2 003
Investeringar i immateriella tillgångar	58	-13 073	-6 582
Summa investeringsutgifter		634 694	128 372
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		17 418	23 539
- amorteringar		-13 061	-14 927
Övriga krediter Riksgäldskontoret			0
- amorteringar		-520 868	-189 798
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		-516 511	-181 185
Förändring av övriga långfristiga skulder		179 711	877 382
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		297 894	824 570

Fortsättning Finansieringsanalys

Tusen kronor	Not	2019-12-31	2018-12-31
LÅNEVERKSAMHET			
Utlåning		26 680 251	-60 460 829
Inlåning		11 032 858	26 134 227
Amorteringar		28 053 094	26 833 480
Räntor	59	1 257 225	1 583 481
Summa låneutgifter		67 023 428	-5 909 641
Finansiering av låneverksamhet			
Lån i svenska kronor		-59 710 881	-66 685 491
Lån i utländsk valuta		-89 584 808	850 750
Räntor		-23 383 534	-15 119 423
Tillförda anslagsmedel	51	22 126 309	13 535 942
Summa medel som tillförts för finansiering av låneverksamhet		-150 552 914	-67 418 222
Förändring av kortfristiga placeringar	60	20 778 119	43 994 825
KASSAFLÖDE TILL LÅNEVERKSAMHET		-62 751 367	-29 333 038
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		1 505 247	1 466 999
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		1 505 247	1 466 999
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-1 505 247	-1 466 999
KASSAFLÖDE UPPBÖRDSVERKSAMHETEN		0	0
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-4 862	-9 349
Utbetalningar i transfereringsverksamheten		-4 862	-9 349
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		4 862	9 349
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		7 353 494	10 121 714
Finansiella intäkter		1 125 616	849 240
Finansiella kostnader		-331 485	-563 533
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamheten		8 152 487	10 416 770
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	54, 60	-4 103	-763
Förändring av finansiella anläggningstillgångar	56	-620 303	-2 158 833
KASSAFLÖDE TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET		7 523 219	8 247 824
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-37 329 748	-76 194 375

Fortsättning Finansieringsanalys

Tusen kronor	Not	2019-12-31	2018-12-31
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		822 151 234	898 345 609
Ökning av kassa och bank		1 563	-9 785
Ökning av tillgodohavande Riksgäldskontoret	61	7 508 013	8 417 151
Minskning av avräkning med statsverket		-44 839 323	-84 601 741
SUMMA FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-37 329 748	-76 194 375
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		784 821 486	822 151 234

Anslagsredovisning (not 62)

Anslagsredovisningen omfattar en redovisning och specifikation av utfallet på de inkomstitlar och anslag på statsbudgeten som Riksgälden under budgetåret har disponerat.

Redovisning mot statsbudgetens inkomstitlar (tusen kronor)

Inkomstitel	Benämning	Beräknat belopp 2019 ¹	Utfall per 31 december 2019
9456	Inlevererat överskott från AB Svenska Spel	0	0
2557	Avgifter vid Statens internbank i Riksgäldskontoret	0	0
2811 09	Övriga inkomster	0	0
2811 12	Inleverans garantisubvention	0	0
2552	Övriga offentligt rättsliga avgifter	16 000	16 168
2124	Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	58 000	127 628
9475	Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	1 361 451 ²	1 361 451
9831	Insättningsgarantiavgifter	0	0
9833	Resolutionsavgift	0	0
Summa		1 435 451	1 505 247

¹ Enligt regleringsbrev för budgetåret 2019.

² Ingår inte i regleringsbrev och prognostiseras inte. Beräknat belopp motsvarar aktuellt utfall.

Redovisning mot statsbudgetens anslag (tusen kronor)

Anslag		Ingående överföringsbelopp	Årets tilldeln. enl. regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskrivande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp 31 dec 2019
2 01:12	Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader, anslagspost 1 (ramanslag)	60 325	324 530	0	0	-50 508	334 347	-285 899	48 448
7 01:1	Biståndsverksamhet: Garantiavgifter ODA-länder, anslagspost 3:1 (ramanslag)	646	207	0	0	-602	250	-206	44
7 01:1	Biståndsverksamhet: Garantiavgifter icke ODA-länder, anslagspost 3:2 (ramanslag)	605	1 902	0	0	-567	1 940	-656	1 284
24 01:5	Näringslivsutveckling m.m.: Lån/garantier till svensk industri, anslagspost 11 (ramanslag)	22 200	20 000	-15 200	0	-22 200	4 800	-4 000	800
26:01:1	Räntor på statskulden: Räntor på statsskulden, anslagspost 1 ¹	-35 942	25 000 000	0	0	0	24 964 058	-22 126 309	2 837 749
26 01:3	Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning: Riksgäldskontorets provisioner i samband med upplåning och skuldförvaltning, anslagspost 1 ¹ (ramanslag)	89 753	145 200	0	0	-89 753	145 200	-47 517	97 683
Summa anslag		137 587	25 491 839	-15 200	0	-163 630	25 450 596	-22 464 588	2 986 009

¹ Riksgälden har rätt att överskrida anslaget. Anslaget omfattas inte av utgiftstaket. Eventuellt utnyttjade medel får inte föras över till nästa år.

Noter

Not 1 Intäkter av anslag, tusen kronor

	2019	2018
Intäkter förvaltningskostnader	285 822	252 986
Intäkter provisionskostnader	47 517	55 447
Intäkter räntor på statsskulden	22 126 309	13 535 942
Summa	22 459 648	13 844 375
Anslag enligt anslagsredovisningen	-22 464 588	-13 877 119
Skillnad	-4 939	-32 744
Nedan anslag redovisas inte som en intäkt i not 1.		
Anslag: lån/garantier till svensk industri	-4 000	-7 800
Avsättning för garantiverksamhet NIB	-206	-826
Avsättning för garantiverksamhet ej ODA	-656	-722
Semesterdagar före 2009 redovisas mot konto 1581 och belastar anslaget	77	277
Årets minskning av fordran semesterlöneskuld (ej redovisat mot anslag)	77	277
Engångsinbetalning från förvaltningsanslaget till administrativa kontot garanti- och kreditverksamheten.	0	-23 119

Intäkter av anslag består av anslagen räntor på statsskulden, provisionskostnader och förvaltningskostnader. Intäkter räntor på statsskulden påverkas bland annat av vilka obligationer Riksgälden emitterar, hur marknadsräntorna rör sig samt av valutakurs-effekter på den del av skulden som är exponerad mot utländsk valuta. För mer information se avsnitt Kostnader och anslag.

Differensen mellan intäkter av anslag och utgifter enligt anslagsredovisningen avser anslag som inte redovisas som intäkter av anslag. Se även not 62.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar, tusen kronor

	2019	2018
Intäkter av avgifter från garantier	-47 609	6 523
Intäkter av avgifter från lån med kreditrisk	55 900	-55 900
Intäkter av avgifter från garantier och lån med kreditrisk administration	17 181	20 087
Förändring förväntad förlust, utestående garantier	42 921	-199 918
Övriga förvaltningsintäkter	257	512
Summa	68 649	-228 697

De högre intäkterna 2019 jämfört med 2018 beror till största delen på att de förväntade förlusterna i garantiobjekten har gått ner, framför allt för Öresundsbrokonsortiet (ÖSK). Förändringar i förväntad förlust avser värderingar vilket medför att det kan vara stora fluktuationer över tid mellan kostnader och intäkter.

Not 3 Intäkter av bidrag, tusen kronor

	2019	2018
Stöd för nystartsjobb	0	369
Särskilt anställningsstöd	146	135
Bidrag från statlig myndighet	25 517	9 086
Summa	25 664	9 590

Den 1 september 2018 överfördes verksamheten för kärnavfallsfinansiering från Strålskyddsmyndigheten till Riksgälden. Denna verksamhet finansieras av bidrag från Kärnavfallsfonden. Detta innebär att posten Bidrag från statlig myndighet för 2018 endast avsåg fyra månader, medan utfallet 2019 avser ett helt år.

Not 4 Finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden + Övriga finansiella poster, tusen kronor

	2019	2018
Räntekostnader	-33 115 003	-36 643 338
Ränteintäkter	17 121 982	17 059 579
Över-/underkurs vid emission	10 780 654	11 281 417
Realiserade kursförändringar	-4 461 372	-3 353 015
Realiserade valutakursförändringar	-5 698 322	-771 540
Orealiserade valutakursförändringar	2 142 402	-6 913 291
Intäktsförda preskriberade obligationer, kuponger och vinster	59	462
Provisioner till banker med flera	-94 077	-55 546
Finansiella intäkter och kostnader i garanti- och utlåningsverksamheten	-26 166	-156 112
Summa	-13 349 844	-19 551 383

Posterna Finansiella intäkter och Finansiella kostnader är oberoende av finansieringskälla.

Noten inkluderar räntor på statsskulden, förvaltningsanslaget, avgifts- och fondverksamhet samt förvaltningen av finansiella tillgångar och skulder avseende Affärsverket Statens järnvägar.

	2019 Intäkter	2019 Kostnader	2018 Intäkter	2018 Kostnader
Not 5	17 121 982	-33 115 003	17 059 579	-36 643 338
Not 6	11 831 449	-1 050 795	11 615 704	-334 287
Not 7	30 928 286	-35 389 659	15 452 326	-18 805 341
Not 8	25 194 479	-28 750 398	17 757 011	-25 441 841
Not 9	484	-425	462	0
Not 10	0	-94 077	0	-55 546
Not 13	0	-26 166	0	-156 112
Summa	85 076 680	-98 426 524	61 885 083	-81 436 465

Not 5 Räntekostnader/ränteintäkter, tusen kronor

	2019	2018
REALISERADE RÄNTEKOSTNADER/ -INTÄKTER		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-33 046 065	-25 536 466
Ränteintäkter i svenska kronor	11 049 442	9 721 058
	-21 996 623	-15 815 409
Räntekostnader i utländsk valuta	-5 154 168	-4 682 041
Ränteintäkter i utländsk valuta	1 620 791	1 586 786
	-3 533 378	-3 095 255
Statsskuldsförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-25 158	-65 933
	-25 158	-65 933
Statens internbank, in- och utlåning till statliga myndigheter		
Räntekostnader i svenska kronor	-58 499	-32 212
Räntekostnader i svenska kronor, inomstatligt	-438 632	-606 613
Ränteintäkter i svenska kronor	108 829	117 323
Ränteintäkter i svenska kronor, inomstatligt	1 851 398	2 084 715
Räntekostnader i utländsk valuta, inomstatlig	-49 329	-2 586
Ränteintäkter i utländsk valuta, inomstatlig	11 625	12 727
	1 425 393	1 573 354
Ränteintäkter i utländsk valuta, vidareutlåning	3 820 600	3 575 609
	3 820 600	3 575 609
Övriga ränteintäkter/-kostnader		
Övriga räntekostnader	-63	-7
Ränteintäkter räntekonto	-16	-45
	-79	-52
Affärsverket statens järnvägar		
Räntekostnader övertaget från affärsverket statens järnvägar	-210 590	-337 976
Ränteintäkter övertaget från affärsverket statens järnvägar	133 400	476 071
	-77 190	138 095
Realiserade räntekostnader/-intäkter	-20 386 435	-13 689 590

Not 5 Räntekostnader/ränteintäkter, tusen kronor, forts.

	2019	2018
OREALISERADE RÄNTEKOSTNADER/ -INTÄKTER		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	5 321 656	-4 673 659
Ränteintäkter i svenska kronor	-727 832	-981 970
	4 593 824	-5 655 629
Räntekostnader i utländsk valuta	284 450	-96 926
Ränteintäkter i utländsk valuta	-135 626	-14 225
	148 823	-111 151
Statsskuldsförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	5 458	21 971
	5 458	21 971
Statens internbank, in- och utlåning till statliga myndigheter		
Räntekostnader i svenska kronor	717	-43 072
Räntekostnader i svenska kronor, inomstatligt	6 035	-695 259
Ränteintäkter i svenska kronor	-13 757	32 936
Ränteintäkter i svenska kronor, inomstatligt	-195 825	665 131
	-202 830	-40 265
Räntekostnader i utländsk valuta, skuldskötselinstrument	-519	-2 316
Ränteintäkter i utländsk valuta, skuldskötselinstrument	-102 013	-85 786
Ränteintäkter i utländsk valuta, vidareutlåning	-170 072	128 269
	-272 604	40 167
Affärsverket statens järnvägar		
Räntekostnader övertaget från affärsverket statens järnvägar	249 705	109 758
Ränteintäkter övertaget från affärsverket statens järnvägar	-128 962	-259 019
	120 743	-149 261
Orealiserade räntekostnader/-intäkter	4 393 414	-5 894 168
Totala räntekostnader	-33 115 003	-36 643 338
Totala ränteintäkter	17 121 982	17 059 579
Totala räntekostnader/-intäkter	-15 993 021	-19 583 759

Realiserade räntekostnader uppstår till exempel vid kupongutbetalningar men även när vi köper tillbaka obligationer eller stats-skuldväxlar, då betalning för ränta fram till uppköpsdagen görs. Orealiserad räntekostnad uppstår till följd av att räntekostnader-na periodiseras löpande för att få en jämn kostnadsränta.

Ränteintäkter uppstår när Riksgälden ger ut kupongobligationer. Köparen betalar då den ränta som beräknats från föregående räntebetaling fram till utgivningsdagen. De realiserade ränteintäkterna i privatmarknadsupplåningen består av vinster på Riks-gäldens egna innehav av premieobligationer. Ränteintäkter erhålls också på tillgångar och utlåning.

Räntor övertaget från Affärsverket Statens järnvägar behandlas olik Riksgäldens egna instrument. Den ränteeffekt som består i att priset vid övertagandet inte var nominellt, redovisas som räntekostnad/intäkt istället för kursvinst/förlust i noterna.

Totala räntekostnader/intäkter belastar flera olika finansieringskällor och ränteanslaget belastas bara med de betalda beloppen. Undantaget räntor avseende Affärsverket Statens järnvägar (ASJ) vilka inte är anslagsbelastande.

Se avsnittet Kostnader och anslag för en beskrivning av förändringen i räntebetalingarna.

Not 6 Över-/underkurs vid emission, tusen kronor

	2019	2018
REALISERADE ÖVER-/UNDERKURSER		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Överkurser i svenska kronor	8 370 423	4 715 823
Underkurser i svenska kronor	0	-117 384
	8 370 423	4 598 439
Överkurser i utländsk valuta	0	-27
Underkurser i utländsk valuta	-46 748	-189 109
	-46 748	-189 136
Summa realiserade över-/underkurser (1:1)	8 323 676	4 409 303
OREALISERADE ÖVER-/UNDERKURSER		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Överkurser i svenska kronor	3 394 893	6 774 009
Underkurser i svenska kronor	-903 275	-38 367
	2 491 618	6 735 642
Överkurser i utländsk valuta	66 133	125 899
Underkurser i utländsk valuta	-100 773	10 572
	-34 640	136 472
Summa orealiserade över-/underkurser (1:1)	2 456 978	6 872 114
Summa över-/underkurs vid emission	10 780 654	11 281 417
Summa intäkter	11 831 449	11 615 704
Summa kostnader	-1 050 795	-334 287

När Riksgälden ger ut befintliga kuponglån uppstår en realiserad över- eller underkurs. Storleken beror på förhållandet mellan kupongräntan och marknadsräntan vid emissionstillfället. Den realiserade över- eller underkursen anslagsavräknas direkt men kostnadsmässigt så periodiseras den över lånets löptid. De kostnadsmässiga periodiseringarna är orealiserade och storleken varierar från år till år beroende på

- skillnaden mellan kupongräntan och marknadsräntan vid emission.
- den periodisering som görs under året beräknad på summan av den ackumulerade över- eller underkursen och de underliggande lånens återstående löptid.
- återköp i lån i och med att hela den kvarvarande över- eller underkursen påverkar resultatet.

Not 7 Realiserade kursförändringar, tusen kronor

	2019	2018
STATSSKULDSFÖRVALTNING, INSTITUTIONELL UPPLÅNING		
Statsskuldsförvaltning, institutionell upplåning		
Realiserade kursvinster i svenska kronor	9 100 000	2 500 000
Realiserade kursförluster i svenska kronor	-13 535 798	-5 953 518
	-4 435 798	-3 453 518
Realiserade kursvinster i utländsk valuta	21 828 208	12 947 809
Realiserade kursförluster i utländsk valuta	-21 851 629	-12 851 797
	-23 421	96 012
Statsskuldsförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Realiserade kursvinster i svenska kronor	0	0
Realiserade kursförluster i svenska kronor	-6	-26
	-6	-26
Statens internbank		
Realiserade kursvinster, inomstatligt	78	4 517
Realiserade kursförluster, inomstatligt	-2 225	0
	-2 147	4 517
Realiserade kursförändringar (1:1)	-4 461 372	-3 353 015
Summa intäkter	30 928 286	15 452 326
Summa kostnader	-35 389 659	-18 805 341

Realiserade kursvinster eller kursförluster uppstår när Riksgälden köper tillbaka obligationer och statsskuldväxlar och beror på att marknadsräntan avviker från kupongräntan. Orealiserade kursförändringar bokförs bara i internredovisningen och påverkar inte resultaträkningen.

Not 8 Valutakursförändringar, tusen kronor

	2019	2018
REALISERADE VALUTAVINSTER/-FÖRLUSTER		
Statsskuldskötsel, institutionell upplåning		
Realiserade valutavinster i utländska lån	31 485	1 139 228
Realiserade valutaförluster i utländska lån	-11 711 313	-12 073 664
	-11 679 828	-10 934 437
Realiserade valutavinster i skuldskötselinstrument	10 723 474	13 975 996
Realiserade valutaförluster i skuldskötselinstrument	-13 832 088	-14 233 252
	-3 108 614	-257 257
Statens internbank		
Realiserade valutavinster i utländska lån, vidareutlåning	9 274 958	10 791 399
Realiserade valutaförluster i utländska lån, vidareutlåning	0	-370 375
Realiserade valutavinster i utländska lån, utomstatligt	8 235	0
Realiserade valutaförluster i utländska lån, utomstatligt	-3 082	0
Realiserade valutavinster i utländska lån, inomstatligt	367 778	0
Realiserade valutaförluster i utländska lån, inomstatligt	-504 231	70 722
	9 143 657	10 491 746
Realiserade valutavinster i skuldskötselinstrument	52 930	26 389
Realiserade valutaförluster i skuldskötselinstrument	-87 650	-91 500
	-34 720	-65 112
Affärsverket statens järnvägar		
Realiserade valutavinster övertaget från affärsverket statens järnvägar	-261 983	-12 602
Realiserade valutaförluster övertaget från affärsverket statens järnvägar	243 167	6 122
	-18 816	-6 480
Realiserade valutavinster/-förluster	-5 698 322	-771 540
OREALISERADE RÄNTEKOSTNADER/-INTÄKTER		
Statsskuldskötsel, institutionell upplåning		
Orealiserade valutakursförändringar i utländska lån	784 964	-11 879 115
	784 964	-11 879 115
Orealiserade valutakursförändringar i skuldskötselinstrument	261 369	-3 534 378
	261 369	-3 534 378
Statens internbank		
Orealiserade valutakursförändringar i skuldskötselinstrument	-345 481	-790 582
Orealiserade valutakursförändringar i utländska lån, vidareutlåning	1 441 551	9 290 784
	1 096 070	8 500 202
Orealiserade valutakursförändringar i förvaltningen	-1	1
Orealiserade valutakursförändringar	2 142 402	-6 913 290
Totala valutakursförändringar	-3 555 920	-7 684 830
Summa intäkter	25 194 479	17 757 011
Summa kostnader	-28 750 398	-25 441 841

Realiserade valutakursförändringar uppstår till exempel när Riksgälden betalar tillbaka utländska lån och kursen avviker från den kurs som Riksgälden ursprungligen lånade till. Orealiserade valutakursförändringar uppstår vid värdering av skulder och fordringar i utländsk valuta till bokslutsdagens kurser.

Not 9 Intäktsförda preskriberade obligationer, kuponger och vinster, tusen kronor

	2019	2018
Preskriberade premieobligationer	-430	424
Övriga preskriberade obligationer och lån	489	39
Summa preskriberade obligationer och lån	59	462
Summa intäkter	484	462
Summa kostnader	-425	0
Summa	59	462

Premieobligationer som Riksgälden ger ut preskriberas 10 år efter att de har förfallit om inte innehavaren har löst in dem. Då tas de bort som skuld och redovisas som vinst i resultatet. Premievinster hanteras på motsvarande sätt.

Utbetalning av preskriberade premieobligationer redovisas som en kostnad. Under året har ett belopp om 59 tusen kronor intäktsförts avseende preskriberade obligationer och lån.

Not 10 Provisioner till banker med flera, tusen kronor

	2019	2018
Statsskuldförvaltning, institutionell upplåning		
Försäljningsprovisioner	-34 700	-34 700
Futuresprovisioner	-1 152	-1 171
Förvaltningsprovisioner	0	-8 182
Inlösenprovisioner	0	0
Övriga provisioner	-2 555	-2 711
Summa (1:3)	-38 407	-46 765
Periodiserade provisionskostnader, institutionell upplåning	-46 592	-19
Statsskuldförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Övriga provisioner	-9 110	-8 682
Summa (1:3)	-9 110	-8 682
Periodiserade provisionskostnader, privatmarknadsupplåning	31	-80
Summa	-94 077	-55 546

De ökade provisionskostnaderna jämfört med samma period föregående år förklaras främst av en principförändring som genomfördes under 2019, vilket får till följd att kostnader för både 2018 och 2019 bokförts som provisionskostnader 2019. Se mer under avsnittet Kostnader och anslag.

Not 11 Kostnader för personal, tusen kronor

	2019	2018
Löner, arvoden och arbetsgivaravgifter	-200 283	-172 808
Utbildning	-2 657	-1 454
Övriga personalkostnader	-3 449	-3 413
Summa	-206 389	-177 675

Lönekostnaderna exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgick till 120,7 miljoner kronor (104,8 miljoner kronor år 2018). Ökningen av lönekostnaderna beror på att Riksgälden ökat antalet anställda.

814,3 tusen kronor motsvarande 0,67 procent av lönesumman 2019 avsåg arvoden till Riksgäldens styrelse, vetenskapliga råd och resolutionsdelegation.

Not 12 Övriga driftskostnader, tusen kronor

	2019	2018
Ersättningar till banker m. m.	-1 874	-1 707
Reklam, information och PR	-311	-293
Försäljningskostnader privatmarknadsupplåning	-71	-87
Inköp av korttidsinventarier, licenser och supportavtal	-36 622	-31 561
Köpta tjänster	-35 383	-24 088
Post och tele	-3 787	-2 951
Resekostnader	-1 935	-1 428
Administrativa kostnader	-5 276	-3 827
	-85 258	-65 942
Nedskrivning, lån med kreditrisk	0	0
Årets förändring avseende regressfordringar och andra tillgångar i garanti- och utlåningsverksamheten	34 052	-166 079
Utdelning	25 000	50 000
Verksamhetskostnader som inte är driftskostnader	59 052	-116 079
Summa	-26 206	-182 021

Största minskningen på övriga driftskostnader avser värdering SAAB. Nedskrivning, lån med kreditrisk samt årets förändring avseende regressfordringar och andra tillgångar i garanti- och utlåningsverksamheten består av värderingar vilket medför att det kan vara stora fluktuationer över tid och mellan kostnader och intäkter för respektive post.

Ökade IT-kostnader (korttidsinvesteringar, mjukvara och licenser) beror främst på nyanställningar och behov av nya datorer och licenser.

Ökade kostnader för köpta tjänster förklaras med högre kostnader för konsulter för nya projekt och utveckling av gamla projekt.

Not 13 Finansiella intäkter och kostnader i garanti- och utlåningsverksamheten, tusen kronor

	2019	2018
Räntekostnad	-3 166	-6 112
Nedskrivning, finansiella tillgångar	-23 000	-150 000
Summa	-26 166	-156 112

Minusräntan innebär en räntekostnad för innehav på konto i Riksgälden. Nedskrivning av finansiella tillgångar avser värderingen av Orio AB.

Not 14 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten, tusen kronor

	2019	2018
Insättningsgarantin	15 017	11 218
Investerarskydd	1 150	1 128
Utsläppsrätter	1 361 451	1 402 828
Garantier och utlåning med kreditrisk	127 628	51 831
Förluster i uppbördsverksamhet	0	-6
Summa	1 505 247	1 466 999

Inleveranser avseende garantier och krediter har under året ökat, däremot minskade intäkterna för utsläppsrätter. Riksgälden tar emot intäkter från auktioner av utsläppsrätter för svenska statens räkning enligt förordning (2004:1205) om handel med utsläppsrätter. Auktionerna hanteras gemensamt på EU-nivå och intäkterna fördelas mellan medlemsstaterna.

Not 15 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag, tusen kronor

	2019	2018
Avgiftsintäkter insättningsgarantin	1 505 356	1 038 733
Resolutionsavgifter	5 848 138	9 082 981
Summa	7 353 494	10 121 714

Ökningen i avgiftsintäkter för insättningsgarantin förklaras främst av Nordeas flytt till Finland 2018, vilken medförde en engångsöverföring på 705 miljoner kronor under 2018 till den finska insättningsgarantin.

Not 16 Avsättning till fonder med mera för transfereringsändamål, tusen kronor

	2019	2018
Avsättning till insättningsgarantifonden	-2 509 766	-1 700 212
Avsättning från stabilitetsfonden	109 400	208 637
Avsättning till resolutionsreserven	-5 741 520	-8 910 832
Summa	-8 141 886	-10 402 407

Insättningsgarantifonden redovisas till marknadsvärde vilket medför att det kan uppstå stora förändringar mellan åren då marknadsvärdet förändras. Avsättningar till och från insättningsgarantifonden görs för realiserade räntor- och kursvinster/förluster. Övriga fonder har inga placeringar som marknadsvärderas. Utfallet för stabilitetsfonden avser främst ränta.

Not 17 Lämnade bidrag, tusen kronor

	2019	2018
Privata företag med mera	-4 862	-9 349
Summa	-4 862	-9 349

Avser främst delfinansiering av utvecklingsarbete i civila flygindustriprojekt.

Not 18 Årets kapitalförändring, tusen kronor

	2019	2018
Över-/underskott garantier och utlåning	84 419	-520 879
Över-/underskott garantier och utlåning, administration	3 339	4 314
Övrig kapitalförändring	8 818 087	-5 844 133
Årets kapitalförändring ASJ	31 718	40 302
Summa	8 937 563	-6 320 396

Kapitalförändringen visar hur myndighetskapitalet har förändrats under året. För statliga myndigheter är kapitalförändringen inte ett mått på om verksamheten går bra eller dåligt. Utgifter och inkomster ger via anslagen en motsvarande intäkt av anslag respektive en reduktion av intäkt av anslag, det vill säga nettot i resultaträkningen blir noll. Däremot avräknas inte anslagen för så kallade periodisering, exempelvis upplupna räntekostnader eller realiserade valutakursförändringar. Undantaget är förvaltningsanslaget som från och med 2009 avräknas kostnads/intäktsmässigt.

Årets kapitalförändring bestod av periodiseringar i den anslagsfinansierade (exklusive förvaltningsanslaget) verksamheten samt över- och underskott i garanti- och utlåningsverksamheten.

Not 19 Immateriella anläggningstillgångar, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Balanserade utgifter för utvecklingsarbete		
IB	66 168	59 791
Årets anskaffningar	9 979	6 377
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-50 092	-47 336
Årets avskrivningar	-4 986	-2 756
UB	21 068	16 076
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
IB	47 996	47 791
Årets anskaffningar	3 094	205
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-47 077	-41 685
Årets avskrivningar	-847	-5 392
UB	3 165	918
UB immateriella anläggningstillgångar	24 234	16 994
Årets avskrivningar och nedskrivningar immateriella anläggningstillgångar	-5 833	-8 148

Not 20 Materiella anläggningstillgångar, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
IB	31 763	31 940
IB årets avyttring	0	-2 751
Årets anskaffningar	1 538	2 574
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-20 564	-18 568
Årets avskrivningar	-2 366	-1 996
UB	10 370	11 198
Maskiner och inventarier, anskaffningsvärde		
IB	127 334	125 450
IB årets avyttring	-346	-297
Årets anskaffningar	1 754	2 180
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-114 309	-109 581
Avskrivningar tidigare år, avyttringar	346	18
Årets avskrivningar	-4 752	-4 745
UB	10 027	13 025
UB materiella anläggningstillgångar	20 397	24 223
Årets avskrivningar och nedskrivningar immateriella anläggningstillgångar	-7 118	-6 742
Summa avskrivningar och nedskrivningar immateriella och materiella anläggningstillgångar	-12 951	-14 890

Not 21 Andra långfristiga värdepappersinnehav, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Obligationer insättningsgarantifonden	41 918 184	41 297 882
Obligationer Affärsverket statens järnvägar	1 837 453	2 498 911
Summa	43 755 637	43 796 793

Under denna post redovisas andra värdepapper och andelar som anskaffats för långfristig placering. Obligationer i insättningsgarantifonden redovisas till marknadsvärde.

Not 22 Andra långfristiga fordringar, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Regressfordringar från infriade garantier, värdereglerade	177 722	144 324
Summa	177 722	144 324

Ökningen i regressfordringar berodde främst på värderegleringen av fordran på Saab Automobil AB i konkurs.

Not 23 Utlåning inomstatligt, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Akkumulerad utlåning	338 123 874	326 932 320
Årets nyutlåning	38 862 515	39 279 227
Årets amorteringar	-30 526 760	-28 138 380
Summa	346 279 629	338 073 167

Riksgäldens egna lån till investeringar i anläggningstillgångar, 43,5 miljoner kronor ingår i posten Lån till anläggningstillgångar för förvaltningsändamål (39,1 miljoner kronor 2018). Se not 40.

Utlåning inomstatlig fördelad	2019-12-31	2018-12-31
Rörelsekapital med fast löptid	3 736 000	4 861 000
Investeringslån	52 077 525	52 900 039
Räntekonto med kredit (förvaltningskostnader)	744 759	7 300 429
Räntekonto med kredit (övrigt)	13 780 755	2 532 531
Centrala studiestödsnämnden (CSN)	229 102 504	221 897 457
Lån till anläggningstillgångar för förvaltningsändamål	35 505 094	33 256 236
Summa	346 279 629	338 073 167¹

¹ Beloppet i noten avviker med 50,7 miljoner kronor jämfört med tabell 2 i avsnittet Statens internbank då en post för myndigheten Riksgälden felaktigt hade påverkat inlåning istället för utlåning. Detta har justerats under 2019.

Not 24 Utlåning övrigt, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Lånefordringar		
Akkumulerad utlåning	5 118 250	5 643 350
Årets nytlåning	595 000	-30 000
Årets amorteringar	-506 333	-495 100
Årets värdereglering	0	0
Tidigare års värdereglering, ackumulerade	0	0
UB	5 206 917	5 118 250
Utvecklingskapital/royalty		
Akkumulerad utlåning	1 005 708	1 073 068
Årets amorteringar	-57 500	-67 360
Årets värdereglering	0	0
Tidigare års värdereglering, ackumulerade	0	0
UB	948 209	1 005 708
Utlåning i utländsk valuta		
Akkumulerad utlåning	258 511 432	238 132 469
Årets förändring	-65 950 974	20 378 962
UB	192 560 458	258 511 432
Summa	198 715 583	264 635 390

Löptider

Förfalloprofil	Lånefordringar
Avista	1 141 000
<3 m	230 000
3–12 m	35 000
1–5 år	1 785 000
>5 år	2 015 917
	Utvecklingskapital/royalty lån
Avista	248 209
>5 år	700 000
	Utlåning i utländsk valuta
<3 m	15 659 334
3–12 m	41 940 900
1–5 år	134 960 224

Utestående belopp i förfalloprofilen är upptaget utan hänsyn till värdereglering.

Not 25 Kundfordringar, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Fakturerade räntor och avgifter i garanti- och utlåningsverksamheten	122	151
Fakturerade insättningsgaranti- och investerarskyddsavgifter	57	208
Övriga kundfordringar	26	20
Summa	205	380

Not 26 Fordringar hos andra myndigheter, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Fakturerade räntor och avgifter i Statens internbank	136 295	104 720
Mervärdesskatt	5 245	3 459
Fordran skattekonto	0	0
Kundfordringar på statliga myndigheter	1 936	1 711
Summa	143 476	109 890

Not 27 Övriga kortfristiga fordringar, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Depositioner för handel med futures	138 899	91 813
OMX säkerheter	1 433 299	1 906 714
CSA-avtal	2 726 131	1 258 808
Fordringar avseende personalen	0	1
Terminskontrakt Statens internbank	20 024	44 541
Affärsdagsredovisning	68 230 607	91 573 567
Övriga fordringar	0	0
Summa	72 548 960	94 875 443

Depositioner för handel med futures

Riksgälden räknar dagligen av vinst eller förlust av tecknade futureskontrakt. Det medför att innehavaren av ett futureskontrakt betalar eller får ett variationssäkerhetskrav varje dag och därmed också en deposition.

Terminskontrakt Statens internbank

Valutavärderingen avgör om Terminskontrakt Statens internbank är en tillgång eller skuld.

Affärsdagsredovisning

Innan en affär har gått i likvid ligger likvidbeloppet på avräkningskonto. Det finns flera affärsdagskonton och de redovisas brutto. Motsvarande belopp på skuldsidan finns i not 45.

Not 28 Förutbetalda kostnader, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Förutbetalda kostnader	13 076	12 095
Förutbetalda underkurser, upplåning i svenska kronor	103 012	374 300
Förutbetalda underkurser, upplåning i utländsk valuta	168 704	253 310
Underkurs commercial paper i utländsk valuta	0	0
Fordran ränta, Riksgäldsspar	81	425
Överkurs växlar (tillgångar)	573	3 938
Summa	285 446	644 068

Förutbetalda kostnader

6,3 miljoner kronor avsåg förutbetalda hyror för lokaler. Övriga poster är främst kostnader för support- och licensavtal.

Förutbetalda underkurser

Underkurser uppstår när Riksgälden ger ut obligationer och marknadsvärdet är lägre än det nominella värdet. Mellanskillnaden bokförs som en underkurs och periodiseras under lånets löptid.

Fordran ränta, Riksgäldsspar

Pågående avveckling av Riksgäldsspar innebär ingen ny inlåning, vilket medför minskade räntefordringar.

Not 29 Övriga upplupna intäkter, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Ränteintäkter, statsskuldsförvaltning	2 722 910	3 666 945
Ränteintäkter, Statens internbank	405 320	615 416
Periodisering underkurs ASJ	395 688	297 558
Upplupna intäkter, insättningsgaranti och investerarskydd	381 554	403 297
Summa	3 905 472	4 983 215

Upplupna ränteintäkter/intäkter

Avser ränteintäkter/intäkter som är intjänade under året men ännu inte inbetalda.

Not 30 Avräkning med statsverket, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
RIKSGÄLDEN FÖRVALTNING		
Uppbörd		
Ingående balans	-1 171	-48
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-1 505 247	-1 466 999
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	1 361 446	1 402 828
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel (+)	144 876	63 048
Fordringar/Skulder avseende uppbörd	-95	-1 171
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	98 658	257 193
Redovisat mot anslag (+)	22 178 688	13 600 737
Medel hänförliga till transfereringar m.m som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-22 078 262	-13 759 272
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	199 084	98 658
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-60 325	-61 852
Redovisat mot anslag (+)	285 899	276 382
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-324 530	-327 245
Återbetalning av anslagsmedel (+)	50 508	52 390
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-48 448	-60 325
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	805	1 082
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-77	-277
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	728	805
RIKSGÄLDEN MYNDIGHETSUPPGIFTER		
Räntekonto myndigheter		
Ingående balans	76 488 156	65 357 366
Räntekonton, in (+)	488 857 583	394 857 936
Räntekonton, ut (-)	-495 690 154	-383 727 146
Betalningar som gått i statsskultsflödet	9 250 690	0
Fordringar/skulder avseende räntekonto myndigheter	78 906 275	76 488 156
Betalningsmyndigheten		
Ingående balans	0	0
Anslagsmedel som tillförts myndigheternas räntekonton	271 157 947	257 296 188
Medel från myndigheternas räntekonton som tillförts inkomsttitel	-1 282 171	-1 437 894
Ingångsvärden till/från räntekonton	0	0
Betalningsmyndigheten, inbetalningar (+)	2 217 101	4 099 703
Betalningsmyndigheten, utbetalningar (-)	-272 232 861	-259 912 285
Medel som betalats i statsskultsflödet (justeras i finansiering från statsskulden)	139 984	-45 713
Fordringar/skulder avseende betalningsmyndigheten	0	0

Forts. not 30

	2019-12-31	2018-12-31
EU-betalningar		
Ingående balans	0	6 501 154
EU-betalningar, in (+)	0	-6 501 154
EU-betalningar, ut (-)	0	0
Fordringar/skulder avseende EU-betalningar	0	0
Myndigheternas betalningar över centralkontot		
Ingående balans	666 349 557	755 445 340
Ingående balanstoppkonton	73 356	50 542
Inbetalningar i ramavtalsbank (+)	5 284 163 215	5 142 808 190
Tömning till statens centralkonto (-)	-2 681 203 372	-2 532 492 287
Utbetalningar i ramavtalsbank (-)	-5 172 965 011	-4 884 838 302
Täckning från statens centralkonto (+)	2 598 441 388	2 412 643 655
Inbetalningar direkt över statens centralkonto (+)	1 107 902 019	1 023 845 799
Utbetalningar direkt över statens centralkonto (-)	-788 882 752	-782 481 323
Inbetalningar, övrigt (+)	-274 200 860	-206 857 069
Utbetalningar, övrigt (-)	-131 951 513	-274 103 788
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar samt Riksgäldens myndighetsuppgifter (+/-)	11 326 142	12 402 157
Myndigheternas betalningar över centralkontot	619 052 169	666 422 913
Avräkning med statsverket – utgående balans	698 109 712	742 949 036

EU-betalningar redovisas från och med 2018 under posten Inlåning utomstatlig som återfinns i not 40 Övriga lån.

Avräkningen med statsverket speglar kopplingen mellan myndigheten och statsbudgeten. Posten är å ena sidan en avräkning mot anslag och inkomstitlar, å andra sidan nettobetalningar på statens centralkonto i Riksbanken. I vår avräkning med statsverket återfinns statens samlade flöden, vilket gör att posten även innehåller övriga myndigheters betalningsflöden som påverkar statens centralkonto. För att tydliggöra detta har vi specificerat våra myndighetsuppgifter i noten.

Not 31 Värdepapper och andelar, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Kortfristiga placeringar	14 952 096	33 000 000
Repor i egna värdepapper	8 248 956	10 979 170
Repor Insättningsgarantifonden	5 690	1 763
Summa	23 206 741	43 980 934

Kortfristiga placeringar

Kortfristiga placeringar görs vid överskott eller annat behov inom statsskuld förvaltningen. Finansiella tillgångar redovisas till nominellt belopp och skillnaden mot anskaffningsbelopp bokas som över/underkurs och periodiseras mot resultatet under den finansiella tillgångens livslängd.

Repor i egna värdepapper

Repor i statsskuld förvaltningen är undantagna både från kravet på marknadsvärdering och nettoredovisning.

Repor Insättningsgarantifonden

I insättningsgarantifonden ingår placeringar i repor. Dessa repor nettoredovisas i balansräkningen vilket innebär att marknadsvärdet av dessa repor redovisas netto per motpart som en fordran eller en skuld. I not 44 redovisas skuldsidan av dessa repor.

Forts. not 31

Repor i insättningsgarantifonden redovisade per motpart	2019-12-31	2018-12-31
Danske Bank	1 615	680
Skandinaviska Enskilda Banken	2 260	279
Nordea Bank Finland	561	0
Swedbank	1 253	805
Summa	5 690	1 763

Not 32 Kassa och bank, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Räntekonto förvaltningsverksamheten	72 578	74 248
	72 578	74 248
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		
Räntekonto garantier och utlåning	1 203 954	1 231 896
Räntekonto insättningsgaranti och investerarskydd	1 988 347	84 424
Räntekonto stabilitetsfonden	39 927 885	40 037 199
Räntekonto Resolutionsreserven	43 498 075	37 755 058
	86 618 260	79 108 578
Kassa och bank		
Övriga bankkonton	89	0
Valutakonto Nordea	20 734	19 287
Valutakonto Thailändska bath (THB)	0	0
Valutakonto Euroclear	102	61
Valutakonto Clearstream	12	25
UB	20 936	19 373
Summa	86 711 775	79 202 199

Avgifter för förväntade förluster samt administrativa avgifter i garanti- och utlåningsverksamheten placeras på räntekonto i Riksgälden. Bankgarantiavgifter och stabilitetsavgifter placeras på räntekonto i Riksgälden knutet till stabilitetsfonden. Jämfört med 2018 ökade posten Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret med 7 509 683 tusen kronor. Förklaringen är främst ökade saldobehållningar på räntekonton tillhörande Resolutionsreserven samt insättningsgaranti och investerarskydd.

Not 33 Balanserad kapitalförändring, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Balanserat överskott i Garanti- och utlåningsverksamheten	612 144	1 133 023
Balanserat överskott i Garanti- och utlåningsverksamheten, Administration	4 314	0
Balanserad kapitalförändring	-77 725 366	-71 881 234
Balanserad kapitalförändring ASJ	292 492	252 190
Summa	-76 816 417	-70 496 021

Balanserad kapitalförändring är en del av myndighetskapitalet i balansräkningen som överförts från tidigare år och som inte särredovisats under annan post. Förändringen om -6 320 396 tusen kronor förklaras av 2018 års kapitalförändring.

Not 34 Förändring av myndighetskapitalet

	Stats- kapital	Balanserad kapitalföränd- ring, anslags- finansierad verksamhet	Balanserad kapital- förändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapital- förändring, annan verksamhet	Kapital- förändring enligt resultat- räkningen	Summa
Utgående balans 2018	0	-71 858 115	1 109 904	252 190	-6 320 396	-76 816 417
A Ingående balans 2019	0	-71 858 115	1 109 904	252 190	-6 320 396	-76 816 417
Föregående års kapitalförändring		-5 844 133	-516 565	40 302	6 320 396	0
Årets kapitalförändring					8 937 563	8 937 563
B Summa årets förändring	0	-5 844 133	-516 565	40 302	15 257 959	8 937 563
C Utgående balans 2019	0	-77 702 247	593 338	292 492	8 937 563	-67 878 855

Balanserad kapitalförändring, annan verksamhet avser Affärsverket Statens järnvägar.

Not 35 Fonder, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Insättningsgarantifonden		
Ingående fondvärde	41 780 260	40 080 048
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	1 505 356	1 038 733
Finansiella intäkter	540 111	640 275
Finansiella kostnader	464 299	21 204
Utgående fondvärde	44 290 026	41 780 260
Stabilitetsfonden		
Ingående fondvärde	40 036 576	40 245 213
Finansiella kostnader	-103 661	-203 623
Övriga kostnader	-5 738	-5 014
Utgående fondvärde	39 927 176	40 036 576
Resolutionsreserven		
Ingående fondvärde	37 756 555	28 845 723
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	5 848 138	9 082 981
Finansiella kostnader	-106 618	-173 646
Övriga kostnader	0	1 497
Utgående fondvärde	43 498 075	37 756 555
Summa	127 715 277	119 573 391

Finansiella kostnader påverkas av den negativa räntan på räntekontot.

Not 36 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående avsättning	677	2 752
Årets pensionskostnad	-19	823
Årets pensionsutbetalningar	-658	-2 897
Utgående avsättning	0	677

Riksgälden har inte längre några utestående pensionsåtaganden.

Not 37 Avsättningar för garantier, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Reservering för framtida garantiförluster		
Ingående balans	1 027 878	827 960
Periodens reservering för förväntade framtida garantiförluster	-42 921	199 918
Utgående balans reservering för framtida garantiförluster	984 958	1 027 878

Riksgälden bedömer halvårsvis den aktuella risken i, och beräknar den förväntade förlusten för samtliga utestående garantiåtaganden.

	2019-12-31	2018-12-31
Risker som kan finansieras av garantiavgifter	704 236	702 088
Kvardröjande risker	280 722	325 791
Oreglerade skador	0	0
Summa	984 958	1 027 878

Minskningen jämfört med 2018 förklaras främst av minskade förväntade förluster rörande garantiåtagandet gällande Öresundsbro Konsortiet (ÖSK). Av reserveringen avser 280 722 tusen kronor kvardröjande risker.

Nedan redovisas storleken vid periodernas slut på de åtaganden för vilka reserveringar gjorts för framtida garantiförluster. Dessa åtaganden redovisas inte som ansvarsförbindelser inom linjen. I avsnittet Sammanställning av garanti- och utlåningsverksamheten redovisas Riksgäldens övriga garantiåtaganden.

	2019-12-31	2018-12-31
Garantier som tillhör den ordinarie garantireserven		
Infrastrukturprojekt		
- Öresundsbro Konsortiet ¹	15 716 406	18 313 500
Finansiering och fastigheter		
- övriga	405 000	405 000
Pensionsåtaganden ²		
- Försäkringsaktiebolaget Pensionsgaranti	5 275 249	5 483 791
- Posten	2 244 018	2 316 406
- övriga	154 518	168 825
Internationella projekt		
- Nordiska Investeringsbanken	1 812 950	2 281 891
- Eurofima	497 792	473 160
- European Spallation Source (ESS)	600 000	600 000
Övriga åtaganden	6 665	7 530
Summa	26 712 597	30 050 103

¹ Åtagandet delas med danska staten. Det redovisas som skuldernas nominella värde plus det belopp som ÖSK kan bli skyldigt att betala för ingångna swappar. Detta skiljer sig från ÖSK:s redovisning som tar upp marknadsvärdet på skulder och swappar.

² Uppgifter för 2019-12-31 gäller tidpunkten 2018-12-31, uppgifter för 2018-12-31 gäller tidpunkten 2017-12-31.

Not 38 Övriga avsättningar, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående balans	4 073	3 749
Övriga avsättningar	274	324
Utgående balans övriga avsättningar	4 348	4 073

Övriga avsättningar avser medel för lokalt omställningsarbete som avsatts i enlighet med det avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de fackliga parterna.

Not 39 Lån i Riksgäldskontoret, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Lån i Riksgäldskontoret		
Lån till anläggningstillgångar	39 108	30 496
Årets amortering av lån till anläggningstillgångar	-13 061	-14 927
Årets nyupplåning till anläggningstillgångar	17 418	23 539
Summa lån i Riksgäldskontoret	43 465	39 108

Riksgälden tar upp nya lån två gånger om året; i början av juni för perioden december föregående år till och med maj och i början av december för perioden juni till och med november. Beviljad låneram 2019 för lån till anläggningstillgångar är 60 miljoner kronor. Under 2019 utökades Riksgäldens lokaler genom ombyggnation vilket krävde nya investeringar i form av IT-utrustning och möbler.

Not 40 Övriga lån, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Inlåning inomstatlig		
Rörliga krediter	64 237 243	66 058 246
Löpande krediter	569 240	576 840
Räntekonto med kredit (förvaltningskostnader)	57 593 634	58 775 869
Räntekonto med kredit (övrigt)	29 062 937	23 081 245
Avista medel	23 943 415	23 518 070
Bundna medel 1 år och längre	21 475 000	18 805 000
Avista medel, övriga konton	2 392 441	2 009 303
Summa inlåning inomstatlig	199 273 910	192 824 573
Inlåning utomstatlig		
Inlåning utomstatlig	4 113 561	3 798 453
Summa inlåning utomstatlig	4 113 561	3 798 453
Inlåning valuta		
Inlåning valuta	6 315 439	5 027 027
Summa inlåning valuta	6 315 439	5 027 027
Summa inlåning totalt	209 702 911	201 650 053¹

¹ Beloppet i noten avviker med 50,7 miljoner kronor jämfört med tabell 1 i avsnittet Statens internbank då en post för myndigheten Riksgälden felaktigt hade påverkat inlåning istället för utlåning. Detta har justerats under 2019.

Inlåning utomstatlig

Inlåning utomstatlig innehåller från och med 2018 posten EU-avgifter som tidigare redovisats i not 44. 4 091 miljoner kronor är medel för EU-avgiften som krediterats på EU-kommissionens konto hos Riksgälden men ännu inte betalats från statens centralkonto i Riksbanken.

I sammanställningen nedan redogörs för årets samtliga betalningar till EU-kommissionen.

Forts. not 40

Årets EU-avgifter	2019-12-31	2018-12-31
Ingående balans av skuldförda medel hos Riksgälden	3 775 407	6 501 154
Jordbruksavgifter	0	0
Tullavgifter (inkl straffränta)	5 501 429	5 098 098
Sockeraavgifter	-1 280	-8 001
Momsbaserad avgift	3 180 769	3 097 369
BNI-baserad avgift	28 590 393	26 757 453
Storbritannienavgift	429 007	26 197
Insättning från EU-kommission för att täcka underskott	-37 384 716	-37 696 863
Förändring av konto	315 602	-2 725 747
Utgående balans hos Riksgälden	4 091 009	3 775 407

Not 41 Övriga långfristiga skulder, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Swappar Affärsverket statens järnvägar	289 196	246 067
Terminer Affärsverket statens järnvägar	0	0
Terminskontrakt statens internbank	936 638	800 056
Summa	1 225 834	1 046 124

Valutavärderingen avgör om terminskontrakt Statens internbank är en tillgång eller skuld.

Not 42 Övriga krediter i Riksgäldskontoret, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Lån från Statens internbank finansiering av ASJ tillgångar	325 996	846 865
Summa	325 996	846 865

För finansiering av Affärsverket Statens järnvägars obligationsportfölj disponerar Riksgälden en låneram på 1 656 miljoner kronor.

Not 43 Kortfristiga skulder till andra myndigheter, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Förfallna räntor i inlåningen	5	11
Skatteskulder	4 723	3 728
Leverantörsskulder till statliga myndigheter	3 287	2 535
Övriga inomstatliga skulder	0	0
Summa skulder till andra myndigheter	8 015	6 275

Not 44 Övriga kortfristiga skulder, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Förfallna räntor, utomstatligt	835	1 147
Oinlösta premieobligationer, sparobligationer och vinster	129	452
Förfallna obligationer, vinster, räntor	964	1 600
Personalens preliminärskatter	3 967	3 689
Preliminärskatt riksgäldsspar	27	173
Skatteskulder	3 995	3 862
Terminskontrakt Affärsverket statens järnvägar	0	94 916
Terminskontrakt Statens internbank	213 428	29 045
Avräkningskonton	-8	-4
Affärsdagsredovisning	49 212 843	58 013 005
Returnerade medel	145	0
Övriga kortfristiga skulder	0	346
Repor Insättningsgarantifonden	0	177
Summa diverse skulder	49 426 408	58 137 486
Summa	49 431 366	58 142 947

Affärsdagsredovisning

Innan en affär har gått i likvid ligger likvidbeloppet på avräkningskonto. Det finns flera affärsdagskonton och de redovisas brutto. Motsvarande belopp på tillgångssidan finns i not 26.

Repor Insättningsgarantifonden

I posten Repor Insättningsgarantifonden ingår placeringar i repor. Dessa repor nettoredovisas i balansräkningen vilket innebär att marknadsvärdet av dessa repor redovisas netto per motpart som en fordran eller en skuld I not 30 redovisas tillgångssidan av dessa repor.

	2019-12-31	2018-12-31
Repor i insättningsgarantifonden redovisade per motpart		
Motpart		
Nordea Bank Finland	0	177
	0	177

Not 45 Statsskulden, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Kapitalmarknaden		
Statsobligationer	569 772 730	638 322 850
Reala statsobligationer	192 418 816	211 762 108
Publika obligationer i utländsk valuta	211 547 513	279 990 002
Övriga kapitalmarknadsskulder	0	0
	973 739 059	1 130 074 961
Penningmarknaden		
Statsskuldväxlar	20 000 000	20 000 000
Commercial paper	0	0
Säkerheter	3 419 284	4 467 266
Likviditetsförvaltningsinstrument	104 798 166	94 358 615
	128 217 450	118 825 881
Privatmarknad		
Premieobligationer	2 889 485	4 925 850
Riksgäldsspar	29 648	64 715
	2 919 133	4 990 565
Derivat	7 919 943	8 199 866
Summa	1 112 795 585	1 262 091 274

Sveriges statsskuld redovisas i allt väsentligt som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt EU:s förordning 479/2009 med senare ändringar.

Statsskulden redovisas till nominellt belopp inklusive upplupen inflation till och med bokslutsdagen. Beloppet är i svenska kronor. Instrument i utländska valutor är värderade till de valutakurser som gällde på sista bankdagen för året.

Skillnaden jämfört med ursprungskursen blir orealiserade valutakursdifferenser; årets förändring framgår av not 8.

Att statsskulden redovisas till nominellt belopp betyder att nollkuponglån och statsskuldväxlar tas upp till det belopp som kommer att betalas ut på förfallodagen och inte till det belopp som betalats in. Skillnaden redovisas som förutbetalda kostnader, se not 28. De periodiseras och resultat förs under löptiden som räntekostnad.

Den publicerade statsskulden är 3 tusen kronor lägre än den redovisade vilket beror på transaktioner den 31 december.

Not 46 Upplupna kostnader, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Räntekostnader, upplåning i svenska kronor	5 989 027	9 241 135
Räntekostnader, upplåning i utländsk valuta	1 001 164	1 206 633
Räntekostnader, Statens internbank	98 987	105 022
Räntekostnader, skuldskötselinstrument	267 319	218 877
Räntekostnader, insättningsgarantin	3 710	5 971
Upplupen räntekostnad ASJ	171 776	333 567
Periodiserad överkurs övertaget från ASJ	1 131 626	1 007 927
Upplupen semester- och löneskuld	10 494	10 548
Upplupna provisionskostnader	46 925	140
Övriga upplupna kostnader	3 229	2 679
Summa	8 724 257	12 132 501

Upplupna provisionskostnader:

En principförändring har genomförts gällande provisionskostnader så att kostnaderna avser innevarande år. Se avsnitt kostnader och anslag. Posten avser försäljningsprovisioner för 2019.

Not 47 Oförbrukade bidrag, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Oförbrukade medel från Kärnavfallsfonden	4 750	514
Summa	4 750	514

År 2019 fick Riksgälden ett bidrag av Kärnavfallsfonden på 30 miljoner kronor för att täcka verksamheten inom kärnavfallsfinansiering. Av dessa har 25,3 miljoner kronor förbrukats under året, vilket innebär att 4,7 miljoner kronor kommer att betalas tillbaka till Kärnavfallsfonden. Det beror framför allt på lägre personalkostnader och konsultkostnader än beräknat.

Not 48 Övriga förutbetalda intäkter, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Förutbetalda avgifter för utfärdade garantier	0	55 900
Förutbetalda administrativa avgifter garantier och utlåning	114 234	125 607
Förutbetalda överkurser, upplåning i svenska kronor	30 900 579	33 663 485
Förutbetalda överkurser, upplåning i utländsk valuta	4 884	16 785
Överkurs växlar	17 772	30 084
Underkurs tillgångar	167 444	242 238
Summa	31 204 913	34 134 099

Förutbetalda överkurser

Överkurser uppstår när Riksgälden emitterar obligationer och marknadsvärdet är högre än det nominella värdet. Mellanskillnaden redovisas som överkurs och periodiseras ut under lånets löptid.

Not 49 Skuldbevis, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
African Development Fund, ADF	2 011 257	1 983 783
Asian Development Fund, AsDB – AsDF	174 504	194 184
Common Fund for Commodities	9 543	9 398
International Bank For Reconstruction and Development, IBRD-GEF	3 313 633	5 148 130
International Development Association, IDA	8 315 833	8 262 683
Multilateral Investment Guarantee Agency, MIGA	10 575	10 182
International Fund for Agricultural Development, IFAD	350 000	0
Summa	14 185 345	15 608 360

Riksgälden utfärdar skuldbevis för utbetalningar från anslag till kapitalhöjning i internationella finansieringsinstitutioner. Det görs på uppdrag från regeringen. Skuldbevisen förvaras i Riksbanken varifrån de berörda institutionerna kan dra de anslagna beloppen. Här visas de belopp som ännu inte är utbetalda från skuldbevisen.

Not 50 Finansieringsanalys – kostnader, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-98 698 817	- 81 835 760
Kostnader under drift enligt finansieringsanalysen	1 660 779	-5 086 587
Skillnad	-100 359 596	-76 749 174
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som inte ingår i finansieringsanalysen		
Avsättning framtida pensionsåtaganden	677	2 074
Retroaktivt från SPV PA16	-274	-324
Avskrivningar	-12 951	-14 890
Avyttring anläggningstillgångar		-279
Poster som ingår i annat avsnitt finansieringsanalysen		
Räntor som avser statsskulden (låneverksamhet)	-100 347 047	-76 735 755
Summa	-100 359 596	-76 749 174

Not 51 Finansieringsanalys – intäkter av anslag, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Intäkter av anslag enligt resultaträkningen	22 459 648	13 844 375
Intäkter av anslag enligt finansieringsanalysen	333 339	308 433
Skillnad	22 126 309	13 535 942
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt finansieringsanalysen		
Intäkter av anslag motsvarande räntor som avser statsskulden	22 126 309	13 535 942
Summa	22 126 309	13 535 942

Not 52 Finansieringsanalys – intäkter av avgifter och andra ersättningar, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen	68 649	-228 697
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	25 729	-28 779
Skillnad	42 921	-199 918
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som inte ingår i finansieringsanalysen		
Avsättningar för framtida garantiförluster	42 921	- 199 918
Summa	42 921	-199 918

Not 53 Finansieringsanalys – övriga intäkter, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	85 076 680	61 885 083
Övriga intäkter enligt finansieringsanalysen	6 855 941	- 1 314 730
Skillnad	78 220 738	63 199 813
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt finansieringsanalysen		
Räntor som avser statsskulden	78 220 738	63 199 813
Summa	78 220 738	63 199 813

Not 54 Finansieringsanalys – kortfristiga skulder, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	1 740	-122
Leverantörsskulder	12 475	-10 343
Övriga kortfristiga skulder	-8 711 581	-18 978 597
Periodavgränsningsposter	-6 333 195	-6 849 923
Minskning av kortfristiga skulder enligt balansräkningen	-15 030 560	-25 838 986
Minskning av kortfristiga skulder enligt finansieringsanalysen	-15 030 384	-25 837 756
Skillnad	-177	-1 230
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt finansieringsanalysen		
Repor insättningsgarantifonden (transfereringar)	-177	-1 230
Summa	-177	- 1 230

Not 55 Finansieringsanalys – förändring av balanserad kapitalförändring, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Förändring av balanserad kapitalförändring enligt balansräkningen	-6 320 396	862 891
Föregående års kapitalförändring	-6 320 396	839 772
Skillnad	0	23 119
Ökning av balanserad kapitalförändring i finansieringsanalys	0	23 119
Summa	0	23 119

Not 56 Finansieringsanalys – investeringar i finansiella tillgångar, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Investeringar i Finansiella anläggningstillgångar enligt balansräkningen	-30 757	-2 021 876
Investeringar i Finansiella anläggningstillgångar enligt finansieringsanalysen	651 059	136 957
Skillnad	620 303	2 158 833
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som inte ingår i finansieringsanalysen		
Regressfordringar		0
Poster som ingår i annat avsnitt finansieringsanalysen		
Statsobligationer insättningsgarantifonden (låneverksamhet)	620 303	2 158 833
Summa	620 303	2 158 833

Not 57 Finansieringsanalys – investeringar i materiella tillgångar, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Materiella anläggningstillgångar enligt balansräkningen	-3 826	-5 018
Investeringar i materiella tillgångar enligt finansieringsanalysen	-3 292	-2 003
Skillnad	-7 118	-7 021
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som inte är kassapåverkande		
Avskrivningar	-7 118	-6 742
Avyttring av anläggningstillgångar (bokfört värde)	-346	-297
Avyttring av anläggningstillgångar (avskrivningar)	346	18
Summa	- 7 118	-7 021

Not 58 Finansieringsanalys – investeringar i immateriella tillgångar, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Immateriella anläggningstillgångar enligt balansräkningen	7 240	-1 567
Investeringar i immateriella tillgångar enligt finansieringsanalysen	-13 073	-6 582
Skillnad	-5 833	-8 148
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som inte är kassapåverkande		
Avskrivningar	-5 833	-8 148
Summa	-5 833	- 8 148

Not 59 Finansieringsanalys, räntor, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Räntor låneavsnitt		
Finansiella kostnader inom verksamhetsavsnittet i resultaträkningen som avser statsskulden	-100 347 047	-76 735 755
Finansiella intäkter inom verksamhetsavsnittet i resultaträkningen som avser statsskulden	78 220 738	63 199 813
Summa	-22 126 309	-13 535 942
Varav räntor som avser låneverksamheten	1 257 225	1 583 481
Varav räntor som finansierar låneverksamheten	-23 383 534	-15 119 423
Summa	- 22 126 309	-13 535 942

Not 60 Finansieringsanalys, kortfristiga placeringar, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Årets kortfristiga placeringar enligt balansräkningen	-20 774 193	43 995 292
Årets kortfristiga placeringar enligt finansieringsanalysen	20 778 119	43 994 825
Skillnad	3 926	-467
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
<i>Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen</i>		
Repor Insättningsgarantin (transfereringar)	3 926	-467
Justering jämförelse siffran 2016, tillgångar till nominellt		0
Summa	3 926	-467

Not 61 Finansieringsanalys, ökning av tillgodohavande, tusen kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	-1 670	-16 918
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	7 509 683	8 434 069
Summa	7 508 013	8 417 151

Not 62 Anslagsavräkning**Intäkter av anslag i resultaträkning jämfört anslagsutfallet**

Enligt anslagsredovisningen är den totala anslagsbelastningen 22 464,6 miljoner kronor. Enligt resultaträkningen är intäkter av anslag netto, 22 459,6 miljoner kronor, en skillnad på 5 miljoner kronor.

Skillnaden avser anslag som inte redovisas som en intäkt i resultaträkningen:

- Intäkter av anslag 24 01:5 redovisas under transfereringsavsnittet.
- Anslag 7 01:1 anslagspost 3:1 får utbetalas för garantiavgifter avseende Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån i ODA-länder. Anslag 7 01:1 anslagspost 3:2 får utbetalas för garantiavgifter avseende Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån i icke ODA-länder. Anslagen redovisas som Intäkter av avgifter och andra ersättningar i resultaträkningen.
- Semesterlöneskuld som avser semesterdagar som är intjänade före 2009 belastar anslaget.

Väsentliga skillnader från tilldelade belopp

2 01:12 ap.1	Utfallet för anslag UO2/1:12 är 48,4 miljoner kronor lägre än disponibelt belopp. Underutnyttjandet förklaras av ett högt vakansläge under första halvåret, vilket medfört lägre verksamhetskostnader. Riksgälden har under året utökat organisationen men de ekonomiska effekterna blir synliga nästkommande år.
24 01:5 ap. 11	Anslaget tilldelas Riksgälden via Tillväxtverkets regleringsbrev. Kostnaderna varierar mellan åren och är beroende av vilket utvecklingsarbete som bedrivs. Anslaget har belastats med kostnader i samband med delfinansiering av utvecklingsarbete i civila flygindustriprojekt.
26 01:1 ap. 1	Anslaget omfattas inte av utgiftstaket och varierar mycket över tid. Räntebetalningarna är 2 838 miljoner kronor lägre än tilldelade medel. Ökningen om 8 590 miljoner kronor av kostnaderna för räntor på statsskulden 2019 jämfört med 2018 beror på förfall och återköp av realränteobligationer samt valutakursförluster som uppstått när valutalån betalats tillbaka till en svagare kronkurs än när lånen togs upp.
26 01:3 ap.1	Anslaget omfattas inte av utgiftstaket. Kostnaderna varierar mycket över tid och anslaget underutnyttjades med 97,7 miljoner kronor.

Sammanställning av garanti- och utlåningsverksamheten

Sammanställningen över garantiverksamheten är uppdelad på garantier där en avgift tas ut för förväntade förluster och övriga garantier. Informationen i tabellerna är specificerad och visar garanti-ram, utfärdade garantier och bundna garantiutfästelser, tillgångar, skulder och avsättningar och hur dessa har förändrats under året samt hur verksamheten har påverkat anslag och inkomsttitlar på statens budget. Utlåningsverksamhetens sammanställning redovisar låneverksamheten uppdelad på anslagsfinansierad respektive lånefinansierad utlåning där informationen är specificerad på låneram, utlånat belopp och lånelöften, lånefordringar och hur dessa har förändrats under året samt hur verksamheten har påverkat anslag och inkomsttitlar på statens budget. Sammanställningar av garanti- och utlåningsverksamheten är upprättade i enlighet med kravet i 7 kap. 1 § Föreskrifter.

Garantier där en avgift tas ut för förväntade förluster, sammanställning av garantiverksamhet

1. Garantiram, tusen kronor

	Utgiftsområde	Beslutad garantiram	Utfärdade garantier	Varav under året utfärdade garantier	Bundna garantiutfästelser
Stiftelsen Gällöfsta Utbildningscentrum	24	24 000	6 665		
European Spallation Source (ESS)	16	600 000	600 000		
Nordiska Investeringsbanken - MIL	7	857 208	30 483		
Nordiska Investeringsbanken - PIL	2	5 796 492	1 782 467		
Öresundsbrokonsortiet (ÖSK)	22	Obegränsad	15 716 406		
UD-anställda	1	0	0		
Pensionsgarantier	2, 16, 22, 24	30 000 000	7 673 785		
Programgarantier	23		0		
Eurofima	22	52 000 CHF	497 792		
Svenska Skeppshypotekskassan	24	350 000	350 000	350 000	
Fonden för den mindre skeppsfarten	24	55 000	55 000	55 000	

2. Finansiella redovisningen, tillgångar i garantiverksamheten, tusen kronor

	Ingående värde	Tillkommande	Avgående/ Infriander	Värde- förändring	Utgående värde
Medel på konton i Riksgäldskontoret	531 820		-59 603		472 217
Värdepapper och övriga likvida tillgångar	453 000			-23 000	430 000
- varav statspapper	-	-	-	-	-
Ännu inte fakturerade garantiavgifter	0	0	0	0	0
Regressfordringar	144 324	-41 017	113	74 303	177 722
Övriga garantitillgångar	0	0	0	0	0
Summa garantitillgångar	1 129 143	-41 017	-59 490	51 303	1 079 939
Skuld till staten (inkomster som ska redovisas mot inkomsttitel)	0	60 072	-60 072	-	0
Avsättningar för garantier	-1 027 878	-	-	42 921	-984 958
Saldo (tillgångar, skulder och avsättningar för garantier)	101 265	19 055	-119 562	94 223	94 981

Finansiella flöden i garantiverksamheten	Utfall
Fakturerade garantiavgifter under året	-47 609 ¹
- varav finansierade från anslag	862
Skadeutbetalningar	-
Inbetalda återvinningar	113
Utdelning garantitillgångar	25 000
Ränta garantireserven (inomstatlig transaktion)	-1 306
Summa	-23 802

3. Redovisning mot anslag och inkomsttitlar, tusen kronor

Anslag	Utfall
Anslag 7 01:1 ap 3.1 Bistandsverksamhet garantiavgifter ODA-länder	206
Anslag 7 01:1 ap 3.2 Bistandsverksamhet garantiavgifter icke ODA-länder	656
Summa	862
Inkomsttitlar	
Inkomsttitel 2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	-60 072 ¹
Summa	-60 072

¹ Under 2019 inlevererades en del av avgiften som tagits ut avseende Eurofima. Då avgiften tagits in tidigare år, påverkades posten Fakturerade garantiavgifter under året som en kostnad, samtidigt som posten Inkomsttitel 2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet ökade med motsvarande belopp. I beloppet om -47 609 tusen kronor uppgår årets avgifter till 8 291 tusen kronor och återbetalningen till -55 900 tusen kronor.

Garantier övriga verksamheter, sammanställning av garantiverksamhet

1. Garantiram, tusen kronor

Utgiftsområde	Beslutad garantiram	Utfärdade garantier	Varav under året utfärdade garantier	Bundna garantiutfästelser
Insättningsgarantin ¹	Obegränsad			
Verksamhet enligt lagen (2015:2016) om resolution	200 mdr			
Verksamhet enligt lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut	750 mdr			
- Garantikapital utställt av finansdepartementet	121 858 646	121 858 646		
- Garantikapital utställt av utrikesdepartementet	26 320 040	26 320 040		

¹ Garanterade insättningar var 1 631 miljarder kronor per 2018-12-31

2. Finansiella redovisningen, tillgångar i garantiverksamheten, tusen kronor

	Ingående värde	Tillkommande	Avgående/Infriander	Värdeförändring	Utgående värde
Medel på konton i Riksgäldskontoret insättningsgarantin	83 300	1 905 007	0	0	1 988 307
Medel på konton i Riksgäldskontoret stabilitetsfonden	5 917 146	0	0	0	5 917 146
Värdepapper och övriga likvida tillgångar	41 299 468	4 816 897	-4 498 746	306 255	41 923 874
- varav statspapper	41 297 882	4 815 074	-4 498 746	303 975	41 918 184
Ännu inte fakturerade garantiavgifter	-	-	-	-	-
Regressfordringar	-	-	-	-	-
Övriga garantitillgångar	-	-	-	-	-
Summa garantitillgångar	47 299 914	6 721 904	-4 498 746	306 255	49 829 326
Skuld till staten (inkomster som ska redovisas mot inkomsttitel)	0	16 168	-16 168		0
Fonder redovisade i BR (insättningsgaranti)	-41 780 260	-2 509 766			-44 290 026
Fonder redovisade i BR (stabilitetsfonden avseende bankgarantier)	-5 917 146	0	0	0	-5 917 146
Saldo (tillgångar, skulder och fonder)	-397 491	4 228 306	-4 514 914	306 255	-377 845

Finansiella flöden i garantiverksamheten	Utfall
Fakturerade garantiavgifter under året	1 505 248
Inbetalda återvinningar	-
Avkastning finansiella instrument	64 268
Ränta insättningsgarantifonden (inomstatlig transaktion)	-1 147
Summa	1 568 370

3. Redovisning mot anslag och inkomstitlar, tusen kronor

Anslag	Utfall
Inkomstitlar	
Inkomstitel 2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	16 168
Summa	16 168

Garantiverksamhet – definitioner

Beslutad garantiram är den ram som regeringen har beslutat och som begränsar hur stora garantier som myndigheten kan utfärda. Om regeringen inte har beslutat en ram redovisas att garantiramen är obegränsad i tabellen, alternativt den ram som riksdagen har beslutat om sådan finns.

Utfärdade garantier är vanligtvis desamma som myndighetens utestående garantiåtaganden vid årets slut.

Bundna garantiutfästelser uppstår om myndigheten har lämnat en bindande offert om utställande av garanti, där ansvarigheten för garantin uppstår efterföljande år eller för garantiavtal där de finansiella villkoren för garantin fastställs vid ett senare tillfälle.

Garantitillgångar är tillgångar i verksamheten som myndigheten kontrollerar för att finansiera förluster i garantiverksamheten.

Under **Värdepapper och övriga likvida tillgångar** redovisas tillgångar som handlas på en aktiv marknad och som kan göras likvida på kort sikt. Eventuella inomstatliga värdepappersinnehav, till exempel innehav av statsobligationer, särredovisas på egen rad.

Ännu inte fakturerade garantiavgifter är fordringar som myndigheter har rätt att ta ut för garantiåtaganden, men som ännu inte har fakturerats.

Skuld till staten är garantitillgångar som regeringen har beslutat ska redovisas mot inkomstitel.

Avsättningar för garantier är de reserveringar för garantiförluster som redovisas i de finansiella dokumenten.

Fakturerade garantiavgifter under året är avgifter som fakturerats hänförliga till garantiåtaganden. Administrativa avgifter ingår inte.

Sammanställning av utlåningsverksamheten, lånefinansierad utlåning

1. Låneram, tusen kronor

	Utgiftsområde	Beslutad låneram	Utlånat belopp	Lånelöften
Lån där avgifter tas ut för kreditrisk				
Låneram Svedab	22	3 361 000 ¹	5 051 000	
Låneram Nordiska museet	17	20 000	14 667	
Låneram Svensk Exportkredit (SEK)	24	125 000 000	0	
Låneram Kungliga Dramatiska teatern AB	17	70 000	50 000	20 000
Låneram Kungliga Operan	17	126 000	91 250	26 000
Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet				
Låneram Royaltylånen	24	401 000	82 796	
Låneram A-Train AB	22	1 000 000	865 413	
Övriga låneramar				
Verksamhet enligt lagen (2015:2016) om resolution		100 000 000		
Verksamhet enligt lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut		50 000 000		

¹ Det utlånade beloppet överstiger utlåningsramen då ramen är 2009 års exklusive kapitaltjänstkostnader och mervärdesskatt.

2. Finansiella redovisningen, tusen kronor

	Lånefordringar IB	Nyutlåning	Amortering av lån	Avskrivning av lån	Lånefordringar UB	Reserveringar för låneföruster (IB)	Årets förändring	Reserveringar för låneföruster UB	Lånefordringar efter reserveringar UB
Lånefordringar									
Lån där avgifter tas ut för kreditrisk	5 118 250	595 000	-506 333	0	5 206 917	0	0	0	5 206 917
Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet									
Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet	1 005 708	0	-57 500	0	948 209	0	0	0	948 209
Lånefordringar utländsk valuta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lånefordringar hänföra till Riksbanken ²	258 511 432		-65 950 974	0	192 560 458	0	0	0	192 560 458
Summa	264 635 390	595 000	-66 514 807	0	198 715 583	0	0	0	198 715 583

² Under 2017 förföll ett par lån förfallit och ersattes med nya. Eftersom växelkurserna var olika vid utgivandet av de ursprungliga respektive de nya lånen påverkade det storleken av utestående utlåning utan att någon egentlig amortering/nyutlåning skedde. Storleken på utlåningen påverkades även av valutakursförändringen på hela det utestående beloppet. De olika effekterna nettades och återfinns i amortering av lån. Årets förändring, beroende på valutakursen på utestående lån var -28 041 851. 2017 bokfördes det till nominellt belopp. IB justerades.

Tillgångar i utlåningsverksamhet (exklusive royaltylån och villkorlån)	Utfall
Lånefordringar i BR	5 206 917
Utlåning utländsk valuta i BR	192 560 458
Medel på räntebärande konton i Riksgäldskontoret	603 972
Summa tillgångar i utlåningsverksamhet	198 371 347

3. Redovisning mot anslag och inkomstitlar, tusen kronor

Anslag	Utfall
24 1:5 ap.11 Näringslivsutveckling: Lån/garantier till svensk industri	4 000
Summa utfall på anslag	4 000
Inkomstitlar	
Inkomstittel 2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	-67 556
Summa inkomster som redovisas mot inkomstitlar	-67 556

Utlåningsverksamhet – definitioner

Beslutad garantiram är den ram som regeringen har beslutat och som sätter en begränsning för hur mycket Riksgälden kan låna ut.

Utlånat belopp är det belopp som låntagaren har en skyldighet att betala tillbaka till Riksgälden.

Om **Lånefordringar** är i utländsk valuta särredovisas valutaförändringar i en kolumn.

Lånelöfte är en bunden utfästelse att betala ut lån i framtiden.

Med **lånetyper** menas en uppdelning av lån, vilket normalt är detsamma som beslutad låneram. En låneram kan vid behov underindelas i flera lånetyper.

Reserveringar för låneförluster är det belopp som Riksgälden vid värdering av utlånat belopp inte förväntar sig att låntagaren kommer att återbetala.

Lånefordringar efter reserveringar är den del av lånefordringar som Riksgälden förväntar sig att låntagaren kommer att betala tillbaka och som myndigheten redovisar som tillgång i balansräkningen.

Avskrivning av lån är då Riksgälden tar bort utlånat belopp i redovisningen vid konstaterade förluster.

Tillgångar i utlåningsverksamhet är tillgångar i verksamheten som Riksgälden kontrollerar och som bör motsvara myndighetens lånefordringar i den utlåningsmodell som regleras i förordningen om utlåning och garantier (2011:211).

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Tusen kronor	2015	2016	2017	2018	2019
Låneram i Riksgäldskontoret					
- beviljad låneram	65 000	70 000	65 000	60 000	60 000
- utnyttjad låneram	43 460	35 388	30 496	39 108	43 645
Kontokrediter hos Riksgäldskontoret					
- beviljade kontokrediter	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
- under året maximalt utnyttjade	0	0	0	0	0
Övriga kreditramar					
- beviljad kredit	2 250 000	1 656 000	1 523 000	1 516 560	1 516 560
- under året maximalt utnyttjade	-1 677 031	-1 154 577	-1 059 747	-1 036 662	-846 865
Saldo på räntekonto	1 068 172	1 107 321	1 253 826	1 306 144	1 276 532
- varav anslagsmedel	74 931	102 003	91 166	74 248	72 578
- varav avgifter	993 241	1 005 318	1 162 661	1 231 896	1 203 954
Ränteintäkter räntekonto	5	325	291	232	121
Räntekostnader räntekonto	108	78	3	0	0
Avgiftsintäkter, budget	88 380	123 732	112 616	75 391	90 500
- disponeras av Riksgäldskontoret	67 570	78 872	72 239	19 449	16 500
- disponeras inte av Riksgäldskontoret	20 810	44 860	40 377	55 942	74 000
Avgiftsintäkter, Utfall	616 721	489 610	600 231	1 438 220	1 530 976
- disponeras av Riksgäldskontoret	83 252	69 527	64 330	-28 779	25 729
- disponeras inte av Riksgäldskontoret	533 469	420 083	535 901	1 466 999	1 505 247
Anslagskredit					
- beviljad anslagskredit	2 062 001	1 086 387	1 656 482	1 145 837	2 525 951
- utnyttjad anslagskredit	-	-	-	-35 942	-
Anslagssparande förvaltningsanslag	55 963	73 400	61 852	60 325	48 448
Intecknande för framtida åtaganden	-	-	-	-	-
Anslagssparande förvaltningsanslag	55 963	73 400	61 852	60 325	48 448
Tilldelade bemyndiganden	-	-	-	-	-
Antal årsarbetskrafter	163	163	160	156	173
Medelantal anställda	177	178	179	173	196
Driftskostnad per årsarbetskraft	1 720	1 801	1 743	1 720	1 840
Årets kapitalförändring (miljoner kronor)	2 408	-17 475	840	-6 232	8 938
Balanserad kapitalförändring (miljoner kronor)	-56 292	-53 884	-71 359	-70 496	-76 816

Ersättningar och andra förmåner

I enlighet med 7 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska Riksgälden redovisa de skattepliktiga ersättningar och förmåner som utgått till riksgäldsdirektören samt till var och en av ledamöterna i Riksgäldens styrelse.

Under budgetåret 2019 har till riksgäldsdirektören utgått följande ersättningar och beskattningspliktig förmån (kronor):

Hans Lindblad, tillträdde 2013-02-01 1 657 432

Övriga uppdrag:

Ordförande Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO)

Ordförande resolutionsdelegationen

Ledamot SNS förtroenderåd

Styrelseledamot Arbetsförmedlingen

Riksgälden har under 2019 utbetalat arvoden till var och en av styrelseledamöterna enligt nedan:

Yvonne Gustafsson	90 000
Lars O Grönstedt	100 000 ¹
Rikard Forslid	45 000
Ylva Hedén Westerdahl	45 000
Ann-Christine Lindeblad	80 450 ¹
Marika Rindborg Holmgren	45 000
Helena Thunander Holmstedt	88 310 ¹
Nils Öberg	45 000
Summa	538 760

¹ Inklusivt uppdraget som ledamot i resolutionsdelegationen

Styrelseledamöternas övriga uppdrag:

Yvonne Gustafsson, tidigare generaldirektör

Styrelseordförande Sida

Styrelseordförande Totalförsvarets forskningsinstitut till och med 30 september 2019

Styrelseordförande Försvarets Materielverk (FMV) från och med 1 juli 2019

Styrelseledamot Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO)

Styrelseledamot E-hälsomyndigheten

Styrelseledamot Sjöfartsverket

Styrelseledamot Socialstyrelsen

Ledamot Nationalmuseums insynsråd till och med 30 juni 2019

Lars O Grönstedt, tidigare verkställande direktör för Handelsbanken

Ordförande Vostok New Ventures
Ordförande Vostok Emerging Finance
Ordförande Realcap Ventures
Ordförande Fabius Finans AB och Fabius Holding AB
Fullmäktiges talman Trygg-Stiftelsen
Ledamot resolutionsdelegationen

Rikard Forslid, professor, Stockholms universitet

Ledamot i det vetenskapliga rådet i Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) från och med 23 maj 2019

Ylva Hedén Westerdahl, prognoschef, Konjunkturinstitutet

Ledamot i Tredje AP-fondens styrelse från och med 1 juni 2019

Ann-Christine Lindeblad, justitieråd i Högsta domstolen

Ordförande SwedSec AB:s disciplinnämnd
Ordförande Nämnden för brottsskadeersättning
Ordförande styrelserna för Carnegiestiftelsen och Edvard Roséns stiftelse
Ordförande i Överklagandenämnden för etikprövning
Vice ordförande Aktiemarknadsnämnden
Vice ordförande Stockholmsbörsens disciplinnämnd
Ledamot Spotlight Stock Market disciplinnämnd
Ledamot resolutionsdelegationen

Marika Rindborg Holmgren, advokat

Styrelseordförande Rindborg & Rindborg Advokatbyrå
Styrelseledamot Karin Sandqvist Stiftelse för resestipendier och forskning inom området ögonsjukdomar

Helena Thunander Holmstedt, ekonomidirektör, Försvarmakten

Styrelseledamot FOI, Totalförsvarets forskningsinstitut till och med 31 december 2019
Styrelseledamot Danderyds Sjukhus AB
Styrelseledamot Södersjukhuset AB
Styrelseledamot Södertälje sjukhus AB
Vice ordförande resolutionsdelegationen
Styrelsesuppleant SIQ, Institutet för kvalitetsutveckling

Nils Öberg, generaldirektör, Försäkringskassan

Ordförande i EuroPris till och med 30 juni 2019
Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse till och med 13 november 2019
Ledamot i Statskontorets råd

Nya i Riksgäldens styrelse från och med 1 januari 2020

Gunilla Nordlöf, generaldirektör, Tillväxtverket

Ledamot i styrelsen för Post- och telestyrelsen

Ledamot i styrelsen för Stockholms universitet

Ledamot i SU Holding AB och SU Inkubator AB

Jan Landahl, f.d. riksrevisor

Ordförande Harpsundsnämnden

Vice ordförande Transportstyrelsen

Inga-Lill Askersjö, justitieråd i Högsta förvaltningsdomstolen

Ledamot i Riksarkivets insynsråd

Särskild utredare Utredningen om genomförande av visselblåsardirektivet

Styrelseledamot Stiftelsen Centrum För Skatterätt

Styrelseledamot Skatterättsligt Forum Sverige AB

**Riksgäldskontorets styrelse har vid sammanträde den 19 februari 2020
beslutat avge denna årsredovisning**

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

GUNILLA NORDLÖF
Ordförande

JAN LANDAHL
Vice ordförande

RIKARD FORSLID

YLVA HEDÉN WESTERDAHL

HANS LINDBLAD

ANN-CHRISTINE LINDEBLAD

INGA-LILL ASKERSJÖ

HELENA THUNANDER HOLMSTEDT

NILS ÖBERG

Ordlista

AB Svensk Exportkredit (SEK): SEK lånar ut pengar till svenska exportföretag och deras köpare utomlands för att säkerställa tillgången till finansiella lösningar för svensk exportnäring.

Anslag: De pengar som en statlig myndighet får för att driva sin verksamhet.

Commercial paper: Certifikat med löptider på vanligen upp till ett år som Riksgälden använder för upplåning i utländsk valuta.

Centrala Studiestödsnämnden (CSN): CSN är den myndighet i Sverige som hanterar studiestöd, hemutrustningslån och körkortslån.

Derivatinstrument: Finansiellt instrument som innebär överenskommelser om förpliktelser, rättigheter eller andra förutsättningar vid en given framtida tidpunkt. Värdet på ett derivatinstrument är kopplat till en underliggande tillgång. De vanligaste derivatinstrumenten är optioner, terminer och swappar.

Europeiska bankmyndigheten (Eba): Eba är den myndighet inom EU som bland annat upprättar gemensamma regleringsstandarder för finansiella institut.

Exportkreditnämnden (EKN): EKN är en myndighet med uppdrag att främja svensk export genom att försäkra företagens risk att inte få betalt vid exportaffärer.

Forum för informationsdelning om informationssäkerhet i finanssektorn (FIDI-finans): FIDI-finans är ett forum för att dela information mellan stat och näringsliv avseende informationssäkerhetsaspekter inom finanssektorn. Forumet bildades 2009 och inkluderar privata aktörer, statliga myndigheter och MSB.

Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkansgrupp (FSPOS): Ett frivilligt samverkansforum med syfte att stärka robustheten lokalt, regionalt och nationellt inom Sveriges finansiella sektor.

Förväntad förlust: Ett kostnadsmått som beräknas med utgångspunkt i den uppskattade sannolikheten för att en garanti- eller låntagare inte fullgör sina förpliktelser samt den bedömda storleken på förlusten om detta sker.

Kammarkollegiet: Kammarkollegiet är en expertmyndighet med uppdrag från regeringen att vara kapitalförvaltare, försäkringsbolag, inköpscentral och juridikbyrå för statsförvaltningen.

Krishanteringsdirektivet: Det ramverk för återhämtning och resolution av banker och andra institut som antogs 2014. Krishanteringsdirektivet innehåller bestämmelser avseende resolution, förberedelser för ett sådant förfarande och förebyggande tillsynsåtgärder.

Kärnavfallsfonden: Kärnavfallsfonden är en statlig myndighet som har till uppgift att ta emot och förvalta avgiftsmedel från kärnkraftsbolagen och andra innehavare av kärntekniska anläggningar som till exempel reaktorinnehavare.

Låneram: Ett lånelöfte i form av en ram för hur mycket pengar en myndighet eller ett bolag får låna i Riksgälden. Låneramen bestäms av riksdagen eller regeringen.

Nominell statsobligation: En obligation som ger ett förutbestämt belopp i kronor vid löptidens slut. Nominella statsobligationer ger dessutom en årlig fixerad räntebetalning, en kupongränta.

Obligation: Löpande (överlåtelsebar) skuldförbindelse som ger en eller flera utbetalningar av avtalade belopp. De avtalade beloppen kan vara fixerade i kronor eller beroende på någon faktor, till exempel inflation (se realobligation). Vissa obligationer har flera utbetalningar i form av återkommande räntebetalningar och kallas då kupongobligationer. En obligation utan räntebetalningar kallas nollkupongobligation.

Ramavtal: Ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt (avrop) under en given tidsperiod.

Realobligation: En obligation som utöver fast real ränta ger innehavaren ersättning för inflationen under löptiden. Det innebär att eventuell inflation inte urholkar obligationens värde.

Reservering: Belopp som reserveras (avsätts) i balansräkningen för att täcka förväntade förluster i framtiden.

Riksbankens certifikat: En gång i veckan, normalt på tisdagar, emitterar Riksbanken riksbankscertifikat till en ränta som är densamma som centralbankens styrränta (reporäntan).

Royaltylån: Lån med villkor om att låntagaren endast under vissa förutsättningar är skyldig att återbetala lånet och där återbetalningen kan uppgå till ett belopp som överstiger utbetalt belopp (plus eventuell ränta).

Samverkansområdet Ekonomisk Säkerhet (SOES): Samverkansgrupp med åtta myndigheter som verkar för att stärka ansvariga aktörers förmåga att förebygga och hantera händelser som innebär störningar i samhällsviktiga betalningsflöden.

Single Resolution Board (SRB): Resolutionsmyndighet för bankunionen som är ett gemensamt system inom EU för tillsyn över och hantering av kriser i banker. Sverige deltar inte i bankunionen.

Statsobligationer: Samlingsbegrepp för de obligationer som Riksgälden ger ut på obligationsmarknaden. Det finns både reala och nominella obligationer.

Statsskuldväxel: Ett kortfristigt statspapper utan räntebetalningar under löptiden. Avkastningen utgörs av skillnaden mellan slutbetalningen och det pris som statsskuldväxeln köpts till.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM): SSM har ett samlat ansvar inom områdena strålskydd, kärnsäkerhet och nukleär icke-spridning. Myndigheten arbetar pådrivande och förebyggande för att skydda människor och miljö från oönskade effekter av strålning, nu och i framtiden.

Swapp: Avtal mellan två parter om att byta betalningar med varandra under en avtalad tid. Det kan vara att byta räntebetalningar under en given löptid, till exempel byte av fast ränta mot rörlig ränta.

Underkurs: En obligation handlas till underkurs när obligationens kurs understiger det nominella beloppet. Nollkupongobligationer handlas alltid till underkurs. Övriga obligationer handlas till underkurs om marknadsräntan är högre än obligationens kupongränta.

Value-at-Risk: Riskmått som uppskattar framtida förluster givet viss sannolikhet och under en bestämd tid. Måttet kan exempelvis säga att det är 5 procents sannolikhet att förlusten från i dag till i morgon blir 50 miljoner kronor eller större.

Valutaderivat: Valutaderivat används för att minska risken vid framtida valutaflöden (valutarisken). Värdet på derivatinstrument är kopplat till den underliggande tillgången, valutan. Priset på valuta-derivat påverkas bland annat av löptid, volatilitet (kursrörelser) och räntenivå. Exempel på valuta-derivat är optioner, terminer och swappar.

**Riksgälden är statens centrala
finansförvaltning och har även uppdrag som
bidrar till att värna finansiell stabilitet. Vi spelar
därmed en viktig roll i samhällsekonomin
och på finansmarknaden.**

Besöksadress: Olof Palmes gata 17 | Postadress: 103 74 Stockholm | Telefon: 08 613 45 00
Fax: 08 21 21 63 | E-post: riksgalden@riksgalden.se | riksgalden.se